D. R. ROSETTI (MAX)

ÎNTRE CAPȘA ȘI PALAT

···IMPRESIILE···

UNUĬ TRECĂTOR

DOCTORIA SUFLETULUI
J. POPESCU BĂJENARU.
AUTOR D. R. Rosetti (Max)
VOL Intre Capsa si Palat
Nº 652 ANUL 1904.
BUCUREȘTI

„Minerva“ Institut de arte grafice și editură
6, Strada Regală, 6
1904

www.dacoromanica.ro

Statistica şi Amorul.

Cititorule, să te ferească Dumnezeŭ de boala statisticeĭ, această îngrozitoare epidemie care a necesitat înfiinţarea unor servicii speciale pe lîngă diferite ministere, cu însărcinare de a studia diversele eĭ fenomene şi faze.

Un nenorocit atins de această boală, e în stare să'şĭ jertfească tinereţele cercetînd numărul puricilor care se pot adăposti pe timp de iarnă în pielea unuĭ căţel de la oraş, spre a'şĭ urma apoĭ studiul comparativ asupra uneĭ potae de la ţară; şi nu maĭ departe de cît acum treĭ zile, văzuĭ pe un cititor al ziaruluĭ *Adevărul,* comunicîndu-ne resultatele ce a dobîndit şi dînsul tot din causa epidemieĭ statisticeĭ.

S'a apucat omul, să publice într'o bună dimineaţă un anunţ cu următoarea coprindere: «*Ofer un ajutor de 60 leĭ lunar,*

www.dacoromanica.ro

unei dame tinere, drăguțe etc.» adăogînd cam ce fel de lucru cere în schimb, și imediat a primit ca răspuns 153 de oferte.

Atuncĭ, statisticianul nostru, adunîndu-și hîrtiuțile, catalogînd conștiincios diferitele oferte, s'a grăbit să le împartă pe categoriĭ și ne-a divulgat cîte văduve, femeĭ măritate, soțiĭ de funcționarĭ, de militarĭ, de măcelarĭ, și cîte fecioare se găsesc între aceste 153 dame tinere și drăguțe, care aŭ răspuns că ar fi amatoare de 60 leĭ lunar.

Conclusiunea firească a acestuĭ studiŭ statistic, negreșit că aț ghicit-o. «Mizerie și prostituție».

Eŭ care nu fac statistică de o cam dată — slavă Domnuluĭ — mărturisesc că am cules din ancheta în chestiune o impresiune cu totul alta, de cît aceea a moralistuluĭ corespondent cu pricina.

In primul rînd, am constatat cu o vădită bucurie că viața e mult maĭ eftină în Bucureștĭ de cît se presupune, căcĭ n'așĭ fi crezut odată cu capul, cum că pentru 60 leĭ lunar poțĭ găsi cu ușurință, în scurt timp, 153 oferte de dame tinere, drăguțe cu tot accesoriul necesar.

www.dacoromanica.ro

E de pomană domnilor; vine mai eftin de cît tutunul bektemis cotat 70 lei lunar pentru un fumător apelpisit.

Se cuvine însă, să fac aci o mică restricțiune și să cer autoruluĭ statisticeĭ o explicațiune și anume: Cum se calculează ceĭ 60 leĭ lunar? E vorba de o plată în rate ca la alte mașine, saŭ de un singur versămînt pentru o singură zi dintr'o lună? In această din urmă ipoteză, m'aș vedea cu părere de rĕŭ, nevoit să'mĭ retrag toate laudele mele relative la eftinătatea dragosteĭ în Bucurescĭ.

Din tot acest studiu statistic, ceea-ce m'a interesat în cel maĭ mare grad este împărțirea ofertelor pe categoriĭ și expunerea de motive care însoțește fie care ofertă; mă întreb însă dacă nu cum-va ofertele aŭ fost tot așa puțin serioase ca cererile făcute? Precum domnul cu anunțul, publicîndu-și dorința sufletuluĭ, nu avea cîtuși de puțin gîndul să facă sacrificiul uneĭ sume de 60 leĭ lunar, și amăgea pe cititoarele miceĭ publicităț în nește scopurĭ statistice iar nu amoroase, îmĭ vine și mie să cred că acele 153 dame tinere și dră-

www.dacoromanica.ro

guţe, trecute la condică drept maiorese, funcţionărese, domnişoare la părinţi, studente de facultate, fac pur şi simplu parte din marele batalion de vînătoare pedestre şi pe cauciuc, care trag cu ochiul în calea Victorieĭ între 10—12 anti-meridian 4 şi 7 post meridian, şi se daŭ drept trufandale saŭ văduve inconsolabile.

De aceea, va remîne vecĭnic regretabilă decisiunea statisticianuluĭ de a'şĭ opri studiul tocmaĭ atuncĭ cînd putea să devie interesant. Însă pentru aceasta, 'ĭ-ar fi trebuit de 153 de orĭ cîte 60 de leĭ, ceea ce ar fi îngreunat grozav budgetul săŭ.

Totuşĭ ideea a fost ingenioasă şi va fi negreşit exploatată cu un interes maĭ puţin platonic, de către tinerii care caută în schimb a 60 leĭ lunar, o damă tînără şi drăguţă.

www.dacoromanica.ro

La Biserică.

Serviciul de reportajiŭ al ziarelor noastre, lasă de dorit. In afară de ceea-ce se numeşte informaţiunea politică cu plecarea, şi întoarcerea miniştrilor, sosirea Suveranilor, saŭ ştirea mersuluĭ scarlatineĭ şi gradelor de frig de la termometrul Menu, nu găseştĭ mare lucru la rubrica ultimelor informaţiunĭ, spre a'ţĭ satisface curiositatea.

De aceea, cînd vreĭ în realitate să afli ultima noutate a zileĭ, şi toate tainele vieţeĭ Bucureştiuluĭ, nu'ţĭ maĭ rămîne de cît să alergĭ la biserică.

Intre un —«tată-l nostru»— şi mormăitul uneĭ evangheliĭ «de la Mateiŭ citire» veĭ afla cu siguranţă acolo cine se însoară, cine se desparte, cine 'şĭ a prins muerea saŭ bărbatul, cine s'a născut, cine a murit saŭ trage să moară, ce pălăriĭ se poartă, cînd se închide opera şi cînd încep con-

www.dacoromanica.ro

certele simfonice, cu ce îşĭ vopseşte părul Veta, cît datorează Lena la Albahary, cîtă avere a lăsat Cazzavillan prin testamentul său, unde 'şĭ va petrece earna prinţesa noastră, — toate acestea întrerupte printr'un grabnic semn al cruceĭ şi prin exclamaţia: «*Ah ma chère*, staĭ să'ţĭ spuĭ şi eŭ».

Dacă însă acest soiŭ de informaţiunĭ nu presintă mare interes pentru D-ta, n'aĭ de cît să facĭ cîţĭ-va paşĭ înapoĭ, să te retragĭ spre partea bisericeĭ, ocupată de bărbaţĭ, şi acolo veĭ afla tot ce s'a petrecut la întrunirea de la Sturdza, ce a vorbit Regele cu Carp, cînd se retrag liberaliĭ de la putere, ce se face cu Macedonia, unde este Parisianu şi ce maĭ învîrteşte împăratul Nicolae cu Japonia.

Obiceiul preoţilor noştri de a ceti şi spune rugăciunele cu glasul domol, cred că nu'şĭ are explicaţiunea de cît în dorinţa lor de a nu turbura conversaţiile interesante ale pravoslavnicilor crendincioşĭ, profitînd ast-fel de ocasiune spre a afla şi dînşiĭ cîte un havadiş şi de cât-va timp, pofta de vorbă, s'a deschis aşa mare chiar la preoţĭ, încît eĭ se folosesc de ceremonia

www.dacoromanica.ro

miruituluĭ şi presentăreĭ anaforeĭ, spre a întreba pe fie-care cocoană la rînd: «Acasă toate bine? Nu v'am văzut de mult. Să maĭ poftiţĭ!»

Trebue să recunosc că organisarea serviciuluĭ de răspîndire a informaţiunelor la slujba bisericească, e de un mare folos pentru aceĭ care eraŭ siliţĭ înainte, să colinde, toate saloanele capitaleĭ, spre a afla în opt zile, ceea-ce se poate cunoaşte acum în maximum două ore. E o economie imensă şi ca timp şi ca cheltuelĭ de birje; e prin urmare un progres însemnat realisat.

Totuşĭ, organisarea lasă de dorit asupra următoruluĭ punct: dacă spre exemplu, te găseştĭ la uşa bisericeĭ şi auzĭ istorisind tocmaĭ de lîngă altar, peripeţiile ultimuluĭ scandal din strada Francmasonă, istorioara te interesează negreşit maĭ mult de cît citirea evangheliei, însă nu ştiĭ de la cine vine, şi ce temeĭ poţĭ să puĭ pe dînsa, dacă n'aĭ văzut chipul oratoruluĭ.

De aceea, cred că n'ar fi fără folos înfiinţarea la biserică, acolo unde se vînd lumînările, a unuĭ serviciŭ de locaţiune de lorgnete ca la teatrul naţional. Cu timpul,

www.dacoromanica.ro

s'ar putea servi publicului şi ceva consumaţiuni, pentru ca *five o clock*-ul bisericesc, să nu lase nimic de dorit.

In tot casul, supun cu smerenie ideea mea aprecierei I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

www.dacoromanica.ro

Don Juan, pungaş.

Rubrica ziarelor în care se înregistrează zilnic crimele şi delictele comise în oraşul nostru, devenise de o monotonie plictisitoare ca priveliştea drumuluĭ pe care staŭ înşiraţĭ de-a rîndul stîlpiĭ telegrafuluĭ. Veciĭnic aceeaşĭ hoţie obicĭnuită din teşgheaua unuĭ cîrciumar, avînd drept mobil viciul beţieĭ şi al cartoforieĭ, terminată prin prinderea pungaşuluĭ, maĭ tîrziŭ, în vre-un «tunel de viaţă» oare-care, şi după ce, bine înţeles, a dat gata prada.

Din fericire, pentru a pune capăt acesteĭ uniformităţĭ desnădăjduitoare, iată că apare în Bucureştĭ un pungaş maĭ levent, un adevărat don Juan, care caută în săvîrşirea hoţiilor, nu uricioasa satisfacţie a unor porniĭ rele, ci potolirea unor sentimente ale inimeĭ. E surprinzătorul Costică Iorganda, în al căruĭ suflet clocoteşte o slăbiciune

www.dacoromanica.ro

pentru sexul frumos, dacă nu cum-va o fi dorul de a pedepsi cochetăria fiicelor Eveĭ.

Avînd un jendarm în dreapta, altul în stînga, şi pe domnul judecător de instrucţie în faţă — probabil ca să-ĭ treacă de urît în timpul relaşuluĭ, după luarea unuĭ interogatoriŭ — Costică Iorganda s'a apucat să comunice reporterilor de ziare impresiile sale asupra meserieĭ ce exercitase cu atîta măestrie. Ast-fel am aflat şi eŭ că noul locatar al Văcăreştilor, avea specialitatea furturilor de bijuteriĭ şi scotocirea prin budoarele cocoanelor. Sexul mustăcios nu-l inspira de loc, şi dacă într'o bună dimineaţă a furat blana luĭ Puiu Alexandrescu, fostul şef al siguranţeĭ publice, după ce a trimis pe sergentul din poartă să vegheze alt-unde-va, a doua zi s'a grăbit să-ĭ înapoeze obiectul printr'un comisionar, d'impreună cu felicitările sale pentru vigilenţa agenţilor poliţieneştĭ.

Dacă restituia bărbaţilor blănile şi paltoanele furate, în schimb însă, cînd era vorba de o doamnă, odată ce don Juanul nostru punea mîna pe ceva de al eĭ, nu-l

www.dacoromanica.ro

maĭ da îndărăt, cu toate că lucrul în cestiune nu era acel care, cum zice proverbul romînesc... nu se maĭ poate înapoia.

Pe doamne, le jefuia cu o adevărată desfătare. Aĭ crede că era bărbatul care a jurat să pedepsească luxul, cultul coconițelor pentru bijuteriile ce le împodobesc gîtul, urechile și degetele — pasiune pe care Iorganda o socotește isvorul necredinței femeeștĭ.

Dar ideea de a face din tînărul Costică Iorganda un răsbunător al bărbaților înșelațĭ, dispare cînd îl auzĭ istorisind toate emoțiunile ce a simțit intrînd într'un budoar și nădușelile care l'aŭ trecut cînd asista după o perdea la toaleta și pozele lascive ale clientelor sale — sensațiĭ, după care pot zice că umbla cu lumînarea, de vreme ce avea pururea grijea să aprinză maĭ întîiŭ lumînarea așezată pe măsuța de lîngă patul seducătoarelor doamne, de și pentru siguranța exercitării profesiuneĭ sale, întunericul era preferabil.

De aceea, poate Iorganda în definitiv, nu este de cît victima unuĭ neastîmpăr al inimeĭ sale; nu este pungașul atras în bu-

www.dacoromanica.ro

doare de dorul banului ci de acel îmbătător și primejdios *odor di femina*, de care zadarnic fugim, oameni cinstiți ca și clienți ai cabinetului judecătorului de instrucție.

www.dacoromanica.ro

Cerşetoriĭ Bucureştiuluĭ.

Fie-care oraş din omenire, are negreşit bogaţiĭ şi săraciĭ săĭ, însă în privinţa acestora din urmă cred că suntem gata a susţine o comparaţiune cu toate oraşele principale, şi că ar fi neîndoelnic în favoarea noastră.

Noĭ avem un singur nabab, cîţi-va bogaţĭ, o ceată de pîrliţi între carĭ mă număr şi eŭ, şi un stoc considerabil de cerşetorĭ. Plecînd din strada Polonă unde locuesc, şi pînă în Calea Victorieĭ unde se răţoeşte orĭ-ce creştin dimineaţa între orele zece şi două-spre-zece, am numărat patru-spre-zece cerşetorĭ — nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puţin — pe singura strada Clemenţeĭ, probabil aleasă de cerşetorĭ ca drum bun de exploatat, din causa numeluĭ filantropic ce poartă.

E maĭ întîiŭ femeea gîrbovită, smochinită, cu un ochiŭ la făină şi altul la slănină, tremurînd ca varga de cîte orĭ apare

www.dacoromanica.ro

un trecător ; e fetiţa care aleargă pe stradă şi'ţi tae drumul zicîndu'ţi într'o franţuzească de gintă latină : «*Muşu*, donnez mo*a* un petit *şu*», pe cînd muma sa, aşezată la colţul uliţeĭ, siluește pe alt trecător să ia din ciocul unuĭ papagal răpciugos răvăşelul cu prezicerea viitoruluĭ. Maĭ la vale, stă smirna un băeţaş de vre-o opt-spre-zece anĭ care îndată ce te apropiĭ de dînsul, într'un timp şi treĭ mişcărĭ, îşĭ descoperă tot peptul ars, jigărit, maĭ murdar de cît pavagiul oraşuluĭ în zilele de desgheţ. Apoĭ vine orbul cu ochelariĭ albaştri, paraliticul cu nasul roşu-vînăt, ologul care înlocueşte cu superioritate pe măturătoriĭ primărieĭ, curăţind praful şi noroiul cu fundul nădragilor săĭ, femeea care de treĭ anĭ îţĭ spune că n'are cu ce să'şĭ îngroape copilul, şi tot aşa înainte, mereŭ, la fie-care pas, valurĭ, valurĭ.

Meseria de cerşetor produce în Bucureştĭ aproximativ tot atît ca aceea de redactor la un ziar în vremurĭ de opoziţie, şi sunt convins că în tot casul, maĭ cu înlesnire ţi-ar putea da restul la două-zecĭ leĭ ologul care mătură trotuarul cu fundul nădragilor săĭ, de cît maĭ mulţĭ luminătorĭ

www.dacoromanica.ro

aï opiniuneï publice, chiar asociaţï între dînșiï, cu scopul efectuăreï acesteï grave operaţiunï financiare.

Uniï cerșetorï, cîștigă aproximativ între 5 și 10 leï pe zi, iar cînd căldurile cele marï sosesc, cînd locuitoriï cu dare de mînă se răspîndesc pe la Sinaia, Buștenï, Cîmpulung, Constanţa saŭ alte localităţï, cerșetoriï îșï strîng și eï papagaliï, picioroangele, ochelariï albaștriï, cîrjile, și pleacă în vilegiatură, urmîndu'șï meseria de vară, uniï la munte, alţiï spre mare, după cerinţele clienteleï lor. Cînd publicul high-life se întoarce, cerșetorul reapare credincios la postul săŭ.

Pentru a pune capăt acesteï cerșetoriï fără seamăn, Primăria dă, din cînd în cînd cîte-o ordonanţă — singurul lucru pe care se milostivește să'l dea și dînsa cerșetorilor, fără a'șï îngreuna budgetul. Atuncï, ologul, jupuitul, damblagiul, dispar o săptămînă saŭ îșï strămută cîmpul operaţiunelor în altă parte a oraşuluï, și apoï revin acolo unde din tată în fiŭ, toată familia a exercitat cu așa mult succes inamovibila profesiune a cerșetorieï.

www.dacoromanica.ro

Poliția, iubește și ocrotește pe cerșetorĭ; poate eĭ sunt alegătorĭ în colegiul I-iŭ pentru Cameră, Senat și Comună, iar voturile lor merg cu guvernul.

Eŭ, să mă ierte Dumnezeŭ, mărturisesc că nu'ĭ pot suferi, căcĭ n'am nicĭ mijloacele să le vin în ajutor, nicĭ putința să scap de urmărirea și văităturele lor!

www.dacoromanica.ro

Curius Dentatus.

Inainte să vază lumina zileĭ, îndată ce semnele viitoruluĭ fericit eveniment aŭ devenit aparente, pe cînd nu se ştia dacă rodul dragosteĭ dintre domnul Spiridon Ceaus şi doamna Eftimiţa Ceaus, va fi băiat saŭ fată, părinţiĭ îl şi botezase Curius.

Că urma să fie băiat, despre aceasta nicĭ nu maĭ încape vorbă. Maĭ întiĭ i se făcuse un semn în sensul acesta doamneĭ Eftimiţeĭ, pe la începutul luneĭ a opta. Intr'o zi pe neştiute jupăneasa presărase pe la spate un pumn de sare în capul stăpîneĭ, şi doamna Ceauş adusese imediat instinctiv mîna la nas, ceea ce însèmnează fără discuţiune pentru orĭ cine, naşterea unuĭ băiat. Dacă ar fi fost să fie fată, punea femeia mîna la gură.

De cînd cu semnul, adică îndată ce d-nu Ceauş a rămas încredinţat, cum că vlăsta-

www.dacoromanica.ro

rul Ceauşilor nu s'a stins, a început să'l muncească dorul de a găsi prunculuĭ un nume de botez, ceva maĭ subţire şi în calitatea sa de dascăl la o şcoală primară, a petrecut nopţĭ întregĭ, citind şi recitind istoria Grecilor, Romanilor, alegînd astăzĭ un nume, schimbîndu-l a doua zi cu altul, pînă cînd i-a căzut cu tronc la inimă, Curius.

«Vezĭ tu, Eftimiţo draga, zicea Spiridon în ceasurile cînd vorbea despre fala viitoare a neamuluĭ său — vezĭ tu, în lumea noastră, un nume de botez ales cu pricepere, face maĭ mult de cît toate bogăţiile de cît toate hrisoavele unuĭ neam boieresc.

Nenorocirea mea a fost că m'aŭ botezat părinţiĭ Spiridon, ca pe cel din urmă băcan, de aceea am rămas un simplu dascăl de şcoală primară. Să fi poftit să mă cheme Alcibiade, Platon, Treboniu, Curius, şi aĭ tuncĭ să fi stat de vorbă cu mine, domnicare nu mă bagă în seamă... maĭ ales Curius, consul roman din anul 290 înainte de Hristos, care se hrănea cu rădăcinĭ şi a nimicit oastele luĭ Pyrrhus».

Ceasurĭ întregĭ, domnu Ceauş îşĭ urma disertaţiunile, împănîndu-le cu citaţiunĭ din

www.dacoromanica.ro

autorii latinĭ, ast-fel în cît soţia sa, sfîrşise prin a se convinge şi dînsa, cu toate că numele nu'ĭ suna tocmaĭ frumos la ureche, că fericirea căsnicieĭ lor nu o pot găsi de cît în analele istorieĭ Romanilor.

Şi le-a împlinit Dumnezeu gîndul; a fost băiat.

Ce e drept, copistul de la ofiţerul stăreĭ civile, s'a uitat cam lung la d. Ceauş cînd a venit să declare naşterea copiluluĭ, şi s'a rugat zîmbind să'ĭ scrie singur numele pe o bucăţică de hîrtie, căcĭ el n'a maĭ trecut asemenea bazaconiĭ în registre; de asemenea popa la botez a strîmbat din nas, întrebînd pentru ce adicătele, să luăm nume spurcate de la păgînĭ, cînd slavă domnuluĭ, avem aşa de multe şi frumoase în calendarul sfinteĭ noastre bisericĭ. Ceauş tatăl răspunse: Alea jacta est, şi Curius a fost botezat pruncul întru Hristos, cu toate că patronul său trăise şi murise înainte de Hristos.

De la început, a fost crescut ca un roman sadea, regretînd tatăl său că nu'ĭ poate schimba doica prin legendara lupoaică a luĭ Romulus şi Remus. Trăia însă doamna

www.dacoromanica.ro

Eftimița care l'a lăptat singură, ca o adevărată matronă din zilele de apoĭ.

De și avea un nume, aniĭ copilărieĭ trecură pentru prunc, fără să i se zică pe nume, căcĭ se cam rușinaŭ slugile din casă, cînd era vorba să-ĭ zică coconașu Curius, ear muma-sa cu toate că'l știa semenul consululuĭ care se hrănise cu rădăcinĭ și învinsese oastele luĭ Pyrrhus, totuși 'ĭ zicea maĭ bucuros Rică de cît Curius.

Indată însă, ce a intrat la școală, domnu director l'a făcut să înțeleagă prin cîte-va cuvinte bine simțite, că de la dînsul așteaptă maĭ mult ca de la ceĭ-l'alțĭ și că trebue să fie fruntașul generațiuneĭ sale.

Adu-țĭ bine aminte, a conchis domnu director, că ceea-ce este permis unuĭ școlar numit Gheorghe, Dumitru saŭ Nicolae, nu este permis unuĭ Curius, supranumit și Dentatus. *Quod licet Dimitri, non licet Curi*, a adăogat domnu director, care'și cunoștea latineasca pe de rost.

De și nu cunoștea de o cam dată latineasca, totuși fiul luĭ Ceauș a înțeles că nu este bine să te numeștĭ Curius.

Bine n'a fost.

www.dacoromanica.ro

La tabloŭ, problemele cele maĭ grele, eraŭ reservate pentru dînsul, profesorul de istorie îĭ pretindea în special să cunoască pe de rost toată istoria Romanilor, afurisita de istorie din care i se culesese numele, iar cînd făcea şi el o greşeală, ca or ce copil, îl aştepta o pedeapsă maĭ straşnică. Apoĭ îl maĭ luase şi băeţiĭ în bătae de joc, înjumătăţindu-ĭ numele. Iar acasă Duminica, tata Ceauş îĭ amintea vecĭnic să nu pearză din vedere, că numele săŭ este menit să treacă posterităţeĭ, ca acel al învingătoruluĭ luĭ Pyrrhus.

Aniĭ copilărieĭ trecură, svăpăiatica tinereţe începu să scuture inima luĭ Curius, ajuns student în litere; ochiĭ 'ĭ scînteiaŭ, faţa i se aprindea cînd zărea chipul dulce al fetelor.

Nu e vorba, gînduri serioase, gînduri de căsnicie nu avea el; să mulţumea să învîrtească puţină curte şi dorea să găsească ca toţi băeţiĭ, o inimă care să'l priceapă, măcar pentru cîte-va luni de zile.

Incercări zădarnice, cuvinte de dragoste rostite în pustiŭ, căcĭ inima nu se arătă.

In cîte-va rînduri, s'a crezut băiatul gata

www.dacoromanica.ro

îndrăgostit, dar cînd după lungĭ şi înflăcărate protestaţiĭ de amor l'a întrebat fata: «Cum te cheamă?» — şi l'a auzit răspunzînd cu timiditate «Curius» — a pufnit'o rîsul, şi i s'a stins ca prin farmec dorul de iubit.

Şi cum să nu i se stingă dorul? Dragostea are şi dînsa unele curiosităţĭ în jocul eĭ; cînd mîna iubiteĭ se rătăceşte prin părul iubituluĭ, cînd trupurile se înlănţuesc, buzele şioptesc vorbe dulcĭ, şi nemulţumite cu numele de botez, orĭ cît ar fi de armonioase, aleargă la diminutive, făuresc pe Ştefănică, Mişiulică saŭ Iencuşor. Curius pentru dragoste, nu mergea. Numele acesta chiar însoţit de calificativul Dentatus, putea să fie minunat spre a nimici oastele luĭ Pyrrhus, dar nu făcea parale spre a învinge inima uneĭ femeĭ.

Natură veselă, dorind să trăiască şi dînsul ca toţĭ ceĭ fără aspiraţiunĭ marĭ, care cer vieţeĭ cît se poate maĭ puţine sbuciumărĭ, şi să mulţumesc cu o situaţiune modestă, Curius s'a trezit cu timpul aruncat în toate vîrtejurile, fără cea maĭ mică tra-

www.dacoromanica.ro

gere de inimă, alegîndu-se cu ponosurile unuĭ nume cules din istoria Romanilor.

Unii îl consideraŭ ca singurul în stare să se pue în capul tuturor mişcărilor pentru că să numea Curius, şi constataŭ repede cu desamăgire că de geaba poartă un nume aşa ilustru; alţii fără multă judecată, îl trataŭ de ţicnit tocmaĭ pentru că se numea Curius.

Amărît, căutînd zadarnic liniştea sufletească de care simţea că are aşa mare trebuinţă, fiul dascăluluĭ Ceauş, se hotărî să se însoare, dar cu mare anevoinţă, nu isbuti să găsească de cît pe o domnişoară Aspasia care să consimtă a se numi pe viitor Madame Curius.

Hrisoavele nu ne spun dacă aŭ trăit fericiţi, ele spun însă că la anul, cînd aştepta fiul dascăluluĭ Ceauş fericitul eveniment şi punea la cale cu Aspasia alegerea unuĭ nume pentru viitorul prunc, Curius ar fi zis soţieĭ sale: «Ştiĭ ce? Zi'ĭ Stan saŭ Bran, ziĭ Neacşiu, ziĭ cum veĭ pofti, dar numaĭ Curius să nu'l maĭ botezĭ

www.dacoromanica.ro

căcĭ sunt în stare să'l hrănesc numaĭ cu rădăcinĭ ca pe ilustrul meŭ patron Curius Dentatus, pînă cînd va da ortul popeĭ, înnainte de botez!».

www.dacoromanica.ro

Virtuţile Răposaţilor.

Există un proverb, arăbesc — pare-mi-se — care spune că e maĭ bine să staĭ jos de cît în picioare, apoĭ că e maĭ bine să staĭ culcat de cît să staĭ pe scaun, şi în fine mult maĭ bine să fiĭ mort de cît culcat.

Eŭ, mărturisesc că de o cam dată, n'am cîtuşĭ de puţin această ultimă aspiraţiune, şi după gustul meŭ găsesc că e maĭ bine să staĭ în picioare de cît pe scaun saŭ culcat, căcĭ această primă posiţiune, ştiŭ bine că am să o schimb odată cu cea din urmă, vrînd ne vrînd ; iar odată mort am să mă satur şi cu şezutul lungit pentru vecĭnicie.

De şi instinctul de conservaţiune mă face să nu preţuesc filosofia proverbuluĭ arăbesc, trebue să recunosc că nu există, cel puţin în ţara romînească situaţiune maĭ strălucită de cît aceea de «răposat». Aţĭ

www.dacoromanica.ro

observat negreşit că atunci când moare un om la Paris, Londra, Viena, New-York, saŭ orĭ unde poftiţĭ, gazetele nu se cred ţinute să treacă cu buretele peste greşalele răposatuluĭ, nicĭ obligate să transforme biografia sa într'un adevărat panegiric:

Cînd aŭ închis ochiĭ V. Hugo, Renan, Faure, şi orĭ ce om celebru saŭ ilustru, presa franceză — pentru că citez aci numaĭ cîte-va nume franceze — nu s'a sfiit să ia viaţa defuncţilor în întregimea eĭ şi cu tot respectul datorit morţilor, să judece părţile bune dar şi cele rele ale activităţeĭ acestor fiinţe.

O fi predominat cîte odată pe icĭ pe colea nota părtinitoare, dar nicĭ-odată n'a ajuns pînă la platitudine.

Daţi-vă însă osteneala să citiţĭ ce s'a scris şi ce se scrie la noĭ despre cel maĭ ilustru ca şi despre cel maĭ umil răposat. Veţĭ fi surprinşĭ cum toate viciurile saŭ defectele defuncţilor sunt transformate în virtuţĭ, cum sgîrcenia unuia e judecată drept generositate, incapacitatea altuia e taxată de modestie, şi aşa înainte.

Regulă generală, răposatul romîn dispare,

www.dacoromanica.ro

lăsînd moștenire patrieĭ și copiilor săĭ toate virtuțile civice și toate calitățile. El a putut să închiză ochiĭ chiar fără spovedanie și grijanie căcĭ n'avea popa ce să'ĭ erte, așa de mult a fost omul fără păcate.

Trebue ținut seamă însă, că nimenĭ, nicăerĭ, nu e maĭ mult înjurat în tot timpul existenței de cît acelaș cetățean romîn în țara romînească. Dat în tărbăceală zilnic, ca om politic și alegător, el se maĭ vede și ca simplu particular înjurat la gazetă în rubrica inserțiunelor și reclamelor cu plată, ast-fel în cît laudele unanime ale preseĭ la adresa răposaților, pot să fie privite ca un fel de compensație dată de aceeași presă defuncților în schimbul înjurăturilor ce le-aŭ tras pe tot timpul existenței lor.

Sunt și cîțĭ-va ziariștĭ care susțin că exercițiul cu cădelnița și tămîia pe la nasul înfundat cu bumbac fenicat al răposaților are drept isvor punerea în aplicare a maximeĭ latinești: «*de mortuis nil sine bene*» adică despre morțĭ să nu vorbeștĭ de cît bine, ast-fel încît putem trăi toțĭ — pungașĭ, pehlivanĭ ca și oamenĭ cinstițĭ — cu consolația că va sosi ceasul cînd presa ne

www.dacoromanica.ro

va desemna ca demnĭ de a ocupa un loc la dreapta luĭ Dumnezeŭ.

Toţĭ romînii devenind prin moarte modeluri de virtuţĭ, loc în iad nicĭ că are să fie pentru noĭ.

Amin !

www.dacoromanica.ro

Mama ta!.. Tata tăŭ!

Majoritatea popoarelor aŭ semnele lor distinctive, calităţi şi defecte accentuate: francezul e entusiast şi fluturatic, englezul are spiritul practic şi comercial, turcul e fatalist, italianul e artist şi leneş, neamţul are sânge rece, romînul are darul înjurăturei.

Din frageda copilărie, îndată ce a început să gongăne, junele romîn este iniţiat la primele noţiuni ale înjurăturelor, şi în neputinţa sa de a le rosti pe deplin, familia sa se bucură cînd 'l aude rupînd jumătate de înjurături şi sberînd un «Mama ta!... Tata tăŭ!»

Mămiţa şi tăticu sunt aşa fericiţi constatînd că primul cuvînt al prunculuĭ este o înjurătură la adresa lor, încât se grăbesc să repete representaţiunea de maĭ multe orĭ pe zi, de cîte orĭ primesc vizita uneĭ

www.dacoromanica.ro

cunoştinţe, şi sărută cu foc guriţa din care es cuvinte aşa armonioase.

Cu vîrsta, vine neapărat şi progresul, ast-fel încît la 14 anĭ şcolarul, dacà nu cunoaşte bine numele tuturor capitalelor de judeţe din ţară, posedă în schimb nomenclatura totală a părţilor trupuluĭ omenesc susceptibile de a fi puse în coada verbuluĭ înjurios.

Şi aşa, încet încet, ajunge romînul maĭ tîrziŭ, să nu poată vorbi despre un eveniment chiar fericit, fără să nu'şĭ înceapă istorisirea prin cuvenita exclamaţie introducătoare... o aveţĭ de sigur pe buze şi Dv. în acest moment, ast-fel încit sunt nevoit să renunţ la plăcerea de a o transcrie aci.

La teatru, pe stradă, la chefurĭ în localurĭ publice, răsună mereŭ de dimineaţă pînă seară pomelnicul întreg al crucilor, parastasurilor, evangheliilor, Dumnezeilor şi adesea, în faţa justiţieĭ, martorul invitat să spue numaĭ adevărul, se crede ţinut maĭ întîiŭ, să se înjure pe el singur de crucea mameĭ sale, spre a convinge pe magistraţĭ că e incapabil să spue o minciună.

Precum un medicament luat în mod sis-

www.dacoromanica.ro

tematic ajunge de nu mai produce cu timpul nici un efect asupra bolnavului, ast-fel şi înjurătura a isbutit să facă parte integrantă din individualitatea noastră şi să nu mai producă nici un efect neplăcut. Femeile, fetele, o aud fără să mai roşească şi astă-zi cuvîntul grobian e considerat ca o glumă inofensivă, ceea-ce probabil a şi îndreptăţit pe istetul Hübsch să dea ţărei noastre o poreclă care a făcut pe autorul ei mai celebru de cît producţiunele sale muzicale.

Leacul la boala înjurăturelor nu l'ar putea găsi de cît ministrul financelor statului inspirîndu-se din comedia lui Sardou «*Rabagas*». E acolo o scenă care se petrece în redacţia ziarului democrat «Broasca sburătoare»; redactorii fiind liberi-cugetători, le este interzis să pronunţe numele lui Dumnezeu, şi ori-ce contravenţie din parte-le, e pedepsită cu amendă.

In momentele de faţă, cînd economiştii îşi trudesc mintea spre a găsi imposite nouă, n'ar strica un bir naţional asupra înjurăturilor. Cinci bani de fie-care cruce, mamă, Hristos şi celelalte, ar fi suficienţi

www.dacoromanica.ro

spre a ne scăpa de datoriile trecutului și de perspectiva împrumuturilor viitoare.

Dacă drept semn de recunoștință, ministrul financelor mi-ar abandona venitul acestuĭ bir numaĭ pe o lună, aș ajunge *milionar*, precum zicea apăsat, răposatul Eliad Circiumărescu.

www.dacoromanica.ro

Lampa.

Cînd s'a hotărît căsătoria luĭ Tonică cu Dida, logodnă cu bonboane, şi şampanie de la Capşa n'a fost. Maĭ întîiŭ pe vremurile acelea nicĭ nu se pomenea de Capşa; era numaĭ Giovani pentru boerime şi Fialkovski pentru negustorĭ.

N'a fost nicĭ *five o clock* cu boston, pentru că lumea făcea curte ziua la şosea, iar valsul cu polka şi cu şotişul se jucaŭ numaĭ noaptea şi de vre-o patru orĭ pe earnă, la palat, la reposaţiĭ Gr. Sutzu, Iancu Oteteleşeanu şi Al. Ştirbey.

Aşa dar, cînd s'a logodit Tonică, mama soacra, a oftat de vre-o treĭ orĭ, şi-a lipit buzele — nişte buze uscate şi ferecate — de fruntea ginereluĭ şi i-a zis: «De acum înainte fătul meŭ, poţĭ să viĭ în casă la mine de cîte orĭ veĭ pofti» — par'că ar fi voit să-ĭ dea peste nas pentru vremurile

www.dacoromanica.ro

cînd căuta să vie nepoftit. Ajutor de corespondenţă la un minister, îi era peste putinţă lui Tonică să se folosească ziua de voia ce-i dedea mama soacra, fără să-şi compromită situaţia, lipsind de la cancelarie. Indată ce se scula însă de la masă, îşi lua pălăria, bastonul, îşi stropea batista, îşi jilăvea mustăţile cu parfum şi apoi, jivaĭ birjar, la mireasă acasă.

Avea Tonică un parapon nespus pe ofiţerul stăreĭ civile, pe codul civil cu formalităţile sale, pe I. P. S. S. Mitropolitul şi amarnic îi părea rău că nu se învrednicise să vază lumina zileĭ în ţărĭ de acelea unde se dă voie, să-ţi alegĭ mireasa în antreul caseĭ, să primeştĭ bine-cuvîntarea în salon şi să trecĭ la iatac, fără popă, fără cod, fără domnul ofiţer al stăreĭ civile — bine-înţeles. Dar de, n'are parte toată lumea de America.

Patru săptămînĭ lungĭ şi late, şi-a petrecut Tonică serile la mireasă, saŭ maĭ bine zis la mama soacra, care nu-l perdea din ochĭ, îi dedea voe ca să stea pe o taburică la picioarele Didineĭ, dar îi paralisa cu privirile sale, orĭ-ce pornire maĭ

www.dacoromanica.ro

drăgăstoasă. Patru săptămîni, de la opt seara pînă la unu-spre-zece, a stat el cu mîna dreaptă în mîna mireseĭ şi doar din cînd în cînd, schimba dreapta cu stînga dacă îĭ amorţeaŭ degetele, dar nimic maĭ mult.

Despre focul care-l ardea, nicĭ vorbă. Ca să se liniştească, trecuse cuvîntul luĭ Alfred de Musset şi recita, cînd una cînd alta din «Nopţile» sale saŭ pe toate în şir, dacă se înflăcăra peste mĕsură.

Asta nu maĭ era traiŭ de ginere, era canon.

Intr'o seară, se încercă Tonică să facă soacreĭ o alusiune delicată la situaţiunea sa sufletească, istorisindu-ĭ supliciul luĭ Tantale; însă soacra se uită lung la dînsul şi-ĭ răspunse înţepat:

«Eŭ n'am învăţat mitologia». Văzînd că cu citaţiunile clasice nu ajunge la nimic, ginerele începu încet-încet să se plîngă de o afurisită de durere la ochĭ, şi zise: «Am obosit cu prea multă scriitură la cancelarie. Nu pot să maĭ sufer lumina seara şi uite, mamă soacră, par'că simt numaĭ

www.dacoromanica.ro

săgeţĭ, săgeţĭ cînd mă isbesc razele luminei de la lampă.

A doua seară, mama soacra a înlocuit globul cel alb de la lampă prin altul portocaliŭ închis, a treia seară a maĭ luat o gazetă, a găurit'o la mijloc şi a aşezat'o peste glob, apoĭ a patra seară a pus lampa la spatele ginereluĭ.

De geaba, Tonică tot se văita de ochĭ maĭ grozav de cît or cînd.

— Bine maică, du-te la doctor, nu te juca cu vederea că e lucru scump, zise soacra.

— O să mă duc mamă răspunse ginerile, dar de o cam dată să'ţĭ fac o rugăciune. Ca să nu mă supere lumina, aşează lampa sub clavir.

— Aşa e maică, ştiĭ că am brodit'o, zise soacra, luînd lampa şi vîrînd'o sub clavir lîngă piciorul din dreapta, în fund.

Intr'adevăr o brodise, se făcuse aproape întuneric în odae, ochiĭ scînteitorĭ aĭ soacreĭ nu se maĭ vedeaŭ; nu maĭ strălucea de cît lacul dat de curînd pe scînduri, un lac limoniu cumpărat de la Ovessa cu prilegiul logodneĭ.

www.dacoromanica.ro

Şi de atuncĭ înainte, mîna cea dreaptă a ginerelui care ţinuse atît amar de vreme numaĭ mîna Didineĭ, se aşeza fără temere de control peste gîtul feteĭ, pe cînd buzele logodiţilor se întîlniaŭ.

Didina purta aşa mare grijea ochilor flăcăuluĭ, în cît îndată ce auzea birjea la scară, striga: «Mamă! Mamă, vine Tonică, aşează lampa sub clavir».

Ear maĭ tîrziŭ, după ce aŭ trecut cîte-va lunĭ de căsătorie, nu ştiŭ cum s'a întîmplat, dar în loc să umble Tonică după întuneric şi să bage lampa sub clavir, nu putea nicĭ să maĭ doarmă fără candelă aprinsă.

Şi, maĭ tîrziŭ, pomenindu-se odată cu Didina, care'l privia galeş, că-ĭ zice: «Tonică, n'ar fi bine să punem lampa sub clavir?» bărbatul drept răspuns, chiar a doua zi, a vîndut clavirul la hala cu vechiturĭ.

www.dacoromanica.ro

O jalbă.

Am avut o ceartă cu un vecin al meŭ de la ţară. Ce cearta, puţin vă pasă!

In sfîrşit, s'aŭ încurcat lucrurile ast-fel, în cît d. primar chemat să-mĭ dea dreptate, s'a făcut tovarăş cu vecinul meŭ şi mi-a dat tot mie la căpăţînă.

Ce să fac? Simţind că dreptatea este cu mine, m'am plîns la d. sub-prefect contra d-luĭ primar.

D. sub-prefect a lăsat treaba baltă.

Atuncĭ, m'am gîndit şi eŭ că ar fi bine să daŭ o jalbă d-luĭ prefect contra d-luĭ sub-prefect şi d-luĭ primar.

D. prefect a făcut lucrurile muşama.

Treĭ zile am stat pe gînduri şi m'am întrebat, dacă e maĭ cuminte să înghiţ hapul saŭ să-mĭ iaŭ inima în dinţĭ şi să merg maĭ sus.

Ascultînd şi de povaţa unuĭ avocat de

www.dacoromanica.ro

la judecătorie, care mi-a ticluit o petiţie scrisă toată cu vorbe radìcale şi slove ca de tipar, am dat jalbă d-luĭ ministru contra d-luĭ prefect care se unise cu d. sub-prefect şi cu d. primar contra mea.

Şi am venit singur la Bucureştĭ ca să daŭ jalba d-luĭ ministru, în mînă.

L'am căutat acasă, l'am căutat la Cameră, la Senat, la minister, chiar pe la poarta Palatuluĭ, şi a dat Dumnezeŭ de l'am întîlnit pe strada Academieĭ, tocmaĭ cînd da să intre în curtea ministeruluĭ.

Mi l'a arătat un sergent de oraş, zicîndu-mĭ: «Uite, mă! Ăsta e domn *minister.*

S'a oprit în loc d. ministru, mi-a citit petiţia d. ministru şi apoĭ mi-a zis:

— Bine băete! N'aĭ grije, are să ţi să facă dreptate.

Mi s'a umplut inima de bucurie şi după treĭ zile, a dat sfîntul Elefterie, de am găsit la registratura ministeruluĭ petiţia mea cu următoarea resoluţie: *Se recomandă în original d-luĭ prefect spre a cerceta casul şi a raporta de urgenţă.*

D. registrator — un om foarte cum se

www.dacoromanica.ro

cade — mi-a oferit să iaŭ petiţia cu mine, ca să meargă lucrurile maĭ repede.

M'am cam strîmbat eŭ cînd am văzut că mă întorc iar la d. prefect, dar am luat jalba şi m'am dus la judeţ.

D. prefect a citit resoluţia, s'a uitat lung la mine, mi-a pomenit ceva despre leturghia tateĭ, despre crucea mameĭ şi a pus şi d-luĭ resoluţia: «*Se recomandă în original d-luĭ sub-prefect spre a cerceta casul şi a raporta de urgenţă*».

Petiţia mi-a dat-o tot mie.

Nu prea vream să o iaŭ, văzînd că mă întorc de unde am plecat, dar d. prefect, d'impreună cu petiţia mi-a dat şi un *sictir*, care m'a hotărit să nu fac nazurĭ.

Gîndindu-mă că porunca vine de la d. prefect, m'am întors şi la d. sub-prefect, care pe lîngă crucea mameĭ, leturghia tateĭ, mi-a pomenit ceva şi despre răscrucile mele şi parastasul bunichiĭ.

Apoĭ, pe urmă, d. sub-prefect a scris şi d-sa pe petiţie maĭ jos: «*Se recomandă în original d-luĭ primar spre a cerceta casul în persoană şi a raporta de urgenţă*».

www.dacoromanica.ro

La d. primar nu m'am dus. Ştiam eŭ ce m'aştepta la d. primar. Neavînd cuĭ să maĭ recomande petiţia mea, d. primar era să-mĭ pue resoluţia pe spinare... tot în original!

Dar nicĭ jalbă la minister n'am maĭ dat.

www.dacoromanica.ro

Napoleon Păunică.

Mă recomand... Napoleon Păunică, deputat... adică deputat, vorba vine... ar trebui să zic fost deputat... pentru că...

De geaba rîdeţĭ... credeţĭ poate că ne-a disolvat?... Nu!... Fost deputat pentru că mĭ-am dat demisia din pricina unuĭ discurs... unuĭ discurs rostit de mine... rostit vorba vine; ar trebui să zic: început de mine, şi ne rostit de loc.

O să vedeţĭ ce mi s'a întîmplat.

Eŭ, eram şi sunt partisan înfocat al sistemuluĭ parlamentar. Găsesc că are părţile sănătoase menite să ducă o naţiune spre progres; spre pildă: discuţiunele din care ese lumina, diurna de 20 leĭ pe zi, controlul parlamentuluĭ asupra actelor guvernuluĭ, biletele de liber parcurs pe toate liniile în toată ţara, cercetarea socotelelor statuluĭ cu diurna eĭ respectivă... în sfîrşit,

www.dacoromanica.ro

precum vedeţi, parlamentarismul are părţile luĭ cele bune...

Dar aceste cugetărĭ le făceam aşa în mine, de la locul meŭ, în tăcere, pentru că de felul meŭ sunt liniştit, nu'mĭ place gălăgia.

Îmĭ văz... adică îmĭ vedeam de treabă... pentru că acum nu maĭ sunt deputat... am demisionat.

Nădăjduesc că nu mi se va primi demisia, dar de o cam dată nu maĭ sunt deputat, sunt demisionat irevocabil pînă mîine.

Aşa dar, îmĭ vedeam de treaba mea regulat. Pot să spue toţĭ secretarĭĭ că n'am lipsit nicĭ-odată de la apelul nominal... Am plecat adesea pe urmă, nu zic ba... dar n'am lipsit nicĭ-odată de la apelul nominal... Inţelegeţi ce greŭ îmĭ vine acum.

De treĭ lunĭ de cînd s'aŭ deschis Camerile, se tot ţinea de mine un cîrd de deputaţĭ ca să vorbesc.

Cînd vorbea cîte un deputat, aveam şi eŭ obiceiul să vorbesc dinpreună cu toţĭ... dar eĭ se ţineaŭ de mine ca să vorbesc

www.dacoromanica.ro

singur, adică atunci cînd e tăcere, să fac un discurs precum am zice.

L'aș fi făcut discursul, nu e vorbă... nu e lucru așa greŭ să faci discursurĭ... dar nu se potrivește cu firea mea pentru că eŭ sunt un om tăcut. Imĭ place să ascult pe alțiĭ, să cuget, să mă gîndesc, și atunci dacă pe cînd mă gîndesc vorbesc, și pe cînd vorbesc mă gîndesc... mi se încurcă limba... și din pricina asta mie nu'mĭ place să țiŭ discursurĭ.

Alt-fel nu e lucru greŭ zăŭ...

Avem în Cameră un tînăr care e cu zece anĭ maĭ mic de cît mine și ține discursurĭ într'una, prin urmare nu e lucru greŭ.

Trebue să știțĭ că la Cameră lîngă mine, stă un deputat... adică sta... căcĭ el tot stă dar eŭ nu maĭ staŭ pentru că am demisionat. E un coleg din același județ unde am fost ales și eŭ... El îmĭ scoate... pardon, îmĭ scotea sufletul ca să vorbesc.

Intr'o bună dimineață... bună vorba vine, pentru că numaĭ bună n'a fost — vine în discuție o blestemată de chestie locală... cum am zice o chestie din localitatea unde am fost ales... cred că înțelegețĭ ?

www.dacoromanica.ro

La tribună, era un înflăcărat de deputat tot din localitate, care'ĭ trăgea prefectuluĭ local, ĭĭ trăgea primaruluĭ local, casieruluĭ local, poliţaiuluĭ local... în sfîrşit era precum vedeţĭ o cestiune de interes local în toată puterea cuvîntuluĭ.

Eŭ tăceam, mă făceam că n'auz. Deputatul înflăcărat ĭĭ trăgea înainte, iar afurisitul meŭ de vecin începuse să mîrîe: «Cere cuvîntul... trebue să cerĭ cuvîntul... e o cestiune locală».

Eŭ, ĭĭ şopteam că dacă e o cestiune locală, nu mă priveşte pe mine... el: ba da; eŭ: ba nu!

Maĭ întîiŭ, să ne înţelegem: Eŭ sunt de fel din Bucureştĭ, şi ales numaĭ la Dorohoiŭ... pentru că trebue să ştiţĭ că unul din meritele sistemuluĭ parlamentar e tocmaĭ că te alegĭ unde nu te cunoaşte nimenĭ.... Atuncĭ, care e cestiunea locală pentru mine Bucureştĭ saŭ Dorohoiŭ? Casaţia nu s'a pronunţat, pentru ce să mă pronunţ eŭ.

In sfîrşit, ca să scurtez vorba, vecinul meŭ mă întărîtă, mă întărîtă, şi 'mĭ strigă la urma urmelor: «Ţi-e frică, vere Napoleone!»

www.dacoromanica.ro

Dacă nu striga, mă făceam eŭ că n'am auzit, dar a strigat şi încă tare. — Mi-e frică? — Cînd am auzit aceste cuvinte... cînd am auzit maĭ ales că le aŭ auzit toţĭ... am sărit în sus, am ridicat amîndouă mîinele ...uite aşa... şi am răcnit: «Domnule Preşedinte, cer cuvîntul!»

Preşedintele m'a înscris la catastif.

Eĭ, de atuncĭ înainte, am început să simţ furnicĭ... furnicĭ prin mîinĭ, furnicĭ prin picioare, pe şira spinăreĭ pînă la ceafă şi maĭ ales pe vîrful limbeĭ.

In sfîrşit, îmĭ ziceam în mine; «Bun e Dumnezeŭ, sunt înscris al patrulea, o să se închiză discuţia după ce va vorbi al doilea deputat ca în toate zilele, şi scap cu faţa curată...

Eĭ, n'am avut noroc! Nu s'a închis discuţia... Aŭ vorbit toţĭ şi pe urmă preşedintele a strigat: «D. Napoleon Păunică are cuvîntul!»

Eŭ mă făceam feţe feţe, mă treceaŭ năduşelele, aş fi dat nu ştiŭ ce pentru un 15 Martie 1888. Ar fi putut guvernul să împuşte toţĭ uşierĭĭ Camereĭ că n'aş fi zis nimic...

www.dacoromanica.ro

Eram în stare să'mĭ dăruesc diurna pe două zile... zăŭ pe două zile o dărueam... Dar nu s'a împuşcat nicĭ un uşier, nu s'a întîmplat nicĭ un 15 Martie şi toţĭ deputaţiĭ meĭ strigaŭ: «La tribună!» pe cînd preşidentul 'mĭ zicea mereŭ: «Domnule Păunică, aveţĭ cuvîntul».

Eŭ n'aveam cuvîntul de loc... 'mĭ rămăsese în gît cuvîntul, dar m'am urcat la tribună.

Atuncĭ mi s'aŭ muiat vinele... m'a apucat un fel de ameţeală... mi se părea că toţĭ deputaţiĭ umblaŭ cu capetele în jos şi cu picioarele în sus... şi era o tăcere... o tăcere.., dar ce tăcere !

De obiceiŭ, e gălăgie ca la balamuc... pentru mine se făcuse tăcere ca la cimitir... toate nenorocirile pe capul meŭ... şi presidentul ear 'mĭ zise: «Aveţĭ cuvîntul!»

Uite, simţeam că barba albă a presidentuluĭ se lungeşte... se lungeşte... mă gîdelă la ceafă şi mi se aşează pe cap ca un bulgăre de ghiaţă.

Atuncĭ, mĭ-am luat inima în dinţĭ... am băut paharul cu apă pe care mi l-a adus uşierul şi foarte emoţionat am suspinat:

www.dacoromanica.ro

— «Mă rog să suspendaţĭ şedinţa pe cincĭ minute, căcĭ sunt obosit!»

Şedinţa s'a suspendat, deputaţiĭ s'aŭ tăvălit de rîs, şi eŭ la moment ca să scap de discurs, mĭ-am dat demisia înscris şi motivat pentru insulta ce mĭ-a ādus parlamentul într'o cestiune de interes local.

Aşa am scăpat! Pînă mîine se închide discuţia... Camera o să'mĭ respingă demisia şi pentru prima oară am să lipsesc de la apelul nominal... ca să nu fiŭ silit să mulţumesc!

Ar trebui să cer earăşĭ cuvîntul şi m'am săturat de discursurĭ; să maĭ poftească şi alţiĭ!

www.dacoromanica.ro

Moftangiĭ.

E numeroasă, e nesfîrşită clasa moftangiilor.

Incepînd de la moftangiul care nu cumpără nicĭ odată tutun, şi recurge mereŭ la tabachera prietenilor saŭ chiar a necunoscuţilor, de la moftangiul care'şĭ uită regulat punga acasă şi'ţĭ cere zece leĭ împrumut pînă mîine dimineaţă pentru că n'are vreme să se întoarcă tocmaĭ în fundul mahalaleĭ unde a'nţercat dracul copiiĭ, poţĭ merge pururea înainte cu nomenclatura şi trece în revistă clasa moftangiilor în amor şi a moftangiilor în politică.

In amor, el se încurcă cu o femee serioasă, care nu cere cheltueală şi la care merge aşa prieteneşte la vremea meseĭ ca la dînsul acasă, de la care poate ciupi din cînd în cînd şi ceva parale împrumut —

www.dacoromanica.ro

vorba vine — spre a plăti pe un creditor arţăgos — tot vorba vine.

In politică, moftangiul nu face parte din nicĭ un partid, nu se pronunţă categoric pentru nimenĭ, nu se bagă sub jugul nimănuĭ, însă merge în treacăt, şi după împrejurărĭ, pe la toate cluburile. «Văzînd şĭ făcînd» este deviza sa; astăzĭ, interesele locale îl silesc să dea mîna liberalilor, mîne interesele ţărei îl împing în braţele conservatorilor, poimîne să pupă iarăşĭ bot în bot cu liberaliĭ pentru că sunt grave cestiunĭ grave de resolvat.

Dar toate faptele sale le face pe furiş, pe tăcute, ca să nu se deoachie şi să nu se compromită.

Luĭ Carp, îĭ zice: «Vaĭ de mine cocoane Petrake, te maĭ îndoeştĭ despre mine? Apoĭ eŭ, am fost tot-d'auna cu d-ta; încă de la 1876 am prevăzut şi am spus că singurul partid cu viitor este al d-tale. Ce sunt eŭ smintit să merg cu liberaliĭ; las pe mine, numaĭ te rog nu facĭ svon că n'aş vrea să afle duşmaniĭ».

Luĭ D. Sturdza, doar că nu'ĭ sărută pulpana de la haină, cînd îl trage într'un colţ

www.dacoromanica.ro

spre a'ĭ şopti la ureche: «Aĭ scăpat patria cocoane Mititză. Fără d-ta aveam aci controlul neamţesc. Ascultă-mă pe mine, nu te lăsa şi mergĭ înainte. Eŭ sunt al d-tale şi am zece băeţi care te urmează şi oamenĭ devotaţĭ ca noĭ nu se găsesc pe toate potecile».

Moftangiul nu are duşmanĭ, toată lumea 'l crede bun băeat, ba chiar toate partidele îl trec la socoteala partizanilor devotaţĭ dar sfioşĭ, pentru că aşa e firea luĭ.

Deputat, cînd vine ceasul votuluĭ, moftangiul se apropie de urnă atuncĭ cînd e îmbulzeala maĭ mare, ia în fie-care mînă cîte o bilă, strînge pumnul bine ca să nu poată şti nimenĭ cum votează şi dă drumul bileĭ în fundul urneĭ, fără ca vre-un coleg să fi isbutit vre-odată să-ĭ vază votul.

Pe urmă, se apropie îndată de banca ministerială, spune în treacăt ministruluĭ respectiv: «Ţi-am votat proectul» apoĭ întoarce spatele, ia la braţ pe un membru al oposiţieĭ şi'ĭ zice: I-am tras guvernuluĭ o bilă neagră!»

Lucru ciudat, dar foarte caracteristic, moftangiul isbuteşte vecĭnic în toate micile

www.dacoromanica.ro

sale combinaţiunĭ puse sub scutul guvernelor, şi isbuteşte cu sistemul său, să nu fie combătut la alegerĭ nicĭ de liberalĭ nicĭ de conservatorĭ.

www.dacoromanica.ro

Condiţiĭ de admisibilitate.

Se înşală amar aceĭ care-şĭ închipuesc că nu avem legĭ cu condiţiunĭ de admisibilitate de cît pentru unele funcţiunĭ publice, şi cer cu stăruinţă guvernelor să impue poştulanţilor condiţiunĭ de admisibilitate pentru toate slujbele.

Pentru ceĭ carĭ împart funcţiunile, observaţiunea o fi dreaptă, iar pentru aceĭ care le solicită, condiţiĭ există, sunt foarte numeroase şi se modifică precum se schimbă şi guvernele.

Sub conservatorĭ — uniţĭ saŭ desuniţĭ — postulantul crede că are dreptul la slujbă îndată ce a fost: victimă de la 14 şi 15 Martie 1888, manifestant în strada Eni saŭ fiŭ, nepot, văr cumnăt de victimă saŭ manifestant.

Sub liberalĭ, postulantul arată ca diplome, certificate prin care se constată că

www.dacoromanica.ro

a strigat 30 de ani în şir «Trăiască Ion Brătianu şi trăiască apoi d. Sturdza» că a aruncat cu bolovani în jendarmi pe vremea legei maximului şi s'a bătut cu sergenţii pentru procesul Hallier.

Asemenea titluri precum vedeţi, se pot invoca sub un guvern şi nu se pot invoca sub altul; sunt însă fiinţe aşa privilegiate de soartă, încît au fost şi la 14 Martie cu conservatorii şi în Calea Griviţei cu liberalii. Aceste fiinţe, au deci două rînduri de certificate pe care le scot la maidan, după timpuri şi împrejurări, cînd pe unele, cînd pe cele-l'alte.

Acum să trecem la condiţiile de admisibilitate, cari se pot invoca în ori-ce vremuri: La rîndul întîiu, trebue aşezat postulantul care este băiatul cocoanei Tarsiţa. Cocoana Tarsiţa este femeea care a făcut dulceaţă, cataif, madgiun de prune şi sarailie în casa strămoşilor noştri. Fie-care ministru are cîte un băiat de cocoană Tarsiţă în spinare.

Apoi vine moaşa care a moşit toată familia, doica, jupîneasa care au crescut toţi copiii, Stan vizitiul rămas moştenire de la

www.dacoromanica.ro

bunica, Achim feciorul, — fie-care cu copiii lor și cu copiii copiilor lor.

Nenorocirea cea mai mare pentru un ministru este, cînd se trezește cu un fiu de doică cu patru clase primare. Acesta solicită fără multă sfială un post cu 400 lei pe lună, deschizînd vorba ast-fel: «Bine că aŭ venit ai noștri la putere și aŭ căzut colectiviștii» saŭ «bine că am scăpat de ciocoi și ne-a venit rîndul!»

Dacă din nenorocire, moașa, doica, jupîneasa, Tița spălătoreasa, aŭ avut și o droae de fete pe lîngă grămada de băeți, fie-care ministru mai primește cereri pentru vre-o 70 posturi de bursiere și alte 70 slujbe la telefon, la Banca Națională saŭ la mașina de scris din serviciul ministeruluĭ.

Precum vedeți, toți postulanții aŭ la activul lor o sumă de drepturi spre a ocupa funcțiuni publice, drepturi cu condițiuni de admisibilitate în toată regula. Prin urmare, de ce ne mai plîngem? Să trăim cu toții!

www.dacoromanica.ro

Trotoarul Bucureştiuluĭ.

Ţara noastră este ţara legendelor.

Aşa precum s'a scris că ciobanul Bucur a întemeiat blagoslovitul oraş prin care curge «Dîmbovitza, bragă dulce» aşa a mers mult timp şi svonul că trotoarul Bucureştiuluĭ este partea din stradă reservată pentru ceĭ ce merg pe jos, spre a'ĭ feri de trăsurĭ, care, căruţe, biciclete şi automobilele secoluluĭ al nouă-spre-zecelea.

Trotoarul Bucureştiuluĭ are caracterul luĭ naţional care'l deosebeşte imediat de trotoarele din cele-l'alte capitale din ţărĭ străine.

In Bucureştĭ, el este proprietatea exclusivă a primărieĭ şi a posesoruluĭ imobiluluĭ din faţa luĭ; publicul care circulă pe acest trotoar e tolerat să'l atingă cu picioarele numaĭ aşa de hatîr şi întru cît circulaţia publiculuĭ nu loveşte în interesele primărieĭ saŭ ale proprietaruluĭ în cestiune.

www.dacoromanica.ro

In țara noastră «eminamente agricolă și democratică» — cu toate luptele eroilor de la 48, cu toate jertfele răposaților Christofi, Stanian, Grigorescu și C-ie spre a desființa privilegiile și deosebirele de clasă, trotoarul Bucureștiuluĭ a păstrat pînă acum vechile luĭ drepturĭ de precădere. S'aŭ dus titlurile de nobleță, a suflat vîntul revoluțiuneĭ peste paharnicĭ, vornicĭ, banĭ, logofețĭ, iar trotoarul Bucureștiuluĭ a rămas ce era, cu iş̦lic, cu anteriŭ, cu privilegiile sale moștenite din moş̦ĭ-strămoş̦ĭ, din bolovan în piatră cubică, din asfalt în bazalt.

In stradele laterale, unde nu sunt încă instalate prăvăliile garnisite cu cărnațĭ și clondire multicolore în fereastră, trotoarul Bucureștiuluĭ e în stăpînirea fie-căruĭ proprietar saŭ chiriaș al uneĭ case. Vara, pe la ora 6 seara, jupîneasa îş̦ĭ mătură trotoarul, și'l stropește cu apă din urcior, așează cîte-va scaune la portiță, și mahalagiĭ se adună acolo la sindrofie.

Trecătorul care din nebăgare de seamă atinge piciorul scaunuluĭ, se coboară repede în mijlocul stradeĭ, speriat par'că ar fi comis un delict, și fuge urmărit de apostrofa

www.dacoromanica.ro

proprietaruluĭ. «Mă pîrlitule! Ce cauţĭ pe trotoar, n'aĭ destul loc în drum? Deschide'ţĭ ochiĭ!»

In centrul comerciuluĭ, trotoarul Bucureştiuluĭ e proprietatea negustoruluĭ şi serveşte de deposit permanent pentru butoaele cu vĭnurĭ, lăzile cu mărfurĭ, diferite mezeluri, ape minerale, şi tot ce represintă importul capitaleĭ. E maĭ lesne pentru cel maĭ voĭnic puiŭ de romîn să se suie pe vîrful Caraimanuluĭ de cît să escaladeze trotoarele din stradele Lipscanĭ, Gabrovenĭ, Şelarĭ, etc.

Aĭ ajuns în calea Victorieĭ. Aci, ca să trecĭ pe trotoare, trebue să aibĭ o talie reglementară care nu este de loc în concordanţă cu acea impusă pentru serviciul militar.

Răposatul pitic de pe bulevard, era singurul cetăţean capabil să treacă pe sub perdelele de la prăvăliile situate între Capşa şi Episcopie, fără pericol pentru pălăria sa.

Trotoarul din Calea Victorieĭ, e în mare parte proprietatea Capşa, High-life şi a muşteriilor de la toate localurile publice situate pe această stradă. Trotoarul avînd

www.dacoromanica.ro

o dimensiune de vre-o cinci-zeci centimetrii, picioarele mușteriilor care staŭ pe scaune la ușa și în fața ferestrelor prăvăliilor, trec cu vre-o zece centimetri peste lățimea trotoaruluĭ și se odihnesc dincolo de rigole.

Unde nu sunt picioare de mușteriĭ sunt bolovaniĭ, pietrele cubice, bazalturile primărieĭ, iar trecătorul își caută drumul sub roatele trăsurilor și ale bicicletelor.

Așa cum eștĭ, fiĭ blagoslovit trotoar al Bucureștiuluĭ, căcĭ eștĭ demn de respectul și admirațiunea noastră. Aĭ știut să'ți păstrezĭ protipendada să nu laș o iotă din privilegiile tale și trecătorul se închină la tine ca la o icoană sfîntă, supunîndu-se tuturor pretențiunelor tale, respectînd toate poftele tale, fără să se răscoale — chiar atuncĭ cînd îl calcă trăsurile sub roate — de teamă să nu'ți strice tabietul!

www.dacoromanica.ro

La Examen.

Viŭ de la liceŭ.... nu vreaŭ să spun de la care liceŭ...., unde am avut deosebita fericire să ascult pe profesoriĭ Artzag şi Mototol, examinînd pe eleviĭ claseĭ a.... nu vreaŭ să spun care clasă. Reproduc numaĭ scena.

ACTUL I.

Profesorul Artzag şi Elevul.

ARTZAG.—Spune-mĭ d-ta, cine a fost Neron?

ELEVUL.—Neron a fost.... a....

ARTZAG.—Eĭ, a fost; ştiŭ şi eŭ că a fost, dar cine a fost?.... Nu ştiĭ nimic, leneşule.

ELEVUL.—A fost un împărat....

ARTZAG.—Aide maĭ iute... N'am să staŭ aicĭ zece zile pînă ţi-o veni pofta să vorbeştĭ.... Eştĭ un fleac; n'aĭ învăţat tot anul...

www.dacoromanica.ro

ELEVUL. — Ba ştiŭ, domnule profesor.... Neron a fost un împărat roman...

ARTZAG. — Eĭ, pe urmă? pe urmă? Maĭ repede: în ce an a trăit, cum îl chema pe tată-său, cînd a murit, cine a fost soţia sa?

Nu ştiĭ nimic, măgarule.

ELEVUL. — Ba ştiŭ, domnule profesor, vă spun îndată. Neron, fiul luĭ Demetrius....

ARTZAG. — Cînd îţĭ spuĭ eŭ că nu ştiĭ nimic, să ştiĭ că nu ştiĭ, şi să nu răspunzĭ că ştiĭ, obraznicule! Dar Caligula, cine a fost Caligula?

ELEVUL. — Caligula, fiul luĭ Germanicus, ...fiul luĭ Germanicus.

ARTZAG. — Fiul luĭ Germanicus, de două orĭ a fost! Vită încălţată, trecĭ la loc; nota două. Aĭ să rămîĭ repetent.

ACTUL II.

Profesorul Mototol şi Elevul.

MOTOTOL. — Să-mĭ spuĭ d-ta băete, cine a fost Neron?

ELEVUL. — Nee.... nee.... ron a fo..... a fooost.....

www.dacoromanica.ro

MOTOTOL. — Aşa, bine! Neron a fost un împărat roman.

ELEVUL. — Păărat roooman.... rat rooman.

MOTOTOL. — Aşa! un împărat roman.... fiul luĭ Domitius Ahenobarbus...

ELEVUL. — Baarbus.... Nobaarbus.....

MOTOTOL. — Bun!... Spune înainte... nu-ţĭ fie frică dragă..... fiul luĭ Domitius şi al Agripineĭ... Pe cine a omorît?...

ELEVUL. — Neeron a momorît... a moorit...

MOTOTOL. — Aşa, a omorît pe Britanicus, Agripina, Octavia.... Vezĭ aşa! Dar Britanicus cine era?

ELEVUL. — Brii... briitanicus.....

MOTOTOL. — Da, Britanicus, era.... — zi după mine — era fiul luĭ Claudiu şi al Mesalineĭ....

ELEVUL. — Măăsline.....

MOTOTOL. — Mesalina dragă! Mesalina care a murit la anul 48....

ELEVUL. — Patru... zecĭ şi opt.... ree... revoluţia romînă.

MOTOTOL. — Nu puiule, nu.... aia e alta... alt 48... Trecĭ la loc, nota şapte... vezĭ să fiĭ totd'auna aşa silitor.

www.dacoromanica.ro

Creditor şi debitor saŭ influenţa calendaruluĭ asupra datorieĭ flotante.

IANUARIE.

Creditorul. — Cu plecăciune boerule! Am venit pentru mica daraveră ce avem împreună.

Debitorul. — O daraveră cu mine? Ce daraveră?

Creditorul. — Ştiţĭ, restul de o mie de leĭ... de acum doĭ anĭ...

Debitorul. — Da... da! Cum nu; cu plăcere; maĭ încape vorbă. Insă am să te rog să mă erţĭ acum, aĭ brodit'o răŭ.

De, ştiĭ D-ta, în Ianuarie e greŭ de plătit... Anul noŭ... cadourile la copiiĭ... la nepoţĭ... bacşişurĭ la slugĭ... la coşarĭ, factorĭ, lampagiŭ... lasă pe luna viitoare.

www.dacoromanica.ro

FEBRUARIE.

Creditorul. — Bună ziua boerule! conform promisiunei am venit pentru...

Debitorul. — Pentru mizeria de o mie de lei. Dragă sunt sleit.

Anul nou mi-a scuturat punga. S'au făcut cadourile de o scumpete, e ceva scandalos! De, n'am ce să 'ţi fac. Să mă baţi să mă jupoi şi nu găseşti franc la mine.

Creditorul. — Bine, dar spune'mi positiv cînd să viu?

Debitorul. — Luna viitoare, la sigur.

MARTIE.

Creditorul. — Respectele mele! Ei? Imi dai mia de lei?...

Debitorul. — Dragă, despre partea mea ţi-aş da-o îndată, dar n'ai nemerit'o bine. Nu ştii d-ta că în Martie se plătesc chiriile pentru sfîntu Gheorghe cu o lună înnainte? Auzi modă ticăloasă... să plăteşti chiria cu o lună înainte par'că ai fi moştenit pe Zappa... Am fost silit să mă împrumut... vai de capul meu...

www.dacoromanica.ro

APRILIE.

Creditorul. — Nu te las nicĭ mort data asta... De treĭ lunĭ mă ducĭ cu vorba; nu plec pînă nu'mĭ veĭ achita mia de leĭ.

Debitorul. — Bine nene, aĭ înebunit? De unde naiba vreĭ să scot parale tocmaĭ acum la Paşte? Ba ouă roşiĭ, ba cozonacĭ, băcănie, spoitu caselor, rochiĭ pentru slugĭ, haine la copiiĭ... de unde să maĭ scot parale.

MAI.

Creditorul. — Sper că data asta...

Debitorul. — Foarte prost facĭ de sperĭ. Erĭ aŭ fost sărbătorile, şi astă-zĭ ţop, te-aĭ înfiinţat repede. Nu vezĭ, m'aŭ sleit Paştele; primăvara trebue să le facĭ toate din noŭ.

IUNIE.

Creditorul. — Dacă nu'mĭ achiţĭ datoria, cu părere de răŭ voĭ fi nevoit să te urmăresc, căcĭ...

Debitorul. — Ştiĭ că 'mĭ pare răŭ amice să te aud vorbind ast-fel. Bine păcatele mele, de ce nu'ţĭ alegĭ şi d-ta timpul cînd să cerĭ paralele?

www.dacoromanica.ro

Vii tocmaĭ acum acum în Iunie cînd omul pleacă la băĭ să'şĭ vază de sănătate? Dacă poţĭ d-ta să mă maĭ împrumuţĭ cu ceva, nu mă daŭ în lăturĭ...

IULIE ŞI AUGUST.

(Repaus din causa vacanţelor Creditorul trage nădejde).

SEPTEMBRE.

Creditorul. — Am să'ţĭ...

Debitorul. — Nu'mĭ maĭ spune nimic. Ştiŭ, aşa e, aĭ dreptate, dar ce să 'ţĭ fac? D-ta uiţĭ că am cheltuit la băĭ de m'am prăpădit.

Uiţĭ că acum trebue să plătesc pensionul copiilor! Şi nu ştiŭ de unde să iaŭ baniĭ... să fie a draculuĭ aşa viaţă!

OCTOMBRE.

Creditorul. — Domnule am răbdat destul şi...

Debitorul. — Şi tocmaĭ acum te-aĭ hotărît să nu maĭ rabzĭ? Apoĭ nu ştiĭ că suntem în Octombre... sfîntul Dumitru... chiria domnule... blestemata de chirie... Vreĭ

www.dacoromanica.ro

să mă dea proprietarul afară?... Doĭ sfinţĭ am şi eŭ cu care trăesc răŭ: Sfîntu Gheorghe şi Sfîntu Dumitru.

NOEMBRE

Creditorul. — Acum nu plec de aicĭ pînă nu'mĭ daĭ paralele.

Debitorul. — Aşa... să-ţĭ daŭ! Dar cum şi de unde? Banĭ în Noembre, bine nenişorule, D-ta să vede că nu aĭ fost silit să cumperĭ lemne, să dregĭ sobe, saŭ aĭ fabrică de paltoane şi şoşonĭ la dispoziţie? Vreĭ să'ţĭ daŭ ultima para şi să tremur de frig cu toată familia?

DECEMBRE

Creditorul. — Sunt hotărît să nu maĭ aştept o zi... de unu-spre-zece lunĭ...

Debitorul. — Creştin eştĭ, saŭ Turc? să cerĭ parale acum, acum în Decembre de Crăciun, de sfintele sărbătorĭ cînd fiecare om tîrgueşte pentru casa luĭ... Vaĭ de mine!... Eŭ mă aşteptam din contră să 'mĭ facĭ cadoŭ vre'un purcel!

www.dacoromanica.ro

Pentru paradă.

Incă de la 15 Aprilie, Dragomir Sefertaş, s'a vorbit cu nevasta sa, să'şĭ ia copiiĭ şi să vie din Alexandria la Bucureştĭ ca să vadă *paradia* de la 10 Maiŭ.

Cheltuială mare, aŭ chibzuit eĭ să nu facă, pentru că aŭ un neam sub Mitropolie la care poate să tragă şi să mănînce. Cu o sută de leĭ marĭ şi laţĭ, aŭ socotit că aŭ să scape, şi de aceea la 8 Maiŭ şi-aŭ strîns rufe pe o zi, rochiele de gală ale nevesteĭ şi fetelor, haina neagră a bărbatuluĭ, cu care a maĭ fost îmbrăcat Sefertaş la nunta Primaruluĭ şi aŭ pornit-o spre Bucureştĭ.

Ca să facă economie maĭ mare şi să nu arunce doĭ leĭ pe fereastră, îndată ce aŭ ajuns în gara de Nord, s'aŭ urcat în tramway zicînd conductoruluĭ: «Noĭ mergem la vîru Spiridon». In faţa stradeĭ Buzeştĭ, văzînd că toată lumea se dă jos şi

www.dacoromanica.ro

schimbă tramwayul, Sefertaș a făcut ca toată lumea și s'a trezit la grajdurile direcțieĭ pe șosea, împreună cu toată familia. Aicĭ i s'a explicat că vagonul pentru Mitropolie pornește din Calea Șerban Vodă și nenorocitul a luat'o pe jos cu géamantanul într'o mînă, nevasta la braț, Profiritza fata cea mare în dreapta și Sofița în cărcă. La urma urmelor, obosit, a luat o birje și a pornit la vărul Spiridon sub Mitropolie. Ia'l de unde nu e pe vărul Spiridon, cînd nu știĭ nicĭ strada nicĭ numărul caseĭ. De geaba a cercetat la toate cîrciumele din vale și din deal, unde stă Spiridon care face pe secretarul de avocat la judecătoriĭ, n'a găsit pe nimenĭ în stare să'ĭ răspunză, astfel în cît toată familia a fost nevoită să meargă la oțelul Nemțoaica — 2 leĭ odaia pe zi, plus un leŭ pentru fie-care pat suplement, plus 60 banĭ lumînarea și serviciŭ.

A cam început să ofteze Dragomir, dar ce să zicĭ, o dată e 10 Maiŭ într'un an. Scump dar face!

Ziua de 9 Maiŭ a petrecut'o familia plimbîndu-se cu gura căscată de la strada Carol pînă la capul podului și oprind petre-

www.dacoromanica.ro

cătorĭ spre a'ĭ întreba, arătîndu-le Casa de depuneri, Poşta, Prefectura poliţieĭ. «Mă rog ce boer stă în casa asta?» Pregătirile pentru ziua de 10 Maiŭ i-aŭ interesat foarte mult, şi cocoana Mândica nu putea să-şĭ ia ochiĭ de la prăjinele cu steguleţe în vîrf, aşezate în grădina Serindar.

— Cum naiba aŭ făcut de aŭ aşezat steaguri aşa sus, întrebă Mândica Sefertaş.

— S'aŭ urcat pompieriĭ cu scărĭ, răspunse Dragomir, spre a dovedi că se pricepe la toate.

Cînd aŭ văzut însă tramwayul electric, şi-aŭ făcut toţĭ speriaţĭ semnul cruceĭ, zicînd: «Ptiŭ, crucite-aĭ drace!»

La 9 seara aŭ băut toţĭ bere la Cosma pe bulevard, aŭ mîncat fisticurĭ de 10 banĭ şi s'aŭ reîntors la otel ca să se odihnească şi să fie gata de vreme a doua zi pentru *paradie.*

Afurisita de paradă! Din dealul Mitropolieĭ şi pînă 'n Calea Victorieĭ, Dragomir cu tot neamul nu s'aŭ învrednicit să vază de cît armata pe la spate — armata cea înşirată de-a lungul trotoarelor, şi de cîte

www.dacoromanica.ro

orĭ s'aŭ încercat să treacă în faţă, aŭ mîncat cîte un pat de puşcă.

La bulevard era toată nădejdea. Acolo vine Regele, acolo vine Regina şi acolo e defilarea trupelor.

A încercat Dragomir să răzbească pe bulevard prin strada Academieĭ, prin strada Coltzeĭ, prin toate cotiturile ; dar de prisos. A mîncat ghionturĭ, i s'aŭ rupt poalele de la haina neagră, pălăria Profiritzeĭ s'a făcut baclava, şi aŭ petrecut restul zileĭ cu toţĭ la secţie.

Cu toate acestea, familia Sefertaş e încîntată şi aşteaptă la otel Nemţoaica pînă la sfîrşitul săptămîneĭ un mandat postal ca să se poată întoarce acasă şi să istorisească Alexandrienilor seara la sindrofie, ce bine aŭ petrecut în Bucureştĭ de 10 Maiŭ la *paradie* chiar în tribuna oficială, alăturĭ de rege, ca la doĭ paşĭ.

www.dacoromanica.ro

Holera.

De timp îndelungat, toate ziarele din ţară şi streinătate publică notiţele cele maĭ fantastice asupra holereĭ precum şi instrucţiile cele maĭ greşite emanate de la consiliile medicale în privinţa precauţiunelor ce trebuesc luate spre a ne feri de acest flagel.

Cred că a venit ceasul să spuĭ şi eŭ publiculuĭ cine este holera şi ce viaţă trebue să ducĭ ca să scapĭ de dînsa. Holera se aseamănă cu caşcavalul de Penteleŭ. Precum există caşcaval de Penteleŭ care nu este adevărat caşcaval de Penteleŭ, tot asemenea există şi holeră care nu este adevărată holeră.

Adevărata holeră, profitînd de biletele circulare şi preţurile reduse, pleacă dintr'o localitate îndată ce încep căldurile — ca orĭ-ce magistrat saŭ profesor în timpul

www.dacoromanica.ro

vacanţelor — visitează în oraşele principale, muzeurile, cazărmile, teatrele, spitalurile şi apoĭ, porneşte înainte.

Biletul eĭ de călătorie e valabil pentru 60 de zile cu dreptul de prelungire, şi fără îndatorire de a viza biletul la fie-care staţie. Holera e scutită de paşaport la graniţă.

Dînsa călătoreşte *incognito*, întocmaĭ ca Principiĭ, Regiĭ, Impăraţiĭ, sub numele de *Asiatica* saŭ *Nostras*, saŭ *Dyssenteria* şi alte porecle maĭ ciudate.

Indată ce plecarea holereĭ dintr'o localitate este anunţată prin telegrame oficiale, toate guvernele se grăbesc să-ĭ facă o primire în raport cu rangul ce ocupă în societate. Aşa spre exemplu la noĭ în ţară, şeful serviciuluĭ sanitar e însărcinat să o întîmpine la graniţă şi diferite detaşamente milităreştĭ sunt înfiinţate pretutindenĭ spre a'ĭ presenta armele îndată ce vor da ochiĭ cu dînsa.

Holera avînd obiceiul să călătorească incognito, nenorocitul şef al serviciuluĭ sanitar e nevoit să alerge mereŭ de la un punct al ţăreĭ la celalt pentru ca nu cumva holera să treacă graniţa neîntîmpinată de

www.dacoromanica.ro

un representant al guvernuluĭ ceea ce ar putea da naştere unuĭ conflict diplomatic.

Unele somităţĭ medicale aŭ emis greşita părere că frica produce în timpul holereĭ maĭ multe victime de cît epidemia. Eroare profundă. Proverbul romînesc zice: «*Frica păzeşte pepenele*» — prin urmare, dacă te păzeştĭ de pepene — fie numaĭ de frică — eştĭ ferit şi de holeră — căcĭ pepenele produce numeroase casurĭ de holeră.

Regulă generală, dacă aĭ ocazia să facĭ cunoştinţă cu holera, apărăţĭ burta — căcĭ dînsa (holera nu burta) a luat de mult timp mitocănescul obiceiŭ de a'ţĭ zice bună zioa, plesnindu'ţĭ burta, în semn de prietenie.

Buna cuviinţă cea maĭ elementară, cere ca atuncĭ cînd cine-va îţĭ vine în casă, să'l pofteştĭ să şează. Faţă cu holera, aceste principiĭ nu trebuesc îndeplinite.

Dacă dînsa vine să-ţĭ facă visită, poţĭ foarte bine să'ĭ trimeţĭ răspuns prin servitor că eştĭ dus la ţară şi nu te întorcĭ de cît pe la sfîrşitul luĭ Septembre. Această procedare, faţă cu o persoană străină, a

www.dacoromanica.ro

căreĭ cunoştinţă nu ţiĭ cîtuşĭ de puţin să o facĭ, nu are să pară nimănuĭ greşită.

Se poate însă foarte bine întîmpla ca toate aceste poveţe să fie zadarnice. In casul acesta, dacă holera trebue neapărat să vă lovească şi să vă ducă spre ţărmurĭ necunoscute, mîndriţi-vă cel puţin că vă aşteaptă un sfîrşit demn numaĭ de capetele încoronate: aveţĭ să muriţĭ... pe *tron!*

www.dacoromanica.ro

Incurajarea viciuluĭ.

In ziua de astăzĭ, n'a maĭ rămas puiŭ de romîn care să nu aibă în geamantanul săŭ un teanc de reforme menite a face fericirea ţăreĭ. Spre pildă, unĭĭ propun douĕzecĭ şi cincĭ la spetele locuitorilor, alţiĭ două-zecĭ şi cincĭ la spetele stăpănireĭ.

Aceĭ ce se numesc independenţĭ, propun ca termen mediŭ două-spre-zece şi jumătate la spetele locuitorilor şi două-spre zece şi jumătate la acele ale stăpănireĭ, ca să nu rămăe nimenĭ nemulţumit, nimenĭ din ceĭ ce distribuesc bătaea bine înţeles, nu din ceĭ carĭ o primesc.

Am crezut dar momentul bine ales ca să scot şi eŭ la lumină marele meŭ program de reforme sociale, pe care'l voiŭ expune îndată ce voĭ face aci o mică digresie.

Am observat că pretutindenĭ să înfiinţează mereŭ societăţĭ, comitete şi eară co-

www.dacoromanica.ro

mitete care aŭ luat sarcina de a răsplăti toate sacrificiile omeneştĭ şi de a încuraja tot ce este bine.

Sunt societăţĭ zise de înfrînare a beţieĭ care caută să desrădăcineze din stomacul omuluĭ pofta vinuluĭ şi a rachiuluĭ; sunt societăţĭ în contra cartoforieĭ, sunt în sfîrşit comitete şi ligĭ care combat toate slăbiciunele omeneştĭ.

Aceste asociaţiunĭ aŭ nu numaĭ scopul de a împiedeca întinderea cusururilor noastre dar încă şi îndatorirea de a răsplăti prin premiurĭ pe aceĭ cari s'aŭ lepădat de satana sub formă de tutun, băutură şi alte forme.

Puindu'mĭ imediat candidatura de mare reformator al Romînieĭ, a-şĭ propune categoric să întoarcem lucrurile pe dos şi să instituim o societate pentru încurajarea viciuluĭ sub patronagiul guvernuluĭ.

Iată acum înţeleptele considerante care mă face să susţin o asemenea idee:

Întrebare: de unde isvoresc veniturile cele marĭ ale statuluĭ?

Răspuns: Din păcătoşiile omenireĭ. Matufiţiĭ carĭ trăesc o săptămînă cu o litră de vin, care nu pun mîna pe o carte de

www.dacoromanica.ro

joc, carĭ se feresc de dragoste, carĭ fumează chiustecurĭ de ţigărĭ, sŭnt curată sărăcie pentru un stat.

Viciul e bogăţia noastră. Ceĭ ce trag pe nas şi în pept sute de ţigărĭ bektemis, daŭ statuluĭ un beneficiŭ de 20 milioane pe an, ceĭ ce trag pe gît pahare peste pahare de bere, ţuică, rachiŭ, basamac, daŭ statuluĭ alt beneficiŭ de vr'o zece milioane, ceĭ ce trag peste cincĭ daŭ un beneficiŭ de două milioane.

De aci resultă, că dacă ţara romînească s'ar înţelepţi, dacă locuitoriĭ eĭ s'ar lua după poveţele xenamorisiţilor carĭ tot propovăduesc înfrînarea viciurilor, statul ar mufluzi. Decĭ care este interesul unuĭ guvern bun gospodar? Scurt şi cuprinzător: să încurajeze viciul şi să dea în fie-care an un premiŭ pentru beţivul de frunte din tot regatul, altul pentru cel maĭ mare cartofor, altul pentru cel maĭ îndrăcit fumător.

Să trăiască dar toţĭ blestemaţiĭ, toţĭ craiĭ şi toţĭ stricaţiĭ din regatul romînesc—mai ales pe aceste vremurĭ de criză — căcĭ de oamenĭ cuminţĭ m'am săturat.

www.dacoromanica.ro

Părul alb.

Intre numeroasele teorii care aŭ obiceiul să se plimbe prin vorbirele şi scrierile noastre, este una care mă plictiseşte peste măsură şi mi se pare grozav de copilărească — spre a nu zice dobitocească.

E faimoasa teorie a părului cel alb. Crez că nu e om pe pămînt, care într'o anume împrejurare să nu fi dat peste vre un fel de povăţuitor ce'l îndemna să nu critice relele apucături ale unuĭ bărbat stricat, sub cuvînt că acel blestemat are părul alb.

Spre pildă, dacă te legĭ de un bătrîn veros şi'l daĭ în tărbăceală cum i se cuvine, o dată ţi se închide gura cu faimosul respect ce se cuvine părului cel alb al acestuĭ nemernic.

La noĭ ca pretutindenĭ, aĭ să găseştĭ sume de persoane de o reputaţiune foarte urîtă carĭ aŭ însă drept la respectul nostru pentru

www.dacoromanica.ro

că aŭ păr alb, astfel încît respectul a ajuns nu o consideraţie ce se datoreşte meritului individuluĭ, ci un bir ce se plăteşte feţeĭ păruluĭ.

De obiceiŭ, cusururile omuluĭ ajungînd la cunoştinţa semenilor săĭ cu timpul, şi dîndu-se cu desăvîrşire pe faţă, tocmaĭ la vîrsta cînd părul începe să'şĭ schimbe coloarea, ar trebui să nu maĭ îndrăsnim să criticăm pe nimenĭ îndată ce a trecut pentru dînsul vremurile tinereţeĭ.

Apoĭ bine, pentru numele luĭ Dumnezeŭ, albirea păruluĭ este o infirmitate pe care o dobîndesc toţĭ ceĭ ce trăesc mult timp, nu este o diplomă de onoare, şi dacă a rămas vorba să nu criticăm pe un cetăţean pentru simplul motiv că are infirmitatea păruluĭ alb, ajungem departe de tot cu această teorie.

Nu ne maĭ rămîne decît să respectăm bubele de pe nasul luĭ x, şi bătăturile de la picioarele luĭ z, carĭ poate aŭ maĭ multe drepturĭ la compătimirea noastră. Dar să las gluma la o parte. Eŭ jur că n'am văzut nicĭ o dată vre un tribunal declinîndu'şĭ dreptul şi competenţa de a judeca pe un

www.dacoromanica.ro

pungaș pentru motivul că numitul pungaș este demn de respect căcĭ are părul alb.

Prin urmare, daţi-ne voe să urmăm acelaș principiŭ.

Părul alb e în definitiv o circumstanță agravantă, iar nu ușurătoare. Şi dacă nu împărtășiţĭ părerea mea, apoĭ má faceţĭ să laud pe ceĭ ce sunt prietenĭ cu căneala și ascund păcatele saŭ ruşinele bătrîneţelor lor sub o composiţie himică neagră ca pana corbuluĭ.

Aceştia cel puţin nu maĭ invoacă prescripţiunea părului alb.

www.dacoromanica.ro

Bucureştĭ-Varna.

O CĂLĂTORIE ÎN 1887.

După un mers de aproape treĭ-zecĭ de minute, maşina vaporaşuluĭ care face serviciŭ între Smîrda-Rusciuk, trase treĭ fluerăturĭ ascuţite, roata începu să bată apele Dunăreĭ maĭ repede şi pe năbuşite, vaporul făcu un semi-cerc şi apoĭ se isbi de schele. Atuncĭ un fel de bulgar care cumula îndatoririle de chelner, controlor de bilete şi marinar, asvîrli pe ţermul vecin o fringhie unuĭ alt bulgar care o legă puternic de un stîlp, şi puserăm piciorul pe pămîntul blagoslovit al prazuluĭ. Un militar mustăcios şi bărbos, ajutat de doĭ cazacĭ jerpeleţĭ, îmĭ ceru paşaportul, îl examină cu băgare de seamă, şi spre a'mĭ dovedi că sunt liber să intru în Rusciuk, îmĭ dete brîncĭ şi-mĭ trase un ghiont care mă făcu să sughiţ de treĭ orĭ din adîncul pînticelor

www.dacoromanica.ro

și să-mi închipuesc că mă pomenește *dumneaei* în București.

Eram foarte dispus să protestez, dar mi-am adus aminte la vreme că nici protesturile Rusiei nu aŭ trecere azi în Bulgaria, dar încă ale mele.

Prin urmare am pornit'o la otel pe jos, urmat de un turc care 'mi ducea calabalîcul în spinare, în ciuda birjarilor, adică harabagiilor, cum le zice acolo.

Alături de hotelul Isla-hale unde m'am coborît, zăresc o casă mare asupra căreia filfîe steagul național; în curte dorm vre-o zece soldați cu puștile lîngă dînșii. Ei dorm bulgărește, adică sunt întinși pe burtă.

La poarta din față sunt la ceas patru soldați, iar de la ferestrele camerelor de jos ale acestei case, zăresc o sumă de ofițeri culcați în aceeași poziție națională.

Mi se spune că acolo e palatul regenței; eŭ crezusem în prostia mea că e o cazarmă de cazaci saŭ un post de pompieri.

La Rusciuk, te simți încă par'că aĭ fi într'un orășel din țara romînească; găsești să dormi, și să dormi singur fără pleoșniță într'un pat; găsești să și bei, găsești

www.dacoromanica.ro

să mănîncĭ. Dar de la Rusciuk încolo să te ţiĭ!

Ca să ajungĭ la Varna, facĭ aproape în opt ore, un drum care l'aĭ putea face în patru ore. Drumul de fer umblă cu repeziciunea unuĭ car cu boĭ; aceasta mi-a dovedit-o un măgăruşĭ, care speriîndu-se pe cîmpie cînd trecea trenul şi rupînd-o la fugă, a ajuns la staţie cu o jumătate de ceas înaintea noastră!

Zău nu e minciună!

In timp de opt ore, pînă cînd să ajung la Varna, n'am tăcut de cît să mă gîndesc la frumuseţea măreĭ, la bastimentele ce se încrucişează mereŭ în faţa portuluĭ, la talazurile turbate ale apeĭ ce se isbesc de stîncĭ, la odăiţa de la otel de unde voiŭ putea să văz acest spectacol măreţ.

De aceia, îndată ce mă urcaĭ în birje la Varna, spuseĭ birjearuluĭ într'o limbă romînească amestecată cu o vorbă rusească, şi o jumătate de vorbă bulgărească, să mă ducă la un otel pe marginea măreĭ.

Otel pe marginea măreĭ, îmĭ spuse birjearul, nu e nicĭ unul. El îmĭ vorbi romîneşte curat, şi mă duse la cel d'intîĭ han

www.dacoromanica.ro

din localitate, situat în centrul orașiuluĭ și numit «Hôtel de la grande Russie». A-ți auzit bine, e grande Russie, să nu credeți că este petite Russie!

Ca să ajung acolo, am dat peste niște strade atît de strîmte, în cît, cînd se întîlnesc doĭ oameni față în față venind din puncturĭ opuse, unul e nevoit să se întoarcă îndărît ca să poată trece cel-l'alt!

Cam aproape așa am pățit-o eŭ: caiĭ birjeĭ mele întîlnindu-se bot în bot cu caiĭ alteĭ birje, amîndoĭ harabagiĭ s'aŭ coborît de pe capră și aŭ început o gimnastică de o jumătate de oră spre a da trăsurile înapoĭ pînă la capătul stradeĭ.

Apoĭ birjearul meŭ a pornit-o pe jos înainte ca să se încredințeze că circulația nu va maĭ fi întreruptă, a trimes răspuns pînă la capătul uliței ca să nu ne maĭ iasă nimeni înainte, și ast-fel am putut să-mĭ fac intrarea triumfală în hanul de la «grande Russie».

Aoleo! Ce-am pățit! Acum să vedeți!

Il signore Marchatelli, antreprenorul oteluluĭ de la grande Russie, mă conduse îndată într'o cameră mobilată cu un pat

www.dacoromanica.ro

de lemn şi tot ce trebue spre a nu putea dormi în linişte, o masă cu treĭ picioare (un picior pierise negreşit în ultimul războiŭ ruso-turc) şi un scaun de pae pe jumătate mîncat nu ştiŭ de cine.

Fereastra mea care dă pe stradă, n'a fost nevoie să o deschid, căcĭ dînsa nu se închidea nicĭ o dată, şi ast-fel — uliţa fiind foarte strîmtă, — am avut imediat deosebita plăcere de a vedea în casa din faţă pe un cetăţean bulgar care se scîrpina cu mult foc, gîndindu-se poate la prinţul de Coburg!

Alergînd după un spectacol maĭ plăcut. am pornit îndată pe malul măreĭ, unde nădăjduiam să rămîn uimit în faţa frumuseţilor eĭ. Pe malul măreĭ nu sunt de cît 4—5 case particulare, şi în port nu zăreştĭ nicĭ un vapor, nicĭ un bastiment, nicĭ o corabie.

Bulgariĭ şi bulgăroaicele din localitate, despărţiţĭ de un cazac care păzea cu sabia scoasă, îşĭ luaŭ tocmaĭ baia. La dreapta se scăldaŭ femeile cu copiiĭ, la mijloc sta cazacul (pe mal bine înţeles), şi la treĭ-zecĭ de paşĭ maĭ departe eraŭ bărbaţiĭ amestecaţĭ cu cîiniĭ, cu caiĭ şi cu măgariĭ.

www.dacoromanica.ro

La Varna sunt vre-o două-zecĭ de cabine de lemn în carĭ poțĭ să intri și să te dezbracĭ cînd vreĭ să eĭ bae, și să ți se fure punga; în schimbul uneĭ sume de 30 de banĭ, antreprenorul îțĭ dă și un cearșeaf mare cît o batistă ca să te ștergĭ pe tot trupul. Dar două-zecĭ de cabine nu pot ajunge pentru două-treĭ sute de oamenĭ; de aceia Bulgariĭ aŭ luat obiceiul să se dezbrace pe malul măreĭ, și apoĭ după ce și-a luat baia, să se usuce la soare. Eĭ maĭ aŭ și alt obiceĭ, dobîndit prin practică: părăsesc marea umblînd numaĭ într'un picior ca să nu umple de nisip pe cel-l'alt; apoĭ îl încalță, schimbă piciorul, pornesc iar la mare înapoĭ, ca să spele piciorul plin de nisip, și reîncep aceiașĭ călătorie, ca la șodron.

Alțiĭ, maĭ înțelepțĭ, se îmbracă maĭ întîĭ, își iaŭ cizmele și obielele în mînă, intră iar în apă, încalecă pe măgariĭ carĭ i-aŭ însoțit și se întorc drept acasă!

Trebue să știțĭ că la Varna, dobitoacele joacă un mare rol, fie zis fără aluzie la locuitorĭ.

Indată ce te culcĭ, începe un concert

www.dacoromanica.ro

dat de cîinii din mahala, concert care ţine pînă la două spre zece din noapte.

La această oră începe o melodie pisicească de cotoi şi pui de pisici, căci bulgarii aŭ obiceiul să nu-i arunce şi în fiecare casă, să găseşte un regiment de asemenea dobitoace.

Pe la 5 de dimineaţă vine rîndul catîrilor, care 'şi reclamă hrana într'un hi! ha! hi! ha! hi! ha! prelungit pînă la şeapte cînd îl înlocueşte miorlăitul copiilor.

Apoi concertul devine general e o amestecătură, de cîini, pisici, copii şi catîri!

Aĭ crede că e musica luĭ Vagner!

După bae, lumea porneşte în grădina publică, unde găseşte ca să'şi potolească setea, cafea turcească şi limonadă ca aceea ce să vinde la noi pe piaţa teatruluĭ.

Această băutură părîndumi-se prea caldă am îndrăsnit să cer cafegiuluĭ o bucăţică de gheaţă.

El s'a întors îndată cu un bulgăre de gheaţă în mînă şi fără multă vorbă, mi l'a trîntit în limonadă.

Nu'ĭ maĭ lipsea decît să'şi spele şi mîinile în paharul meŭ.

www.dacoromanica.ro

Toate casele și toate stradele din Varna să aseamănă unele cu altele întocmaĭ cum un arap seamănă cu alt arap: uliţe strîmte, case cu două caturĭ. Catul d'întîiŭ este de petriș și ferestrele sunt cu fiare.

Catul de sus este de scînduri, cărora nu le-a făcut pănă acum nimenĭ pomană să le dea foc.

Balcoane nu să pomenesc, dar fie-care casă are pe acoperiș, un fel de salon deschis, pe care în timpul zileĭ, locuitoriĭ să așează spre a răsufla, iar în timpul nopţeĭ, pisicele să daŭ la dragoste în ciuda locatarilor de sub dînsele !

Vin momente cînd încep să te treacă năduşelele.

Aĭ poftă să cînţĭ ;

Strîng în braţe plapoma
Crezînd că eștĭ dumneata !

In toată Varna nu am văzut decît treĭ case în adevăr frumoase, zidite după stilul european și pe malul măreĭ.

Am crezut maĭ întîiŭ că cel puţin una din ele trebue să fie locuinţa fostuluĭ Domn Alexandru Batenbergu cum îĭ zic bulgariĭ,

www.dacoromanica.ro

am crezut că trebue să fie vre-o casă de sănătate, saŭ villa vre-unuĭ bogat tuca na glava ; dar m'am înşelat.

Dragomanul oteluluĭ 'mi-a spus că este un stabiliment internaţional care în franţuzeşte s'ar putea numi hospitalité de nuit, clădit de primărie şi închiriat tot de dînsa, cu 9000 de leĭ pe an uneĭ dame bine-voitoare.

Primăria bulgărească a voit să pue în practică zicătoarea latinească; «Utile dulcĭ».

Eŭ unul, jur pe viitorul luĭ Jenică Geraudel că nu ştiŭ cum sunt împărţite camerele acestuĭ templu.

Plimbarea pe malul măreĭ, aerul sărat pe care 'l înghiţi, şi nevoea de a te deştepta odată cu soarele pentru că nu poţi dormi din causa concertelor animale despre care am vorbit, îţi deschid pofta de mîncare într'un chip nepomenit.

Nicăeriĭ maĭ mult ca la Varna n'aĭ fi în stare să mănînci fript un duşman.

Din nenorocire, bucătăria e foarte slabă aicĭ, maĭ ales cînd n'aĭ stomachul tare. Să poftească nenea Pană Pancovicĭ la Varna

www.dacoromanica.ro

și atunci să vedem dacă birtul de la Călimănești n'are să i să pară ținut de Lucullus.

Puĭ fript boerilor, puĭ fript la dejun și puĭ fript la prînz, asta 'ți este tainul, saŭ altminterea să te ții; poți să o porneștĭ direct la Carlsbad saŭ la Vichy dacă aĭ avut îndrăzneala să'ți bagĭ botul în untul bulgăresc.

Pînă în ziua de astă-zĭ, am rămas cu tăeturĭ la stomach!

După cincĭ zile de adăstare, mi a sosit în sfîrșit știrea înveselitoare că prințul Coburg are să se coboare la Lom-Palanca.

Mi-am strîns repede bagajele și am pornit la gară, căcĭ trenul urma să plece la 6 ore după spusele indicatoruluĭ căilor ferate.

Trenul n'a plecat decît la 8 și s'ar fi putut chiar întîmpla să nu plece de loc, dacă nu sosea vaporul din Constantinopole, căcĭ așa e obiceiul pe acolo: dacă vine vaporul, trenul pleacă, dacă nu vine să poftițĭ altă dată!»

La patru ore fără cîte-va minute, m'am apropiat de Bucureștĭ.

Cînd am zărit cîmpiile Filaretuluĭ cînd am văzut coșiurile sărăcăcioase ale fabriceĭ

www.dacoromanica.ro

de chibrituri de la staţia Dealu-Spirea, cînd m'am simţit cu desăvîrşire scăpat de tot ce miroase a ţară bulgărească, mi s'a părut că am să pui piciorul pe pămîntul raiului.

Cînd am zărit bereria lui Luther, doar că nu mi-a venit leşin de bucurie că n'am să mai beaŭ sifon de Varna; iar cînd m'am dat jos din tren îmi venea să strig: Să trăească d-l Brătianu! dar mi-am adus amin.te la vreme că fac parte din oposiţie.

www.dacoromanica.ro

Domnul care se lasă de tutun.

Nu poate să tăgăduiască nimenĭ că fumatul este un năravş şi încă un năravş atît de supărător, în cît o mulţime de oamenĭ caută să scape de dînsul. Ast-fel s'a şi născut secta omuluĭ «care să lasă de fumat».

In urma uneĭ tuse îndrăcite şi uneĭ discuţiunĭ asupra numeroaselor boale care isvorăsc din fumat, e lucru indicat, ca eroul nostru să arunce cu furie ţigara din gură şi să declare pe cinste că de acum înainte să lasă de tutun.

Pentru ca nimenĭ să nu pue un moment la îndoială sinceritatea declaraţiuneĭ sale, domnul care să lasă de tutun dăruesţe la moment unuĭ prieten tabachera, chibritelniţa, ţigareta de chihlibar de Buzău, într'un cuvînt tot ce a contribuit la satisfacerea viciuluĭ săŭ.

Apoĭ, simţind omul că are să'ĭ vie greŭ

www.dacoromanica.ro

de tot să stea cu buzele şi gura neocupate ceasurĭ întregĭ, aleargă la spiţerie, la cofetărie, şi combinează în aceste două stabilimente diferitele ingrediente inofensive menite să înlocuiască tutunul: deosebite pastile şi imitaţiĭ de ţigărĭ încărcate cu gudron.

Adesea, domnul care se lasă de tutun maĭ cumpără şi o pereche de mătăniĭ ca să aibă degetele ocupate. Inarmat ast-fel şi prin urmare la adăpostul tentaţiuneĭ, el se duce seara la berăria saŭ cafeneaua unde are obiceiul să se întâlnească cu prietenĭi săĭ, şi priveşte de sus cu dispreţ pe toţĭ aceĭ carĭ n'aŭ destulă tărie de caracter spre a da tutunul draculuĭ. Iar dacă cine-va susţine că e greŭ lucru să-ţĭ schimbĭ năravul în 24 de ore, domnul, care să lasă de tutun, răspunde cu mîndrie:

Fleacurĭ.— Ajunge să aibĭ puţină voinţă. Priveşte-mă pe mine. Am zis o vorbă, şi m'am ţinut de dînsa. Nu maĭ fumez pentru nimic în lume.

Şi pentru a dovedi că nu maĭ fumează, înghite la moment cîte-va acadele, suge

www.dacoromanica.ro

din gudron şi numără turbat mărgelele de la mătăniĭ.

A doua zi, întîlneştĭ pe stradă pe domnul care s'a lăsat de tutun, şi constaţĭ cu mirare că are în gură o ţigară de havana, mare cît toate zilele. Ruşinos el 'ţĭ explică imediat că în realitate nu maĭ fumează, pentru că s'a lăsat de ţigarete singurele primejdioase, din causa hărtieĭ care este vătămătoare sănătăţeĭ. Ţigara de havana însă pe care a adoptat'o i-a spus'o şi doctorul că nu face răŭ şi la urma urmelor nu fumează decît două, întrebuinţînd peste zi pastilele de gudron.

Peste o săptămînă domnul care se lasă de tutun, vine la cafenea cu o tabacheră nouă, o ţigaretă de chihlibar confecţionată de un specialist în ast-fel de condiţiunĭ în cît — spune el — tutunul rămîne nesupărător, şi nicotina se depune într'un rezervoriu.

Dar nu trec opt zile şi domnul care se lasă de tutun renunţă la ţigareta specială, sub cuvînt că n'a maĭ găsit tuburĭ de rezervă.

www.dacoromanica.ro

Orĭ-ce fumător e ţinut să declare că se lasă de tutun cel puţin odată pe an. Acel care într'adevăr voeşte să nu maĭ fumeze, ia această hotărîre, fără nicĭ o declaraţie prealabilă.

www.dacoromanica.ro

Regrete eterne!

Dacă mi-ar trăsni vre-o dată prin cap să întocmesc un dicţionar al limbeĭ romîne, cînd aşĭ ajunge la cuvîntul Regrete, 'ĭ-aşĭ da următoarea tălmăcire: «Substantiv neutru care la plural şi însoţit de cualificativu eterne, să atîrnă la ferestrele modistelor, sub formă de coroană, ca semn de durere adîncă!»

Intr'adevăr, trebue să fi observat şi dumneavoastră ca şi mine, că mîhnirea a ajuns de cît-va timp un fel de exposiţie permanentă.

Odinioară, cînd doreaĭ să ştiĭ cine a maĭ răposat în expiratele două-zecĭ şi patru de ore — precum zice stilul oficial — căutaĭ la pagina a treia, coloana cea din urmă, din gazetele maĭ răspîndite. Ştiaĭ îndată că d-nul X., pătruns de cea maĭ vie durere, a perdut pe soacra sa, saŭ că inconsolabila d-na Z. a rămas desperecheată!

www.dacoromanica.ro

Astăzĭ n'aĭ decît să te plimbĭ pe calea Victorieĭ începînd de la prăvălia Fain şi mergînd pînă la Leon şi «*la Gloria*» în pasagiul Vilacros şi veĭ şti îndată cine a murit, ce rude, ce prietenĭ a avut reposa tul, şi pînă la ce grad se ridică părerea de răŭ a fie-căruĭ donator de coroane, căcĭ această exposiţie maĭ are şi darul de a fi un termometru al durereĭ!

Rude, prietenĭ, nicĭ unul nu vrea să rămîe maĭ pe jos decît cel-l'alt. Fie-care împodobeşte panglicele coroaneĭ ce dărueşte cu vorbe menite să meargă drept la inimă, plus iscălitura pătrunsuluĭ de durere donator, ca să ştie bine tot oraşul cît de mult e supus el simţirilor morale!

Moda arătăreĭ de mîhnire se schimbă la an la an, ca şi moda pălăriilor, a cismuliţelor ascuţite şi altor accesoriĭ de găteală femeească, asupra cărora nu vreaŭ să mă opresc.

Spre pildă, în trecut erea la modă durerea sgomotoasă care însoţea pe reposat pînă la cimitir!

In cea d'intăiŭ caretă luată cu chirie, care venea după mort, zăreaĭ o cocoană

www.dacoromanica.ro

îmbrăcată în negru de sus şi pînă jos, cu părul jumătate despletit şi care de la domiciliŭ pînă la cîntecul bisericesc: «veciînica pomenire», ţipa din resputerĭ... «Aoleu! Aoleu!... Miticuţă, Năiţă, saŭ Gheorghiţă al meŭ», după cum îl chema pe dumnealuĭ; şi notaţĭ bine că aceste cuvinte le sbiera scoţînd capul pe fereastra de la caretă, ca să o vadă toţĭ, căcĭ altfel durerea sa n'ar fi avut nicĭ preţ, nicĭ căutare. In timpul acesta, altă cocoană, o prietenă bună, îĭ ştergea ochiĭ cu o batistă, iar cu mîna dreaptă îĭ băga în nas cu de-a sila, o sticlă cu apă de Colonia!

Acum cîţĭ-va anĭ, o înmormîntare fără tot dichisul despre care vorbiĭ, nu făcea două parale.

Astă-zĭ avem o durere maĭ pe tăcute care stă atîrnată la geamlîcul prăvăliilor de modă.

Bun lucru dacă n'ar avea partea sa caraghioasă din causa osteneleĭ, ce'şĭ dă fiecare, spre a dibui o inscripţie frumoasă de pus pe panglicele coroaneĭ, inscripţie care să fie ceva maĭ, maĭ!

Fără să fac nicĭ o personalitate, fără să puĭ în joc nicĭ numele morţilor, la adresa

www.dacoromanica.ro

cărora a fost lăsate coroanele, nicĭ numele celor viĭ care aŭ păcătuit logic vorbind, daţi'mĭ voe să vă însemnez aci cîte-va inscripţiĭ culese de mine. Veţĭ judeca pînă unde poate merge durerea omenireĭ cînd e atinsă şi de prostie:

Coroana uneĭ soţiĭ pentru bărbatul eĭ: «*Te-am iubit pînă la moarte!*» Eĭ, de la moarte încolo, pe altul? Cine te-a pus să te spovedeştĭ cocoană?

Coroana unuĭ prieten: «*Celuĭ maĭ mare şi maĭ bun făcător!*» O fi; însă făcător de cam ce fel de lucrurĭ? N'ar strica să ştim şi noĭ.

Coroana unuĭ fiŭ: *Adevăratuluĭ meŭ părinte.* Nu cum-va fiul în chestie maĭ are un părinte falş?

Coroana unuĭ tînăr care s'a sinucis: *Moartea salvează onoarea!* Cum am zice, toţĭ ceĭ osîndiţĭ a li se tăia capul, se trezesc în urma acesteĭ operaţiĭ, fără cap, dar cu onoarea la loc?

Coroană pentru un profesor: «*Adio pentru tot-d'auna! Studenţiĭ recunoscătorĭ!*» Recunoscătorĭ că nu se maĭ întoarce dascălul?

Coroana unor băeţĭ de prăvălie pentru

www.dacoromanica.ro

stăpînul lor: «*Luĭ Ghiță P.... care a fost adevărată mumă pentru noĭ!*» Le-o fi dat lapte... la cafea.

Coroană pentru un ofițer mort la foc: «*Martirului datoriilor sale!*» Ș'o fi pîrlit creditoriĭ!

Așĭ putea să înmulțesc exemplele mele! Mă opresc aci, căcĭ mă tem să nu produc o prea mare hilaritate pentru un subiect cam trist.

Mă întreb însă pentru cine sunt acele inscripțiunĭ? Pentru cine acele nume tipărite pe panglicĭ? Negreșit pentru publicul care trece, căcĭ sermanul răposat nu poate să le citească, chiar dacă am presupune că s'a dus în împărăția cerului unde domnește numaĭ lumină.

Să lăsăm dar la o parte această vanitate, această durere falșă, pe care o expunem la geamlîc precum își expune prăvăliașul marfa!

Dacă ne simțim adînc mîhnițĭ, printr'o lovitură a soarteĭ, să păstrăm mîhnirea noastră tipărită în fundul inimiĭ, în loc de a o tipări și iscăli pe panglice multicolore.

www.dacoromanica.ro

Răposatul Născocilă.

Născocilă este prietenul meŭ. Bun băeat, însă cam ciocnit la cap; poate din pricina asta ne-am şi împrietenit amîndoĭ.

In fie-care zi, Născocilă născocea cîte o idee demnă de un pensionar de la Mărcuţa, şi o punea îndată în lucrare.

Maĭ alaltăerĭ, vine la mine, cu barba rasă, părul şi mustăţile văpsite roşcat, cu ochelarĭ albaştrĭ la ochĭ.

Fără să mă lase să'l întreb cine este căcĭ nu'l maĭ recunoşteam, îmĭ strigă:

— Eŭ sunt: Născocilă! Să ştiĭ că am murit mîncat de un urs. Apoĭ îmĭ întinde ziarul «*Universul*» în care citiĭ următoarea telegramă expediată din Braşov: «Domnu Născocilă care plecase singur zilele trecute la o vînătoare de urşĭ în munţiĭ Carpaţĭ a fost mîncat de un urs.»

— Inţelegĭ?

www.dacoromanica.ro

— Înțeleg atît, că ești nebun de legat — răspunseĭ eŭ.

— Te 'nșelĭ; sunt înțelept. Această depeșă mă costă doĭ leĭ, și printr'însa am isbutit să știŭ ce s'a zis despre mine, după moartea mea. Ascultă mă! Am citit prin cărțile bisericești, că morții ne privesc de sus din împărăția ceruluĭ. Nu știŭ dacă este adevărat, însă de sigur eĭ nu ne vor putea auzi pînă cînd împărăția pămîntuluĭ nu va fi în legătură telefonică cu împărăția ceruluĭ.

De aceea, am murit pentru toți, și am rămas în viață numaĭ pentru mine, ca să pot constata ce este durerea celor de care ne despărțim și la ce diapason poate să ajungă desperarea lor.

— Eĭ, ești mulțumit de ceea ce aĭ constatat?

— Auleŭ, maĭ bine mă mînca ursul. Închipuește'ți că îndată ce s'a publicat depeșa, după ce m'am transformat precum mă vezĭ, am alergat acasă la mine. Slugile spărsese broaștele de la toate dulapurile și își împărțeaŭ hainele mele. Feciorul meŭ, ticălosul meŭ de fecior, pe

www.dacoromanica.ro

care'l ţiŭ de cinci ani, încerca fracul meŭ şi mă înjura pentru că-i era prea strîmt. L'am auzit plîngîndu-se că am rămas slab, fiind-că eram prea sgîrcit pentru ca să mă îndur să mănînc bine.

— La ce puteaĭ să te aştepţĭ de la slugĭ?

— Staĭ, lasă-mă să vorbesc, căci n'am isprăvit. Alerg îndată la Lenuţa, slăbiciunea mea. Imĭ zisese de atîtea orĭ «sunt în stare să mor pentru tine» încît eram sigur că am să o găsesc leşinată de durere, cu toate că eŭ murisem pentru un urs.

— Eĭ?

— Daŭ două-zecĭ de leĭ slujniceĭ ca să mă bage într'o odăiţă de unde puteam să văz şi să auz toate. Alt-fel, ce să zic, nu mă pot plînge Lenuţa era îmbrăcată în negru de sus pînă jos. Avea chiar şi ciorapĭ negrii şi 'ĭ arăta împreună cu piciorul pînă la pulpă, unuĭ avocat, pe care'l întreba: «S'a găsit testament:»

— Nu s'a găsit, răspundea avocatul.

— Auzĭ dobitocie, urma Lenuţa, să plece la vînătoare de urşĭ fără să'şĭ facă testamentul! Va să zică, să trăntim moştenitorilor un proces!

www.dacoromanica.ro

Îmĭ ajungea cît auzisem. Am dat fuga la birt unde se adunaŭ toţĭ prietenii meĭ, toţĭ aceĭ carĭ m'aŭ strîns de mînă de dimineaţă pînă seara şi stors de pungă de seara pînă dimineaţa. Se vorbea despre mine. Uniĭ plîngeaŭ pe sărmanul urs care a fost nevoit să mă mistuească; alţiĭ ziceaŭ că am murit din beţie şi cîte şi maĭ cîte! Inţelegĭ ce este omenirea?

— Inţeleg că eştĭ un nebun.

Nu este maĭ bine să te încrezĭ în toţĭ şi toate de cît să te desgustĭ singur de toţĭ şi de toate?

Nu este maĭ fericit omul care a fost înşelat de zece orĭ şi tot nădăjdueşte într'un viitor maĭ bun de cît acel care născoceşte şi caută desamăgirea cu lumînarea?

— Cam aşa am crezut şi eŭ maĭ tîrziŭ, şi tocmaĭ de aceea n'am voit să te pun şi pe tine la încercare.

— Aşĭ fi zis de tine ceea-ce am zis totd'auna şi'ţĭ maĭ spun şi acum: «Aĭ frigurĭ la cap!»

Insă un lucru nu prea înţeleg bine din toată istoria ta: dacă aĭ fost singur la vînă-

www.dacoromanica.ro

toare, şi te-a mîncat ursul, cine a rămas ca să ducă vestea la Braşov?

— Prea ceri multe şi tu. Dacă ar publica gazetele numaĭ faptele care par adevărate, unde naiba s'ar maĭ adăposti minciuna !

www.dacoromanica.ro

Fecior de Banĭ-gata.

Priviţĭ: trece baronul Banĭ-gata. S'a născut, trăeşte şi o să moară pe saltea. Ziua, dacă 'l întîlneştĭ la birt, pe stradă, la plimbare, seara dacă 'l vezĭ la teatru, la circ, se întinde mereŭ şi cască. 'I-e somn, este obosit, ĭ-e silă de toate, i s'a urît cu viaţa. Cel puţin, aşa spune.

Dacă 'l întrebĭ ce face, îţĭ răspunde totd'a-una: mă doare capul. Cînd îĭ vorbeştĭ despre femeĭ, despre amor, dă din umere şi răspunde: «Prostie! amorul mă costă 2000 de leĭ pe lună»; despre ţară: «îmĭ pare răŭ că m'am născut romîn»; despre familie: «aştept să crape unchiul meŭ, ca să-mĭ lase starea».

La 11 se deşteaptă; îşĭ ia cafeaua cu lapte în pat, citeşte le «*Rire*», «*l'Indiscret*», «*l'Amour*» şi apoĭ se scoală întrebîndu-se: «Ce să fac pe ziua de astă-zĭ?» Se îm-

www.dacoromanica.ro

bracă mai întîiŭ cu o hăinuță de catifea, și după ce l'a ras și frezat coaforul, își începe toaleta. Are 10 perechi de foarfece și periuțe numai pentru unghii, 20 de perii spre a-și netezi părul.

La 12 este îmbrăcat. Birja 'l așteaptă la scară; trece pe la Capșa de ia cîte-va aperitivuri și apoi se duce de-și ia dejunul în unul din birturile mai cu vază. Gustă din toate, nimic nu-i place; pleacă înjurînd chelnerul și dîndu-i drept despăgubire doi lei bacșiș.

La 3, îl găsiți într'un salon, plînge la genunchele unei femei bătrîne — ai crede că este muma sa. Te-ai înșela! Îi spune că o iubește, că n'a înșelat-o nici odată. La $3\,^1/_2$ îi cere 2000 de lei. Femeea îl ascultă și-i dă banii. 'I se și usucă lacrămile.

— Birjar la șosea! Acolo a întîlnit trei sau patru femei frumoase. Se ia cu birja după una, pe urmă după alta. Nu salută pe nimeni; cleatină numai din cap.

La 5 se întoarce acasă. Vrea să citească dar îi este silă. Din *Paul L. Courrier* nu cunoaște de cît anecdota cu italianca,

www.dacoromanica.ro

din J. J. Rousseau, anecdota cu Jesuiţiĭ. Restul pentru dînsul este fleac. Caută în ziarele pornografice cîte-va istorioare scandaloase, cîte-va jocurĭ de cuvinte murdare şi se duce de le istoriseşte la club, la cafenea, la birt. Prînzul seamănă cu dejunul.

Sunt 9 seara. Teatrul este plin de lume. Baronul de Banĭ-gata a sosit. Nu ştie şi nicĭ nu vrea să ştie ce se joacă. Este ocupat cu lojele şi se plimbă dintr'una într'alta.

Spectacolul este aproape de sfîrşit; scena din urmă a mişcat tot publicul; femeile îşĭ şterg ochiĭ, bărbaţiĭ îşĭ muşcă buzele şi mustăţile pentru a'şĭ ascunde emoţiunea. Fecior de Banĭ-gata binoclează pe scenă, apoĭ întoarce capul cu indiferenţă şi zice vorbind despre eroina drameĭ — care în acel moment cade ucisă: — «Păcat; n'are pulpe!»

La 12 din noapte se reîntoarce la club, unde se întîlneşte cu prieteniĭ luĭ, căcĭ n'are prietenĭ de cît la club. Perde într'un sfert de oră baniĭ pe care ĭ-a cerşetorit în genunchĭ dimineaţa şi apoĭ joacă pe datorie. Nu plăteşte nicĭ odată. Dacă vre-unul din

www.dacoromanica.ro

jucătorĭ refusă de a juca fără parale, îl provoacă.

A avut cel puţin zece dueluri, care s'aŭ sfîrşit... printr'un chef la birt. Unde-şĭ maĭ petrece restul nopţeĭ? Intr'o visuină omenească.

La 35 de anĭ trupul s'a uscat, s'a scofălcit — inima 'ĭ era uscată şi scofălcită de mult. După cîţĭ-va anĭ de suferinţe, moare cu un blestem pe buze, şi nicĭ un prieten lîngă dînsul.

www.dacoromanica.ro

Pentru Săracĭ.

Scena reprezintă un salon.

DOMNUL X.
DOAMNA X.
DOMNUL Z.

DOAMNA X. — Să începem repetiția, căcĭ este tîrziŭ. Domnule Zed, îțĭ știĭ rolul astăzĭ?

DOMNUL Z. — Fără cea maĭ mică greșeală.

DOAMNA X. — Tot așa ziceaĭ și Mercurĭ. Știĭ că nu maĭ avem de cît treĭ zile pînă la reprezentația pentru săracĭ?

DOMNUL Z. — Să 'ncepem cu scena patra. «Contele cade la genunchele principeseĭ, îĭ ia mîna cu repeziciune și o sărută de maĭ multe orĭ...»

DOAMNA X. — De zece zile, numaĭ scena asta o învățăm.

DOMNUL Z. — Ca s'o știŭ bine.

DOAMNA X. — Prea o știĭ bine. Ajunge!

www.dacoromanica.ro

DOMNUL Z. — Atunci nu mai joc. Domnule Ics! Domnule Ics.

DOMNUL X. — (deșteptîndu-se). Ah pardon! M'a apucat un fel de piroteală. Ce pofteşti?

DOMNUL Z. — Soţia d-tale nu voeşte să ne 'nvăţăm rolurile....

DOMNUL X. — Cum se poate: Vrei să mă dai de ruşine, dragă? Gîndeşte-te că joci pentru săraci.

DOAMNA X. — (întinzînd mîna) Bine! Fie, sunt gata.

DOMNUL Z. — (jucînd). «Da doamnă, te iubesc.... da sunt dispus a fugi în lume cu d-ta.... (mai încet) Vii Sîmbătă?....

DOAMNA X. — (îngrijată) Mai încet că te aude.

DOMNUL Z. — Aşi! N'ai auzit că are piroteală!

DOAMNA X. — (recitînd) Voi veni.... da, voi veni!....

DOMNUL X. — (deșteptîndu-se) Unde?

DOMNNL Z şi DOAMNA X. — (împreună) La un bal pentru săraci!

DOMNUL X. — Pentru săraci! Da, de.... trebue să facem totul pentru aceşti nenorociţi!

www.dacoromanica.ro

DOMNUL Z. — Începem scena șeasea?... «Comtele ia pe principesa în brațe și o strînge pe sînul său».

DOAMNA X. — Să trecem scena șasea pînă la reprezentație....

DOMNUL Z. — Să trecem scena șasea! Bine, ce, vreĭ să daĭ de rușine tocmaĭ în ziua reprezentațieĭ? Eŭ nu sunt în stare să joc dacă nu fac repetițiĭ cum se cade. Domnule Ics.... Domnule Ics...

DOMNUL X. — Ah pardon!... Ce este?...

DOMNUL Z. — Soția d-tale nu voește să repete scena șasea....

DOMNUL X. — Ce prostie!... Pentru ce?... Pentru că te ia în brațe?.... Nu poțĭ să facĭ atita lucru pentru săracĭ?

DOAMNA X. — Fie! dacă zicĭ d-ta...

DOMNUL Z. — (După ce a executat foarte conștiincios scena șasea). Acum vine scena cea maĭ importantă, scena șaptea... Eŭ îțĭ ridic batista... D-ta te apleacĭ spre a o ridica și eŭ profit de ocazie spre a te săruta....

DOAMNA X. — Ba să mă erțĭ, ne-am înțeles de la început că scena șaptea se suprimă...

DOMNUL Z. — Bine, nu înțelegĭ d-ta că

www.dacoromanica.ro

se strică toată piesa, dacă suprimăm un singur joc de scenă? Atunci mai bine mă lipsesc de rolul meŭ şi nu mai joc. Domnule` Ics!...

DOMNUL X. — Ce s'a mai întîmplat?

DOMNUL Z. — Îmĭ daŭ demisiunea... Eŭ nu mai joc. Soţia d-tale voeşte să suprimăm scena şaptea...

DOMNUL X. — Scena şaptea? Care e?.. Cum e?... Eŭ n'o cunosc?...

DOAMNA X. — Stai să ţi-o citesc... D-na Z şi D-na X, caută împreună scena şaptea.

DOMNUL Z. — (încet) Nu i-o mai arăta.... Să-ţĭ fac o propunere!... O suprimăm la reprezentaţie scena şaptea... şi o jucăm apoĭ amîndoĭ după reprezentaţie...

DOAMNA X. — Fie!.... Am s'o fac şi asta pentru săracĭ....

DOMNUL X. — Eĭ, v'aţĭ înţeles?

DOAMNA X şi DOMNUL Z. — Cum nu!

www.dacoromanica.ro

Eva.

Cînd am intrat în casă, am găsit într'o odae pe mama, surorile şi toate rudele plîngînd. Alăturĭ, lungit pe scînduri, era cadavrul luĭ Ionel. Mînele sale eraŭ calde, gura şi ochiĭ deschişĭ, în piept lîngă partea inimeĭ, o rană din care cursese sîngele ce acum era închiegat. In mîna dreaptă ţinea un pistol, o adevărată jucărie cu care curmase durerile sale sufleteştĭ.

Prieten bun al familieĭ, chemat în grabă la căpătîiul sinucisuluĭ, tremuram şi nu găseam în mine destulă putere spre a face o singură întrebare.

Lîngă Ionel, am găsit două scrisorĭ stropite de sînge, ultima pecetie ce pusese moartea pe dînsele. Le am deschis şi eată ce am citit:

«*Mamă dragă!*

Cînd eram student la Paris, am cunoscut pe Eva şi am iubit'o; cînd m'am întors în

www.dacoromanica.ro

ţară, a venit cu mine şi pentru a nu mă părăsi un moment, a vîndut tot ce a avut, a împărţit cu mine toată sărăcia ieĭ. Lîngă tine mamă dragă puteam găsi ce'mĭ trebuia mie, dar sufletul meŭ nu putea găsi nicĭ o mîngîere. Am suferit mizeria cu Eva, cît e dat puterei omeneştĭ să poată suferi. Destul acum. Mă omor. Eva va fi liberă, mă va plînge, însă mă va erta. Egoismul meŭ nu'ţĭ cere de cît o singură jertfă: înapoează Eveĭ tot ce a cheltuit pentru a fi lîngă mine şi îndată ce voĭ fi îngropat, te rog mamă dragă să nu o maĭ laşĭ să şază în Bucureştĭ. Vreaŭ să plece înapoĭ la Paris. Voesc să mor cu speranţa că nimenĭ nu va maĭ vedea pe Eva mea în Bucureştĭ.»

A doua scrisoare era adresată Eveĭ, nu conţinea de cît următoarele cuvinte: «Te las; mă omor. Dacă veĭ plînge pe Ionel, mă voiŭ simţi aproape de tine».

... La 8 ore seara dricul adastă la poarta caseĭ. Coşciugul era să se ridice spre a fi transportat sărmanul tînăr la cimitir. De o dată auziĭ în curte ţipetele, gemetele, plînsul uneĭ femeĭ. Eva venise să vază încă o dată pe Ionel, venise să îngenunche lîngă

www.dacoromanica.ro

trupul său, să'ĭ dea cea din urmă sărutare. Intr'o clipă fuseĭ lîngă dînsa. Familia nu voia cu nicĭ un preţ ca *această femee* să treacă pragul uşeĭ caselor unde murise Ionel. Am rugat'o să plece, i-am spus că va putea merge a doua zi dimineaţă la cimitir.

Nu vrea să mă asculte; durerea'ĭ deduse puterĭ; se lupta cu mine spre a intra în casă. Părul i se despletise, era galbenă, tremura. Am luat'o în braţe, am urcat'o într'o trăsură lîngă mine, cerînd ajutorul unuĭ domn care sta la poartă şi privea la acest trist spectacol. Cîte treĭ am plecat la otelul unde locuia Eva şi după ce am condus'o în camera sa, m'am rugat de acel domn să nu o părăsească îndată, căcĭ mă temeam de o nouă nenorocire, de o altă dramă.

In aceiaşĭ noapte, pe la orele treĭ, o birje se opreşte la poarta caseĭ unde locuesc, un domn se coborĭ dintr'însa ţinînd de braţ o femee aproape leşinată. Recunosc pe domnul cu care plecasem de la domiciliul sinucisuluĭ şi pe Eva. El îmĭ spuse că Eva a voit să se arunce peste

www.dacoromanica.ro

fereastră, că nu ştie ce să facă pentru a o liniști, şi că a cerut în zadar intervenţia poliţieĭ.

Foarte plictisit de neajunsurile ce'mĭ stîrnisem singur prin intervenţiunea mea, am rugat pe tovarăşul meŭ să nu părăsească pe Eva tocmaĭ în asemenea momente, s'o plimbe puţin cu trăsura, sperînd că aerul cel viŭ al nopţeĭ va contribui a potoli această criză nervoasă.

Aŭ plecat. şi nu s'aŭ maĭ întors.

A doua zi, pe cînd familia şi rudele plîngeaŭ pe sărmanul Ionel, pe cînd preotul pronunţa poate cuvintele: «Vecinica pomenire» am întîlnit pe calea Victorieĭ, spre şosea într'o birje pe Eva cu domnul care 'ĭ servise noaptea de păzitor. Eva era îmbrăcată în negru şi m'a salutat surîzînd!

A treia seară, am întîlnit'o cu acelaş domn într'o grădină publică. Nu părăsise nicĭ surîsul săŭ, nicĭ rochea cea neagră!

www.dacoromanica.ro

Idealul.

Poesia şi amorul sunt două boale surorĭ. «Cine a fost amorezat a fost poet; cine a fost poet, a fost amorezat». Iată o axiomă maĭ tare, maĭ adevărată de cît toate axiomele de drept civil, penal, comercial şi fără controversă.

In timpul de înflăcărare, începînd cu Alexandri şi oprindu-ne la Prodănescu, toţĭ am făcut balade, sonete, acrostişurĭ pentru o zeiţă care poartă fuste, şi am conjugat sub toate formele versul «a iubi».

Apoĭ, după ce i-am zis «eştĭ o divinitate», după ce am comparat-o cu luna, stelele, marea, după ce am înşirat cuvintele, luate din dicţionarele mineralogice, astronomice, etc., pentru a'ĭ demonstra puterea amoruluĭ nostru, i-am zis: «*Eştĭ idealul meŭ*».

Idealul meŭ. «Ciudat cuvînt».

Am deschis astăzĭ dicţionarul Acade-

www.dacoromanica.ro

mieĭ, şi iată ce tălmăcire am găsit pentru acest cuvînt: «Ideal: substantiv masculin singular. Tot ceea ce poate visa maĭ frumos imaginaţiunea!»

Pînă aci toate merg bine!

M'am întrebat însă ce lucru frumos poate visa imaginaţiunea, fie-căruĭ muritor în parte, căcĭ toate visurile, toate dorinţele nu se aseamănă. Să daŭ un singur exemplu. Să iaŭ pe domnul X şi să mi-l închipuesc poet şi amorezat — două presupunerĭ, care de sigur nu-l pot nemulţumi.

Toată lumea ştie că pentru X, idealul este un portofoliŭ cu decretul pentru conducerea unuĭ minister înăuntru! Prin urmare pentru X, femeea sub formă de ideal, ar fi... un minister.

Odată pornit pe această cale de constatărĭ, nu mă pot opri şi m'am decis să arăt femeilor ce sens are cuvîntul ideal scris şi rostit cu atîta foc de sute de oamenĭ.

Idealul doctoruluĭ: Maĭ trimite Doamne pe pămînt cîte-va epidemiĭ, angină, vărsat şi cu tot neamul lor, şi fă ca eŭ să fiŭ chemat spre vindecare.

www.dacoromanica.ro

Idealul avocatului: Un client gras şi un proces care ţine cel puţin zece anĭ, trecînd prin Tribunal, Curte, Casaţie... cîştig saŭ pagubă pentru client, e altă socoteală.

Idealul birtaşului: Să isbutească a scoate dintr'un kilŏ de carne, mîncare pentru patruzecĭ de muşterii.

Idealul junelui: O soţie oarbă, mută, surdă, slută, dar putredă de banĭ.

Idealul militarului: Un resbel. Moare locotenentul, moare căpitanul, moare maiorul, colonelul, toţĭ ofiţerii superiorĭ şi ajunge el general.

Idealul cămătarului: Dintr'un bilet de două-zecĭ leĭ să facă cel puţin o sută de leĭ pe lună.

Idealul cartoforului: Să aibă la pocker chintă regală de la mînă şi să se întîlnească ca doĭ adversarĭ, unul avînd coloare de la mînă, cel-l'alt careŭ, şi apoĭ dăĭ plus o sută, plus 400, plus o mie !..

Idealul deputatului: Să fie present în toate zilele la apelul nominal şi nicĭ odată present la şedinţele Camereĭ.

Idealul bătrînului: O pomadă care să pue la loc părul, dinţiĭ şi tot ce a maĭ perdut.

www.dacoromanica.ro

Idealul opoziției: O încurcătură politică pentru a răsturna guvernul.

Idealul guvernului: Idem, însă în sînul opoziției.

Idealul prefectului politic. Bine, pace în tot orașul.

Idealul pungașului: Să fie *Paști* în toate zilele și poliția nicăerĭ.

Dacă din nenorocire mi se va întîmpla și mie să zic uneĭ femeĭ, fie în prosă, fie în *versurĭ* «eștĭ idealul meŭ», declar categoric că idealul meŭ este să nu adoarmă nimenĭ, citind această producțiune ideală.

www.dacoromanica.ro

Ram! Plan! Plan! Rataplan!

Toba sună: Ram, plan, plan! Rataplan! Veniţi iute, adunaţi-vă toţi cîţi sunteţi de însurat şi toate cîte sunteţi de măritat. Licitaţia începe; cine dă mai mult? Se scoate la mezat o fată! Apropiaţi-vă şi priviţi. Uitaţi-vă domnilor: e tînără, e frumoasă, sprintenă ca o sfîrleză, săracă la pungă, dar foarte bogată în pretenţiuni!... Veniţi mai aproape domnilor! Nu vă fie frică; tocmeala nu costă parale. Cine e amator? ... Cine dă mai mult?... Tu tinere ce cauţi?

— Imi place fata; aş dori să mă căsătoresc eu cu dînsa...

— Care'ţi sunt condiţiunele de admisibilitate?

— Sunt tînăr, voinic, sănătos şi muncesc ca să'mi cîştig piinea din toate zilele.

— Bun, foarte frumos... dar stare ai?

— N'am!

www.dacoromanica.ro

— La o parte, dacă e vorba aşa. Fata mea nu'ĭ pentru tine. Noĭ nu căutăm pentru dînsa un soţ, căutăm un bancher. Persoanele care aŭ banĭ, banĭ şi iar banĭ, sunt rugate să vie maĭ aproape... Priviţĭ domnilor, nu scăpaţĭ chilipirul din mînă ; fata n'are de cît două-zecĭ de anĭ...

— Sunt eŭ amator...

— Cine? D-ta bătrînule? Poftim de şezĭ, căcĭ văz că nu prea te ţin picioarele. Care 'ţĭ sunt condiţiunile d-tale de admisibilitate?

— Şase-zecĭ de anĭ şi un reumatism articular la piciorul stîng.

— Nu face nimic. Astea sunt floricele care trec cu ajutorul luĭ Dumnezeŭ, dacă nu se amestecă doritoriĭ în treabă.. Stare aĭ?

— Cum nu. Am case, moşiĭ, armăsarĭ la grajd. Am cu ce să cumpăr nevesteĭ rochie, scule şi iar scule.

— Ura!... Încă odată... de două... de treĭ... Adjudecat. Pentru tine e fata mea.

Ram, plan, plan! Rataplan! Acum văduve şi domnişoare, tinere şi bătrîne, scoatem la mezat un flăcăŭ... Veniţĭ maĭ aproape

www.dacoromanica.ro

de priviţĭ... Nu vă fie ţrică, lăsaţĭ ruşinea acasă.

Vă rog să observaţĭ că marfa este tînără şi frumoasă... N'are de cît 25 de anĭ, mustăţĭ răsucite şi pomăduite... Nu vă speriaţĭ dacă băeatul e cam galben la faţă, pricina e că a obosit la vînătoarea de zestre... Cine este amatoare?... Cine dă maĭ mult?... D-ta duducă ce pofteştĭ?

— Îmĭ place mie băeatul şi l'aş lua bucuros de soţ... Sunt tînără, bine crescută... voĭ îngriji de casă. El va munci, ne vom iubi şi vom fi fericiţĭ...

— Ta, ta, ta! Să muncească fecior de banĭ gata... Te rog să'ţĭ măsorĭ cuvintele, flăcăul meŭ nu munceşte... Aĭ stare?

— N'am.

— Călătorie şprîncenată dacă e vorba aşa. Băiatu nu e pentru d-ta... Noĭ nu căutăm pentru dînsul o soţie sărăcăcioasă. Ne-ar trebui alt-ceva... Persónele care'ĭ pot asigura un venit de cîte-va zecimĭ de miĭ de leĭ sunt rugate să vie maĭ aproape... Priviţĭ domnilor ce voinic este băeatul... şi ce ochĭ are?... Mănîncă pămînt.

— Sunt eŭ amatoare!

www.dacoromanica.ro

— D-ta Madamo!... Poftim de te apropie şi vorbeşte.

— Cinci-zeci de ani...

— Nu face nimic! Femeea n'are vîrstă, poţi să zici că ţi-ai perdut actul de botez.

— Îmi cam lipsesc dinţi...

— Floare la urechi!.... să trăiască Krainik!

— Să vă spun drept, mi-a cam perit frăgezimea tinereţei... Vi le spun toate ca să nu ziceţi că v'am înşelat.

— Ce are a face... Sulimanuri sunt berechet în Bucureşti!... Stare ai?

— Cu lingura să mîncăm şi tot ne mai rămîne.

— Ura! Înc'odată, de două ori... de trei ori!... Adjudecat! Poftim de ia băiatul!

Ram, plan, plan, rataplan! Mezatul s'a închis! Acum precum zicea Hristos. «Mergeţi, creşteţi şi vă înmulţiţi,» — vă zic şi eu: «Mergeţi!» — dar pentru numele lui Dumnezeu nu vă 'nmulţiţi, căci destuli şi chiar prea mulţi sunteţi!»

www.dacoromanica.ro

Două neveste.

Ziarele franceze sosite erĭ seară ne aduc ştirea că un domn oare-care a fost osîndit la două lunĭ închisoare pentru că a luat în căsătorie o femee, fără să se fi desfăcut maĭ întăiŭ de cea d'întăiŭ soţie.

Necunoscînd bine toate amănuntele procesuluĭ, îmĭ închipuesc că avocatul bigamuluĭ, n'a ştiut să-şĭ facă datoria, căcĭ altmintrelea clientul săŭ şi-ar fi atras felicitările curţeĭ în loc de doĭ anĭ închisoare.

Un om cu inima destul de largă, cu vitejia destul de mare spre a se uni biserieşte cu două saŭ maĭ multe femeĭ în acelaş timp, e un bărbat care în loc de a fi asvîrlit în puşcărie, meritä să fie plimbat în triumf pe stradele oraşuluĭ, saŭ expus într'o menagerie.

Ce fel! Eată un om care putea să rămîie becher, să se lege de nevestele altora,

www.dacoromanica.ro

să-şĭ petreacă viaţa în chefurĭ, şi-ĭ place maĭ bine să se însoare — nu o dată, ci de două orĭ în acelaş timp — adică să-şĭ ia două belele pe cap, să-şĭ gătească două rînduri de copiĭ, să aibă două soacre, şi tronc... vine poliţia, îl înhaţă şi apoĭ judecătoriĭ 'l trimet la închisoare!

In cazul de faţă, nicĭ nu ştim încă dacă a venit poliţia de a înhăţat pe culpabil, saŭ dacă într'o bună dimineaţă, sărmanul bigam nu s'a hotărît să se dea singur pe mîna procuroruluĭ.

— Domnule procuror, o fi zis nenorocitul, arestaţi-mă. Am luat două femeĭ în căsătorie, nu pot să o maĭ duc.

— Eştĭ însurat cu două femeĭ, o fi răspuns procurorul? Nu se poate, trebue să fiĭ nebun. Şi gata o fi fost magistratul să trimită pe bigamul în faţa uneĭ comisiunĭ medicale în loc de a'l trimite în faţa comisiuneĭ juraţilor.

Ceea-ce nu'mĭ explic însă bine sunt poziţiunile sociale ale judecătorilor. Eraŭ bărbaţĭ însuraţi saŭ flăcăĭ ungureştĭ? Mister. Dar şi uniĭ şi ceĭ-l'alţĭ aveaŭ însuşirile necesare pentru a înţelege că un asemenea

www.dacoromanica.ro

sacrificiŭ nu trebue răsplătit așa de prost. Acum, cine știe dacă nu l'aŭ trimis la închisoare pentru binele luĭ, adică spre a'l împedica să maĭ ia o a treia nevastă!

Noĭ romînilĭ,—de și gintă latină—suntem în această privință maĭ deștepțĭ de cît francezilĭ. Curțile noastre aŭ de judecat adesea procese de omoruri, pruncucidere, tîlhărie, dar procese de bigamie cam rar.

Nu e Romînul destul de prost ca să intre cu două neveste în biserică cînd poate să facă bigamie fără formalitățile legale și fără blagoslovenia preoților.

www.dacoromanica.ro

Intreprindere generală pentru manifestaţii spontanee (Limited).

Prospectus

Domnilor membrii aĭ partidelor politice din ţară şi aĭ Comitetelor de organisare al întrunirilor publice.

Domnilor,

Avem onoare a vă aduce la cunoştinţă că am înfiinţat în capitală o *întreprindere generală pentru manifestaţiuni spontanee.*

Aceste cuvinte vor fi negreşit suficiente ca să înţelegeţi îndată utilitatea opereĭ noastre şi scopul ce urmărim. Să încălzim inimele care şovăesc, să ticluim adunărĭ sgomotoase, să punem acelaş strigăt în gura mulţimeĭ, în puţine cuvinte, să militarizăm entusiasmul, să disciplinăm admiraţiunea, să organizăm aplausele, iată sco-

www.dacoromanica.ro

pul nostru, şi suntem convinşĭ că nimenĭ nu poate concura cu noĭ.

Vă rugăm dar să bine-voiţĭ a lua în de aproape examinare *Tariful* de maĭ la vale şi să ne onoraţĭ cu comanda D-v.

Tarif

Manifestaţiĭ spontanee clasa I-a

Cincĭ sute cetăţenĭ entusiasmaţĭ aduşĭ la gară spre a primi pe fruntaşiĭ unuĭ partid, a 2 leĭ bucata	1000 leĭ.
Vinul necesar spre a menţine entusiasmul lor.	200 —
Auditorĭ pentru o întrunire, a 50 banĭ ceasul.	1000 —
Strigătul trăiască partidul (liberal saŭ conservator, după împrejurărĭ) pornit din peptul a tuturor auditorilor	100 —
Acelaş strigăt pornit din pepturile jumătăţeĭ auditorilor. . .	50 —
Urale şi aplause	25 —
Ilaritate	1 —
Depeşĭ de protestare de fie-care iscălitură	2 —

www.dacoromanica.ro

Torţe pentru gară a 25 leï bucata.

Manifestaţiï la domiciliul fruntaşilor: preţul variază după sezon.

Manifestaţiï spontanee clasa II-a

Manifestaţiile de clasa II-a fiind reservate pentru diferitele Cooperative şi Asociaţiunï şi Corporaţiunï vom face asupra fie-căruï articol arătat maï sus o reducere importantă de 50 la $^0/_0$, tuturor persoanelor care vor bine-voi a ne onora cu încrederea domniilor lor.

Suntem încredinţaţï Domnilor, că veţï ţine seamă de modicitatea preţurilor noastre şi că veţï bine-voi a ne reserva clientela D-v.

Profităm de această ocasiune pentru a vă maï pune în vedere că ne însărcinăm şi cu confecţionarea discursurilor după o prealabilă înţelegere asupra preţuluï, avînd un redactor special vărsat în cunoştinţele istorice şi putînd să dea gata în 24 de ore discursurï patriotice, violente, dinastice saŭ antidinastice, liberale saŭ conservatoare.

Cu deosebită stimă

MOFTSON & C-IE

www.dacoromanica.ro

Mişeliile Doctorilor.

O mare calamitate a lovit omenirea. Doctorii începînd de la Koch, şi-aŭ pus în cap să descopere mijlocul de a vindeca oftica şi după cum merg lucrurile o să ne pomenim în curînd că mortalitatea a scăzut pretutindenĭ cu 60 la sută.

Nu maĭ înţeleg nimic. Pînă maĭ de ună zi, cînd voeaĭ să te scapĭ de un unchiŭ bogat, de o nevastă plicticoasă, îĭ dedeaĭ pe mîna doctoruluĭ, care îĭ regula şi ţi'ĭ da gata pentru cimitir. Acum, a ajuns lumea pe dos; doctoriĭ aŭ început să tămăduească boalele!

Pasteur te scapă de turbare, Jenner te scapă de vărsat, altul găseşte leacul canceruluĭ, altul pe acel al ofticeĭ. Unde o să ajungem?

Are să fie o adevărată calamitate.

Maĭ întîiŭ, 60 de candidaţi la sută maĭ

www.dacoromanica.ro

mulţi pentru funcţiunile publice, nu e glumă; apoi unde mai puneţi că o dată cu dispariţiunea oficei — o boală foarte poetică pusă în muzică la opera italiană sub numele *Traviata* — dispare şi *speranţa*, cea mai dulce virtute teologică!

Dispare scumpa speranţă că îndată ce vor cădea frunzele, saŭ va bate vîntul primăverei, se va deschide cutare loc la minister, prefectură şi alte administraţii prin decesul titularului atins de tuberculosă.

Dispare speranţa pentru bărbatul care a luat o nevastă plină de banî şi de oftică! Intr'un cuvînt toţi aceî care trăeaŭ comptînd pe sprijinul oficei, vor trebui să ia drept deviză pe viitor *«Lasciate ogni speranţa!»*

Fetele, săracele fete, pînă mai erî alaltăerî, cînd vedeaŭ că părinţii nu voesc să le căsătorească după pofta inimei, începeaŭ de tuşeaŭ şi părinţii le conduceaŭ repede la biserică, ca să nu o dea fata la oftică.

De acum înainte părinţii în loc să'şi ducă fetele la Isaia dănţueşte, le vor duce la doctor spre inoculare.

Apoi unde mai puneţi că 60 de gurî la

www.dacoromanica.ro

sută mai mult de hrănit, nu e jucărie pentru un stat mai ales cînd te gîndești că sunt multe guri care mănîncă atît cît zece.

Așa es lucrurile tot-d'auna cînd s'amestecă omul unde nu'i ferbe oala.

Dacă doctorii și-ar îndeplini datoria în conștiință, și-ar vedea de treabă conform prescripțiunelor medicale, și ar mai inventa cîte-va boale în loc să s'apuce de tămăduit lumea.

Să sperăm însă că omenirea e destul de ticăloasă spre a pune la loc cu două mîini ceea ce doctorii îi răpesc din întîmplare cu o mînă și dacă oftica dispare, negreșit că se vor înmulți sinuciderile, asasinatele, otrăvirile.

Să mai comptăm tot de o dată pe binevoitorul concurs al Influenzei, Holerei, Ciumei și altor boale spre a pune la loc cei 60 la % de morți retrași din circulație de doctori — aceasta înainte de toate, în interesul general al statisticei care nu trebue încurcată.

www.dacoromanica.ro

Murdăria oprită.

Pe strada Ţăranilor, ceva mai încolo de Icoana, Enache Tiriplic are o căsuţă cu grădiniţa ei. Numai el ştie cîte economii a făcut o viaţă întreagă, adunînd ban cu ban, cumpărînd într'un an locul, în altul cărămida, în altul lemnăria, pînă cînd s'a învrednicit omul să'şi vază visul cu ochii: o casă cu patru odăi pentru stăpîn, o curte cu un coteţ, în fund o grădiniţă cu un cort de pînză braşovenească şi doi caişi, unul la dreapta cel-l'alt la stînga cortului.

Cînd venea vara, şi începeau căldurile cele mari, atuncea se simţea Tiriplic într'adevăr fericit.

Căsuţa lui din Ţărani, preţuia pentru dînsul, mai mult de cît cea mai frumoasă vilă din Sinaia saŭ Constanţa, şi îi sălta inima de bucurie şi de mîndrie cînd întindea

www.dacoromanica.ro

seara masa sub caişĭ, spre a lua prînzul acolo cu nevasta şi copiiĭ.

Dar tocmaĭ cînd îĭ era lumea maĭ dragă, într'o zi din luna luĭ August, i se amărî sufletul din causa unuĭ loc viran situat lîngă casa sa.

Rămas neîngrădit ca toate locurile virane din fundul mahalalelor, el ajunsese un fel de Casă de Depuneri şi consemnaţiuni, unde toţĭ trecătoriĭ veniaŭ în pripă de depuneaŭ cîte ceva, care dacă nu producea dobîndă, producea în schimb un miros nu tocmaĭ plăcut.

A reclamat Tiriplic la secţie, la Primărie, a dat bacşişĭ sergentuluĭ din colţ, dar de geaba pentru că — de şi suntem în vremurĭ de criză — depunerile pe locul viran se ţineaŭ lanţ.

Atuncĭ i-a venit o idee luminoasă. Şi-a zis omul că punînd pe zidul caseĭ o mică inscripţiune, cum maĭ văzuse la diferite monumente publice şi case particulare expuse aceluiaşĭ inconvenient, va isbuti să împedice contravenţia. A luat un cărbune negru, a chemat pe băeatul săŭ maĭ mare Aristomeni, premiul întiĭ de caligrafie în clasa

www.dacoromanica.ro

patra primară şi la pus de-a scris pe zidul din afară al proprietăţeĭ sale, spre locul viran:

«*Murdăria oprită!*»

Liniştit de o cam dată, a aşteptat evenimentele. Vaĭ şi amar, inscripţia n'a produs nicĭ un efect... din contra cu timpul numărul acţiunelor depuse se mări. Atuncĭ Tiriplic dete furios fuga la Primărie, căută pe funcţionarul însărcinat cu salubritatea publică şi'ĭ reînoi plîngerea sa, rugîndu-l ca să ia cel puţin măsurĭ ca odată pe săptămînă să se ridice murdăriile depuse pe locul viran.

Funcţionarul îl privi lung şi ĭĭ răspunse: Domnule, ceia ce cerĭ d-ta acum, se putea în trecut, acum însă nu se maĭ poate!

Pentru ce?

Cum pentru ce? Apoĭ n'aĭ scris d-ta pe zidul proprietăţeĭ d-tale: «*Murdăria oprită?*» Eĭ, noĭ *ţi-o oprim* ca să poţĭ să o găseştĭ tot-d'auna!

www.dacoromanica.ro

Max şi Radu în 1896.

Max este tatăl, Radu este fiul... pe sfîntul Duh îl aŭ amîndoĭ. Unul e prosator cel-l'alt poet: unul e de 46 anĭ cel-l'alt de 22. Cu toate acestea, nu ştiŭ cum se face de îĭ confundă lumea pe amîndoĭ... poate din pricina sfîntuluĭ duh.

Max are însemnele împărăţieĭ turceştĭ în creştetul capuluĭ, Radu are o clae cu fin tot în acelaşĭ loc; cel d'întîiŭ are mustăcioara corbuluĭ împănată cu ibrişim alb, cel de al doilea rade şi ce nu are pe buza de sus.

Max e sceptic şi realist ca la 46 de anĭ, Radu romantic, idealist ca la 22 anĭ.

Un singur punct de asemănare aŭ: sunt săracĭ lipiţĭ amîndoĭ, dar lumea necăutîndu'ĭ în pungă, nu poate să'ĭ confunde din pricina acestuĭ semn distinctiv.

Cînd se joacă la teatru naţional, «*Uite*

www.dacoromanica.ro

popa», publicul zice luĭ Radu: Ţi-am văzut caraghioslîcul de comedie; cînd se joacă *Steaua*, îĭ zice luĭ Max: Am asistat la representaţia poemeĭ d-tale.

Cînd tipăreşte C. Müller poesiile luĭ Radu. lumea felicită pe Max, zicîndu-ĭ: «Nu te ştiam şi poet» iar cînd acelaşĭ Müller tipăreşte prosa luĭ Max, acelaşĭ public zice luĭ Radu: «Nu te ştiam prosator».

Pe stradă, unul opreşte pe Radu spre a'l întreba: Cînd ese *Dicţionarul Contimporanilor* de sub tipar, altul opreşte pe Max spre a'l întreba: Aĭ vîndut multe volume din poesiile *Sincere?*

Max şi Radu sunt furioşĭ. E o ură neîmpăcată între tată şĭ fiŭ. Unul ţine să nu treacă drept poet cu plete lungĭ, cel-l'alt să nu fie luat drept un prozator sceptic şi umoristic.

Tatăl ca cel maĭ bătrîn, admite o singură confuziune şi anume: Fetele cele frumoase să ia pe Max drept Radu şi creditoriĭ ceĭ vechĭ să ia pe Radu drept Max.

Radu maĭ ţanţoşĭ, nu admite nicĭ aceasta.

www.dacoromanica.ro

Domnul care şi-a uitat punga.

Imaginaţiunea a pus la dispoziţia oamenilor o sumă de mijloace spre a'şĭ procura pataca trebuincioasă pe vremurĭ de criză, însă fie-care nevoiaş întrebuinţează pentru acest scop un mijloc special.

Ceĭ cu pretenţiĭ maĭ marĭ, aŭ veciinic în buzunar o somaţiune de plată din partea perceptoruluĭ şi o publicaţiune proaspătă pentru vînzarea mobilelor din casă; alţiĭ, scot la momentul oportun reţeta doctoruluĭ scrisă pe o coală de hîrtie lungă cît to te zilele; alţiĭ aŭ la îndemînă o telegramă chemîndu'ĭ grabnic la Severin saŭ Dorohoiŭ.

N'aş maĭ isprăvi pînă mîine, dacă aş înşira aci tot pomelnicul combinaţiunelor potrivite spre a trage un chiul prietenuluĭ bine-voitor.

Insă, toate aceste mijloace de ciupeală

www.dacoromanica.ro

sunt bune pentru împrejurări mai serioase, cînd nevoiaşul a plecat la vînătoarea unei sume de la două-zeci de lei în sus. Pentru trebuinţele din toate zilele, rolul cel mare îl joacă pataca de cinci lei, şi spre a ţi-o procura cu înlesnire, şmecherlicul cel mai obicinuit este acel al «*Domnului care şi-a uitat punga*».

Domnul care şi-a uitat punga, intră ca o vijelie într'un local public, după ce în prealabil a examinat din afară prin fereastră mutrele tuturor consumatorilor. Se apropie de prima persoană cunoscută pe care o găseşte singură la o masă şi pe nerăsuflate, cu repeziciune, scotocindu'şi buzunarele, îi zice: Te rog dă'mi cinci franci, mi-am uitat punga acasă cînd am eşit şi n'am cu ce plăti birja.

Dacă prietenul e mai ceapcîn de cît dînsul, domnul cu pricina primeşte în loc de patacă, următorul răspuns: «Ştii ce, tot zici că eşti cu birja; întoarce-te acasă şi ia-ţi punga.» De obiceiu, solicitatorul îşi alege însă victimele între persoane mai puţin intime, cari nu îndrăsnesc să pue la

www.dacoromanica.ro

îndoială buna sa credință, și'ĭ pun imediat la dispoșiție pataca bine-cuvîntată.

Domnul care și-a uitat punga, operează mai cu plăcere pe aceĭ care'l cunosc foarte puțin, ast-fel e mai sigur de reușită și mai puțin expus să se întîlnească curînd cu persoana pe care a păcălit'o. Dacă cum-va, din nenorocire, întîmplarea 'l mai pune în fața creditoruluĭ său, se grăbește să-ĭ zică: «Auleŭ, mi-aĭ dat acum o lună cincĭ leĭ să'mĭ plătesc birja!» Apoĭ se scotocește prin buzunare, și dispare spunînd: «Mă duc la tutungerie să schimb și viŭ îndată.»

Meșteșugul domnuluĭ care și-a uitat punga, cere oare-care pricepere și alegerea unor ceașurĭ mai potrivite, pentru ca să poată isbuti. El nu se poate întrebuința cu succes de cît în ocolul întîiŭ și cu deosebire pe calea Victorieĭ și pe străzile laterale, în anumite localurĭ publice mai cu vază.

Sunt chiar persoane care'și fac din uitatul pungeĭ o adevărată meserie. Pentru acest sfîrșit, ele fac pînă la patru vizite pe zi cu birja, pe la prietenĭ bine înțeles. Îndată ce ajung la casa omuluĭ, și li se deschide ușa, cel d'intîiŭ cuvînt pe care'l

www.dacoromanica.ro

rostesc este: «Te rog, dă'mĭ o patacă; mĭ-am uitat punga și n'am cu ce plăti birjaruluĭ.»

Apoĭ, dă un leŭ birjaruluĭ, bagă patru în buzunar și maĭ joacă aceiașĭ comedie in alte treĭ case.

Total: patru leĭ la birje și șase-spre-zece leĭ beneficiŭ net.

Semne particulare: domnul care și-a uitat punga, n'a avut nicĭ-odată pungă!...

www.dacoromanica.ro

Ciupelĭ Administrative.

Rolul cel maĭ important în administraţiunele noastre, îl joacă fără îndoeală timbrul, faimosul timbru fics, mobil saŭ proporţional, după împrejurărĭ, care produce — pare-mi-se — Statuluĭ, un venit de vre-o 15.000.000 pe an cel puţin.

Maĭ lesne poţĭ umbla fără galoşĭ şi umbrelă pe vreme de ploae, de cît fără timbru mobil în portofoliu cînd urcĭ scările uneĭ autorităţĭ.

Aĭ deschis gura, ţi-a eşit cuvîntul, trebue să iasă şi timbru, alt-fel nu stă nimenĭ de vorbă cu d-ta, iar dacă din păcate l'aĭ uitat acasă, aĭ să'ţĭ plăteştĭ greşeala de zece orĭ, întocmaĭ cum te pune popa să facĭ zece mătăniĭ pentru cine ştie ce necuviinţă către cele sfinte.

Dar aşa cum e legea timbruluĭ, se pare că tot nu e destul de îndrăcită spre a sa-

www.dacoromanica.ro

tisface nevoile băneşti ale statuluĭ, şi de acea, cu prilejul zileĭ de 1 Aprilie a fiecăruĭ an — zi renumită pentru păcălelĭ de tot soiul — glumeţul guvern a luat şi el obiceiul să tragă un chiul contribuabililor.

Ceĭ maĭ lesne de înşelat fiind copiĭ şi bătrîniĭ, guvernul a ales clasa pensionarilor spre a practica asupra eĭ păcăleala timbruluĭ de 1 Aprilie.

La sus zisa dată, orĭ-ce pensionar care doreşte să-şĭ încaseze bonul de pensiune, e dator să înfăţişeze serviciuluĭ respectiv un certificat constatînd că este în viaţă.

Observaţĭ mă rog, cît de adîncă înţelepciune se găseşte în această dispoziţie administrativă!

Una-spre-zece lunĭ în şir, ministerul de finance are aerul că nu se sinchiseşte dacă trăeştĭ saŭ ba, tu pensionar; îţĭ ĭeĭ bonul, trecĭ la ghişeŭ, ţi să numără baniĭ şi basta.

A doŭă-spre-zecea lună se schimbă treaba.

Tocmaĭ pentru că e 1 Aprilie, ziua păcălelilor, probabil de teamă să nu vie vre-un răposat să reclame o pensie la care nu maĭ are drept — ministerul se grăbeşte

www.dacoromanica.ro

să-ţĭ ceară dovadă scrisă că eştĭ tot în viaţă.

Acest sistem de ciupeală e foarte, foarte ingenios, şi fiind dat faptul că sunt în toată ţara vre-o 10.000 de pensionarĭ minimum, sistemul represintă un bir din senin şi ilegal de vre-o 30.000 leĭ pentru o singură zi.

Într'adevăr fie-care certificat al primărieĭ se liberează pe o coală de 1 leŭ, plus o taxă de 1.25 biletul de identitate, plus 30 de banĭ petiţia!

Noĭ sărmanĭ contribuabilĭ, totuşĭ trebue să ne felicităm că guvernul e destul de milos spre a ne păcăli numaĭ odată pe an, la 1-iŭ Aprilie, cînd i-ar fi aşa de lesne să ne păcălească de 12 orĭ în acelaş an şi în loc de 30.000 leĭ să ne ia turceşte 360.000 de leĭ.

www.dacoromanica.ro

Om prietenos.

La nicĭ un popor din lume, cetăţeanul nu leagă maĭ lesne de cît romînul prietenie cu aproapele său, şi nimenĭ în omenire nu se poate lăuda că are maĭ mulţĭ prietenĭ de cît romînul.

Natură eminamente comunicativă, compatriotul nostru nu are cunoştinţe, ci numaĭ prietenĭ. Zilnic, de dimineaţă pînă seara, cu prilejul întîlnireĭ în tramway, trecereĭ printr'un local public, vecinătăţeĭ la spectacol, romînul găseşte mijlocul să'şĭ maĭ facă un prieten.

La berărie, dacă din întîmplare e nevoit să se aşeze în lipsă de loc, la aceaşĭ masă cu un necunoscut, peste cincĭ minute romînul adresează vecinuluĭ său un: «Mă rog Domnule, cu cine am onoare?»

Îndată ce a aflat cu cine are onoare, să te ţiĭ! Il întreabă: ce face, unde stă,

www.dacoromanica.ro

cu ce trăeşte? Peste cinci minute îi zice: «dragă» la a doua halbă să tutuesc, iar peste o jumătate de oră se spovedesc împreună, cum nu s'aŭ spovedit o viaţă întreagă la duhovnic.

Nu maĭ aŭ nicĭ un secret unul pentru altul; îşĭ spun ce mendre aŭ jucat nevestelor, ce neajunsurĭ aŭ avut după urma copiilor, cu cine fac dragoste la mahala, ba adesea să şi pun a doua zi tovărăşie pentru cine ştie ce întreprindere care — lucru de aşteptat — se termină de 99 orĭ la sută, printr'o reclamaţie adresată parchetuluĭ de către prietenul păcălit.

Această lipsă de seriositate în stabilirea relaţiunelor, nu este un semn distinctiv al bărbaţilor ci se observă tot atît de desvoltată la femeĭ. Cîte-va cuvinte schimbate cu o necunoscută într'un magazin, o simplă presentare în timpul unuĭ între — acte la teatru, cine ştie ce incident comun care pune în raport două femeĭ pentru cincĭ minute, sunt adesea suficiente spre a stabili prietenie între aceste fiinţe.

Despărţindu-se una de alta, ele s'aŭ şi sărutat ca două surorĭ şi inevitabil aŭ să'şi

www.dacoromanica.ro

facă în cursul săptămîneĭ confidenţe între dînsele, dacă cum-va se vor maĭ găsi faţă 'n faţă.

Poate că aşa se şi explică pentru ce la noĭ, e maĭ grea de cît pretutindeni păstrarea unuĭ secret, ast-fel în cît cele maĭ marĭ taine ale familiilor sunt aduse la cunoştinţa obşteĭ, răspîndite prin toate localurile publice, purtate din gură în gură.

Trebue să recunosc însă că prietenia romînuluĭ se desface neapărat cu aceeaşĭ înlesnire cu care s'a legat, iar odată certaţĭ între dînşiĭ, manifestarea supărăreĭ e tot atît de turbulentă, exhuberantă la compatrioţiĭ noştri ca aceea a prieteniei.

Conform expresiuneĭ populare, — se daŭ tava unul pe altul, cel puţin timp de o lună, spre a se împăca şi săruta iarăşĭ în adăstarea uneĭ ocasiunĭ pentru a se certa din noŭ şi *semprc d'a capo.*

www.dacoromanica.ro

Formalităţile.

Una din petrecerile de predilecţie ale administraţiunelor publice este: «să plictisească publicul» cerînd petiţionaruluĭ îndeplinirea a miĭ şi sute de formalităţĭ, pentru satisfacerea uneĭ reclamaţiunĭ, orĭ-cît ar fi de simplă.

In primul rînd ca regulă generală, petiţionarul este plimbat prin toate camerile administraţiuneĭ unde l'a adus nevoea.

Uşierul îl trimite la secretarul general, care'l trimite la directorul serviciuluĭ, care'l îndreptează la şeful de biuroŭ, de unde e poftit să treacă la sub-şef, care'l trimite la arhivar, de unde trece la registratură. Apoĭ reîncepe călătoria înapoĭ pe la aceleaşĭ ilustre persoane.

Dacă din păcate, aĭ vre-o daraveră la căile ferate, aicĭ îţĭ trebuesc picioare nu glumă, ca să nu daĭ pe brîncĭ.

www.dacoromanica.ro

Pînă să ajungĭ la funcţionarul chemat să resolve petiţiunea d-tale, facĭ ocolul Bucureştiuluĭ pe la diferitele sucursale ale direcţiuneĭ şi în sfîrşit ajungĭ la administraţiunea centrală situată în gara de Nord. Acĭ, urcĭ scărĭ, coborĭ scărĭ, apoĭ apucĭ pe coridoare la dreapta, la stînga, înapoĭ, împrejur şi întreprinzĭ un fel de *rund reise* cum zice neamţul, pe la toate serviciile, începînd cu litera A., sfîrşind cu litera Z., plus cele cu două combinaţiĭ de litere cari te trimet de la A. F. G., pînă la P. M.

Aĭ terminat alergătura; începe partea doua a canonuluĭ: după ce aĭ depus petiţiunea, funcţionarul o citeşte, o învîrteşte şi te pofteşte să viĭ peste cîte-va zile ca să ieĭ răspunsul. Apoĭ în decurs de maĭ multe săptămînĭ, maĭ multe lunĭ saŭ maĭ mulţĭ anĭ — după cum ţi-o fi şi norocul — de cîte orĭ viĭ să afli resultatul obţinut, apare cîte un funcţionar care'ţĭ pune în vedere că spre a se da curs petiţiuneĭ d-tale, trebue să maĭ aducĭ încă un act.

Ba act de naştere, ba act că aĭ făcut armată, că aĭ plătit birul, că eştĭ saŭ nu însurat, că aĭ saŭ nu aĭ copiĭ, că copiĭ

www.dacoromanica.ro

sunt tot la țîță saŭ aŭ fost înțărcați, că n'ai fost în pușcărie, că nu te-a mușcat nicĭ un ciine turbat, că eștĭ alegător, funcționar, negustor, pensionar saŭ ostaș, că aĭ fost altoit, și tot așa înainte.

Lucru caracteristic, cu cît producĭ maĭ multe acte, cu atît ți se maĭ cer și tot maĭ lipsesc din documentele necesare pentru resolvarea cereriĭ d-tale.

Hrisoavele spun că un nenorocit care voia să contracteze un împrumut la creditul fonciar urban din Bucureștĭ, hărțuit lunĭ și anĭ întregĭ, fără a vedea realizîndu-se acest împrumut, îndatorat mereŭ să maĭ aducă încă un rînd de acte, s'a apelpisit în așa grad, încît la urma urmelor, a trimis directoruluĭ acelei administrațiunĭ o scrisoare cu următorul conținut :

Domnule Director,

«După ce v'am depus peste cincĭ-zecĭ de acte spre a vă dovedi că sunt proprietarul caselor ce voesc să ipotecez credituluĭ, văzînd că resolvarea cereriĭ mele este neîncetat amînată sub cuvînt că e nevoe să maĭ produc încă cutare și cutate act.

www.dacoromanica.ro

Am onoare să vă încredinţez fotografia mea precum şi aceea a soţieĭ şi copiilor meĭ, *singurele acte carĭ aŭ maĭ rămas încă necerute de Dv. pînă în present.*»

Hrisoavele nu spun dacă direcţiunea credituluĭ fonciar s'a declarat mulţumită cu aceste portrete şi n'a pretins cum-va şi mutrele soacreĭ şi socruluĭ nefericituluĭ petiţionar.

www.dacoromanica.ro

Chibritul Naţional.

Chibritul romînesc este un produs al industrieĭ naţionale eminamente inofensiv şi chiar filantropic. El se compune dintr'o bucăţică de lemn care se frînge la mijloc şi un bumbuleţ de fosfor la vîrf — fosfor recalcitrant care cu cît e frecat maĭ cu îndărătnicie, cu atît se aprinde maĭ puţin.

Semne particulare: Chibritul romînesc e o jucărie şi se poate întrebuinţa fără primejdie ca scobitoare, maĭ ales din pricina fosforuluĭ care poate servi pentru plumbuitul măselelor găunoase la dentistul cu acelaş nume. Ţinut la umezeală, chibritul naţional nu perde nicĭ una din însuşirile pe carĭ le-a avut de la început cînd a eşit din fabrică, şi corespunde menireĭ sale: demonstrarea inexactităţeĭ proverbuluĭ: «Nu e fum fără foc» — căcĭ el face fum dar nu ia foc nicĭ odată.

www.dacoromanica.ro

Cine din noĭ n'a fost îngrozit citind la pagina treia a ziarelor, la rubrica accidentelor, întîmplarea nenorocită provenită dintr'un chibrit aprins, aruncat din nebăgare de seamă pe o perdea şi care a comunicat focul uneĭ clădirĭ întregĭ ?

Cine din noĭ nu s'a simţit înduioşat citind la aceiaş rubrică suferinţele îngrozitoare ale uneĭ june amorezată şi abandonată care s'a sinucis, înghiţind un miş-maş de apă cu vîrfurĭ de chibriturĭ ?

Spre liniştirea sufletelor romîneştĭ, se cuvine să destăinuim aci că toate acele chibriturĭ înflăcărate şi ucigătoare nu aŭ fost şi nu pot fi produsul filantropiceĭ noastre industrĭĭ naţionale.

Nu, de o mie de orĭ nu ; acelea aŭ fost chibriturĭ streine, chibriturĭ de contrabandă şi tocmaĭ pentru ca să nu poată fi confundate cu cele naţionale, R. M. S. a introdus în comerţ chibritul care se înconvoae, resistă, se frînge, dar nu ia foc, nu vatămă.

Intrebuinţaţĭ chibritul romînesc, fără temere de incendiŭ, otrăvire saŭ alte accidente. Chibriturile naţionale aşezate într'o cutie închisă ermetic, ne maĭ destăinuiesc şi un

www.dacoromanica.ro

fenomen științific foarte curios: întocmaĭ ca apa așezată intr'un vas pus la foc, care ferbînd scade, ast-fel chibriturile scad și dînsele. Cînd deschizĭ cutia, rupînd banda, numaĭ găsești de cît maximum șase-zecĭ bucățĭ, acolo unde urma să fie o sută!

Dacă cum-va, cine știe prin ce eroare regretabilă, prin ce imprudență a fabricațiuneĭ, publicul ar avea nenorocirea să dea vre-o dată peste un chibrit care în realitate a luat foc, victima acesteĭ straniĭ întîmplărĭ, este rugată să aducă imediat casul la cunoștința direcțiuneĭ respective spre a se lua de cu vreme măsurile necesare menite a împedica pe viitor repetarea unor asemenea deplorabile fenomene.

In tot casul regia, îșĭ face datoria să înștiiteze publicul, spre a acoperi pînă la un punct oare-care responsabilitatea eĭ, că un asemenea chibrit, care a luat foc, nu poate să fie de cît un chibrit străin, de contrabandă, întrodus de o mînă criminală, într'o cutie națională, spre a strica bunul renume al industrieĭ statuluĭ romîn!

www.dacoromanica.ro

Cu mâna stîngă.

Epidemia întemeierĭ a fel de fel de societăţĭ a luat pretutindenĭ nişte proporţiunĭ îngrijitoare. Noi de o cam dată, nu cunoaştem de cît societăţile comerciale şi cele de bine-facerĭ; în Englitera ele aŭ ajuns maĭ numeroase de cît cererile de slujbe la stat.

Aşa spre pildă, la Londra s'a întocmit de pe spusele unuĭ ziar «The World's Worth», societatea pentru bărbaţĭ şi cocoane cu denumirea de «*ambidextre*»—ceea ce însemnează că are de scop să înveţe pe membriĭ asociaţiuneĭ să se slujească în mod uniform de ambele mîinĭ, în loc de a se obicinui să recurgă numaĭ la mîna dreaptă.

Nicĭ nu'mĭ trece prin gînd să iaŭ în bătae de joc o asemenea instituţiune eminamente folositoare pentru cazul cînd în

www.dacoromanica.ro

urma cine ştie a căreĭ nenorociriĭ, te-aĭ pomeni odată, fără braţul drept la dispoziţie; totuşĭ trebue să constat şi eŭ cu acest prilej ce schimbare radicală aduce progresul în moravurile noastre.

Imĭ aduc aminte că în tinereţele mele cam depărtate, Madama, însărcinată să-mĭ dea primele elemente ale educaţiuneĭ, îşĭ spărgea pieptul ca să mă înveţe să nu ma slujesc pentru toate operaţiile manuale, de cît cu mîna dreaptă, şi vaĭ de mine erea cînd mă prindea ducînd lingura la gură saŭ tăind friptura, cu stînga.

Unde o fi răposata întru fericire Elisabeta Kovatsch, să se închine şi dînsa chiar cu stînga, citind programul asociaţiuneĭ «ambidextre» de la Londra?

De altminterea ca probă că sunt de acum înainte şi eŭ membru aderent al acesteĭ societăţĭ, subscriŭ cu amîndouă mîinele statutele instituţiuneĭ în cestiune, care propovăduesţe întrebuinţarea ambelor mîinĭ. Aş face însă cu oare care timiditate unele rezerve, şi aş propune ca pentru mîna stîngă să fie rezervate anumite operaţiunĭ.

www.dacoromanica.ro

Spre exemplu, spre a ne scobi în nas, aş destina în mod expres numaĭ uzul mîneĭ stîngĭ precum şi pentru prestarea jurămîntuluĭ martorilor de meserie. Asemenea cînd e vorba de a păcăli pe aproapele nostru, 'l am «*pune la mînă...*» însă tot la mîna stîngă, nicĭ odată la cea dreaptă. In schimb, odată stabilită egalitatea acestor ambe membre, aş propune să se recunoască validitatea aşa numitelor căsătoriĭ «*de la main gauche*».

Nădăjduesc că graţie timpuluĭ şi progresuluĭ, d-nu John Jachson, întemeetorul societăţeĭ despre care vorbesc, va fonda şi cîte-va sucursale, menite să ne înveţe a ne sluji în mod uniform de ambele picioare şi de ambiĭ ochĭ. E în realitate maĭ mult de cît regretabil năravul intrat în moravurile noastre, de a nu *face* coconiţelor de cît cu *ochiul* stîng, şi a nu da de cît cu piciorul drept în patrontaşiul mojicilor!

Totuşĭ, are să i se înfunde d-luĭ John Jachson, cînd după ce va fi realizat înlocuirea printr'o gimnastică uniformă a tuturor membrelor corpuluĭ carĭ sunt perechĭ, îĭ va veni rîndul să cugete la părţile

www.dacoromanica.ro

trupuluĭ create stinghere, de către natura răutăcioasă!

Aci să te vedem, musu Jachson!

Ce te facĭ cu nasul, ce te facĭ cu gura?

www.dacoromanica.ro

Căsătorie cu Călătorie.

Fabricanții din zilele noastre nu știŭ ce să mai născocească pentru a'și vinde marfa cu înlesnire; unii propun publicului tabatiere cu muzică, alții bastoane cu lampă electrică la vîrf; numai pungi cu parale înăuntru nu oferă nici unul.

Exemplul ofertei obiectelor cu oare-cari accesorii pe de-asupra, să vede că este contagios și ast-fel un june candidat de însurătoare, s'a gîndit la combinația căsătoriei cu călătorie, și a publicat în ziare următorul apel către domnișoarele disponibile:

Căsătorie cu Voiagiu; tînăr în etate de 24 ani, cult, fără apucături rele, de profesie mecanic, dorește căsătoria unei domnișoare tînără, drăguță, onestă, de bună familie, fiind de profesiune croitoreasă. Vreaŭ a pleca în străinătate în urma căsătoriei vre-o cîți-va ani. Corespondență numai prin scrisori recomandate.»

www.dacoromanica.ro

Până acum, voiagiul era un fel de petrecere, care venea după nuntă, rezervată cu deosebire oamenilor cu dare de mînă, fără să fie impusă între condițiunile contractului de căsătorie.

E însă de presupus că tînărul mecanic, fără apucături rele—cum zice anunciul cu pricina, — e probabil mecanic de automobile, și voește să'și încerce mașina la drum. Totuși chiar afirmațiunea candidatului de însurătoare că este fără apucături rele, nu poate să fie luată drept sinceră, dacă citești cu oare-care atențiune, sfîrșitul anunțului, unde ne destăinuește că: «vrea a pleca în străinătate, în urma căsătoriei, pentru cîți-va ani!»

Pleacă singur saŭ pleacă cu nevasta? asta e întrebarea. Nu cum-va nutrește el, mecanicul, gîndul să treacă hotarele cu zestrea miresii, și să'și lase nevasta în București dinpreună cu mașina, rămîind să constate la întoarcere, peste mai mulți ani, cum o regăsește?

Fie că va rămîne singură în București pe cînd bărbatul își va exercita profesiunea în străinătate, fie că va porni imediat

www.dacoromanica.ro

cu dînsul pe drum de seară, viitorul să arată plin de făgăduelĭ frumoase pentru damicela care va consimți să facă vizita legiuită d-luĭ ofițer al stăreĭ civile, împreună cu tînărul mecanic cult, şi fără apucăturĭ rele.

Dar fericirea asta nu e de nasul tuturor competitoarelor, căcĭ mecanicul maĭ impune ca condițiune sine qua non : mireasa să fie de profesiune croitoreasă.

A perdut din vedere omul, că grație acesteĭ meseriĭ, la întîmplare de ceartă în domiciliul conjugal, o să se pomenească într'o bună dimineață că croitoreasa *îl croeşte*.

www.dacoromanica.ro

Credulitatea publică.

Nu'mĭ este în gînd să vorbesc aci despre înlesnirea cu care pătrund în mintea noastră toate minciunele colportate în oraș de dimineață pînă seară, minciunĭ de domenul politic.

Ele sunt în genere făurite pentru a nu trăi maĭ mult de cît timpul necesar spre a fi înlocuite prin alte svonurĭ absolut contrariĭ, și cu toate că sunt crezute, ele rămîn totuși fără importanță atît pentru acel care le spune cît și pentru acel care le primește cu încredere. Ambele părți știŭ bine că are să răsară altă minciună nouă, să dărîme pe cea d'intiiŭ.

In afară de credulitatea inofensivă arătată de public pentru tot ce se atinge de svonurile politice, maĭ este o credulitate foarte dăunătoare; e o pornire a claseĭ poporuluĭ și chiar a claselor culte cîte o

www.dacoromanica.ro

dată, să se sfiască de mersul firesc al lucrurilor, şi să pue temeiŭ pe tot ce este supra-natural saŭ imposibil.

O dovadă despre această slăbiciune a minţeĭ omeneşti, am maĭ cules'o din faptele petrecute zilele acestea la Galaţi. Se stabilise acolo o oare-care doamnă Juliana Bardy Czisekicz, venită nu prea se ştie de unde şi care îmbrăţişase umanitara profesiunea de salvatoare a nenorociţilor rămaşĭ fără slujbe, fără banĭ, fără sănătate, saŭ fără legătură de dragoste.

In schimbul uneĭ remuneraţiĭ după puterea fie-căruĭ consultant, Juliana Bardy distribuea de o cam dată făgăduelĭ formale şi indiscutabile pentru cîştigurĭ la loteriile ungureştĭ şi la loteriile femeeştĭ saŭ bărbăteştĭ, pentru curarisirea canceruluĭ şi căpătarea înaltelor demnităţĭ ale statuluĭ.

Din nefericire, tocmaĭ pe cînd numeroasa clientelă a Julianeĭ, încîntată că a dat peste un suflet binefăcător, aştepta deschiderea pămîntuluĭ de unde urma să isvorească bogăţiile şi leacul suferinţelor, apare poliţia care arestează pe escrocă şi o trimite sub escortă la Roman.

www.dacoromanica.ro

Informaţiile ziarelor nu ne spun dacă, conform unuĭ obiceiŭ destul de răspîndit, ceĭ păcăliţĭ n'aŭ luat apărarea înşelătoareĭ şi n'aŭ căutat să gonească poliţia întîmpinînd'o cu răspunsul bărbatuluĭ înşelat din comedia luĭ Molière: «*Et si je veux être trompé moi!*»

Aşa şi este! Dacă le face plăcere oamenilor acestora să fie înşelaţi; dacă simt o fericire să trăească lunĭ întregĭ cu speranţa că e aproape ceasul cînd va ploua cîrnaţĭ, pentru ce le risipeşte visul poliţia, pentru ce i'ĭ trezeşte dintr'un somn aşa dulce?

Vi s'a întîmplat adesea, ca o noapte întreagă să călătoriţĭ în vis prin ţărĭ încîntătoare, adăpostiţĭ în palate aurite, ear punga să vă fie destul de plină spre a putea satisface cu prisos toate dorinţele cele maĭ nesăbuite. Şi cînd somnul s'a sfîrşit, cînd ce a fost, s'a dus, rămîind trista, sarăcăcioasa realitate, aţĭ fi fost mulţumiţĭ să reînceapă încă odată ceea ce ştiaţĭ că nu a fost şi nu poate să fie de cît vis!

Aceasta trebue să fie starea sufletească a celor pe carĭ 'ĭ numim noĭ victimele escroceĭ din Galaţĭ.

www.dacoromanica.ro

Abea trezite din somn, desamăgite, puse în curent cu uneltirile înșelătoareĭ, ele sunt poate în căutarea uneĭ alte Juliană Bardy care să le ajute în urmarea visuluĭ lor tot înainte.

www.dacoromanica.ro

Naţionalist for ever!

Cu prilejul apropiateĭ aniversărĭ a naşterei Mîntuitoruluĭ, fără să aştepte sfintele sărbătorĭ ale Paştelor şi învierea luĭ Hristos, d-nu Al. Xenopol a scos la lumină o revistă literară-sociologică cu titlul *Reînvierea.*

Dacă a maĭ trăit vre-o dată această lucrare, spre a avea dreptul la reînviere, nu ştiŭ bine, dar în tot casul este păcat că i s'a turburat liniştea mormîntuluĭ, autorizîndu-mă ast-fel să nu maĭ ţin seamă de maxima creştinească spunînd că *«despre morţĭ nu trebue să vorbeştĭ de cît bine!»*

Avînd direcţia la Iaşĭ, redacţia administraţia şi tiparul în Botoşanĭ — condiţiunĭ minunate spre a justifica nepotrivirile eventuale de vederĭ între cel ce conduce revista şi cel ce lucrează la apariţiunea eĭ, *Reînvierea* — operă naţionalistă *for ever*

www.dacoromanica.ro

după afirmările D-luĭ Xenopol — se găseşte de vînzare, ne-o spune coperta, la Paris, Londra, Berlin, Viena, Lipsca, New-York, Roma, Turin, Milano, Geneva, în fine, pretutindenĭ unde se găsesc depositele renumitelor bulioane Maggi, exceptîndu-se oraşele Romînieĭ unde ne putem procura bulioanele în cestiune, dar revista ba.

Intr'un prim articol, cu titlul *Curentul naţionalist*, d-nu Xenopol deplînge încuibarea streinismuluĭ în familiĭ şi declară că va lupta neîncetat spre a sădi în inima romînilor dragostea patrieĭ.

Pentru a ajunge la acest resultat binefăcător, D-sa propune o reţetă speciala foarte nostimă, anume ca: pentru fie-care act al vieţeĭ noastre, să ni se pue mereŭ sub ochĭ cîte un exemplu cules din patria mumă.

Aşa d. Xenopol propune că profesorul de medicină cînd explică elevilor ce sunt frigurile, să nu se mărginească cu descrierea tecnică a acesteĭ boale ci să o însoţească imediat cu arătarea relelor urmărĭ pe carĭ frigurile le aŭ pentru soarta ţăreı.

Un popor care posedă birturĭ naţionale,

www.dacoromanica.ro

bărbierĭ naționalĭ, partid național, nu se cuvenea să nu aibă și friguri naționale.

Naște însă întrebarea dacă d-nu Xenopol face operă de adevărat patriot căutînd să nimicească frigurile naționale în profitul celor introduse din străinătate?

Maĭ are o sumă de alte exemple, d-nu director al *Reînvierei*, foarte bune, dar care aŭ cusurul de a fi tot așa de potrivite pentru iubita noastră patrie ca și pentru celelalte țărĭ, căcĭ ele nu sunt naționale, ci de un interes general pentru ramurile învățămîntuluĭ omenesc.

După d. Xenopol, are cuvîntul *Riria*, care drept subiect național, ne servește un dialog foarte încurcat între un oare care *Limiah* (romîn sadea) cu un alt oare care *Nicovera* (alt romîn și mai sadea).

Autoarea are grijea să ne spue de la început că eroul eĭ *Limiah* «aiurează» astfel încît ar fi nedrept din parte'mĭ să trag la răspundere pe o ființă care spune curat că 'șĭ a perdut șirul gîndireĭ.

Apoĭ mă maĭ găsesc și în altă încurcătură: nu știŭ dacă ceea-ce a scris *Riria* e

www.dacoromanica.ro

proză saŭ versurĭ, şi dacă autoarea trebue judecată ca prozatoare saŭ poetă.

Eată un specimen al stiluluĭ cu pricina:

«In lumina zorilor — stă mormîntul norilor; iarba'ĭ trage spre pămînt, ceru'ĭ presură prin vînt. In lumina iaduluĭ, legănarea gînduluĭ; gîndul trage spre cuvînt, cîntu'ĭ seamănă prin vînt! In lumina doruluĭ, viaţa muritoruluĭ etc. etc.»

Precum vedeţĭ, cuvîntul lumină nu lipseşte, dar totuşĭ nu sunt luminat dacă zeţarul tipografieĭ n'a aliniat din greşeală versurile ca proză şi nu îndrăsnesc să mă pronunţ şi să'mĭ atrag un răspuns în care mi s'ar zice:

«*Riria bien qui riria le dernier!*»

Iată că s'a încuibat şi în mine boala streinismuluĭ!

www.dacoromanica.ro

De-a buşele.

A fost genovezul Christof Columb ce a fost, dar l'aŭ înfundat doctoriĭ din ziua de astăzĭ. El a descoperit America şi pace, pe cînd mediciĭ actualĭ nu aŭ astîmpăr pînă cînd nu înzestrează la fie-care două-zecĭ şi patru de ore omenirea, cu cîte o trufanda de descoperire.

Şi-aŭ pus în gînd să nimicească toate boalele, să nu ne maĭ lase să murim de cît de urît, şi fie-care medic şi-a ales cîte o specialitate.

Unul face oftica harcea parcea, altul i'a tras la înţepăturĭ turbăreĭ pînă cînd a potolit'o şi acum a venit rîndul unuĭ german să descopere un noŭ tratament al apendiciteĭ.

Sper că ştiţĭ ce este apendicita?

E un mic membru dovedit de nicĭ un folos şi care cînd se inflamează ne pune

www.dacoromanica.ro

viaţa în pericol căcĭ se umflă pînă plesneşte şi nu e chip să'l desumfli. Asupra boaleĭ numită apendicită aŭ circulat fel de fel de versiunĭ, pînă cînd neamţul în cestiune s'a hotărît să ne destăinuească că dînsa e întocmaĭ ca moderna neurastenie datorită efectelor civilisaţiuneĭ şi faptuluĭ că omul a părăsit, ingratul, obiceiurile strămoşilor săĭ.

Partizan înfocat al teorieĭ luĭ Darwin, doctorul susţine că strămoşul nostru — moş Adamul cel veritabil — a fost un biped neperfect care se servea de cele două picioare, dar în acelaş timp de cele două mîinĭ pentru a circula, apoĭ cu multă seriositate, medicul explică foloasele care resultă pentru umanitate din mersul de-a buşele.

De aceea, ne povăţueşte ca în fie-care zi să facem patru plimbărĭ de cîte 20 minute fie-care, umblînd după moda căţeilor cînd nu fac sluş. Numaĭ astfel pare-se, vom pune în mişcare muşchiĭ necesarĭ spre a scăpa de apendicită.

In definitiv, tratamentul acesta nu mi se pare tocmaĭ greŭ de urmat pentru oamenĭ. In afară de obiceiul pe care l'aŭ contractat

www.dacoromanica.ro

mulți de a se târî la picioarele puternicilor, o plimbare de-a bușele poate să ofere și foloase de alt soiu.

Spre exemplu, junele prins de către bărbat, tocmaĭ în momentul cînd stă îngenunchiat în fața soției ușuratică, va putea atuncĭ să invoace cu succes drept scuză: «urmarea tratamentuluĭ contra apendiciteĭ» și să ceară să nu fie deranjat timp de douăzecĭ de minute.

Unde maĭ puneți că grație acestuĭ sistem, vom face o mare curățenie în casele noastre profitînd de plimbarea anti-apendicitală spre a freca parchetele ca să ne treacă de urît: *Utile, dulcĭ!*

Ar fi numaĭ de dorit ca mania descoperirelor a doctoruluĭ german, să se oprească aci și în focul luĭ de a ne asemăna cu strămoșul nostru, să nu ne povățuească mĭine-poimĭine urmarea exemplului maimuțoiuluĭ care se agață cu coada de craca unuĭ copac și apoĭ îșĭ dă drumul cu capul în jos.

www.dacoromanica.ro

Dreptatea.

Dacă noĭ din Capitală, oamenĭ maĭ ţanţoşĭ, cu numeroase legăturĭ politice, în contact zilnic cu presa, avem să ne plîngem de nepăsarea administraţieĭ şi de nesocotirea drepturilor noastre, lesne vă puteţĭ face o idee despre cele ce se petrec la ţară într'ùn cătun înfundat. Acolo piciorul d-luĭ sub-prefect nu calcă decît accidental spre a se face o cercetare anume poruncită, pentru dovedirea autoruluĭ uneĭ crime, iar trăsura d-luĭ prefect nu se opreşte de cît în treacăt, timpul necesar spre a se da grăunţe cailor, şi a merge apoĭ înainte, ast-fel în cît înaltul funcţionar să poată raporta şefuluĭ săŭ că a inspectat toate comunele judeţuluĭ de sub părintească sa cîrmuire.

Orĭ cîte silinţe mi-aşĭ da spre a ilustra critica mea cu un exemplu bătător la ochĭ,

www.dacoromanica.ro

nu voĭ putea găsi exemplu maĭ tipic decît acel descoperit de către chiar ministru de interne. In comuna Radovan din județul Ilfov, una din localitățile cele maĭ apropiate de capitala regatuluĭ, *s'a constat că cinci sătenĭ care aŭ fost înscrișĭ la 1864 pe tabloul de împroprietăriți, plătesc de la acea dată pînă în present inpositele către stat, fără să fi stăpînit vre-o dată vre-o palmă din acel pămînt!!*

Așa dar a fost nevoe de aproape patru zecĭ de anĭ pentru ca să se constate această colosală inichitate! O dată jaful administrativ constatat, cine știe cîțĭ anĭ vor maĭ trece pînă cînd să sosească ordinul ministerial liberator?

Sărmanĭ sătenĭ, ființe inculte, fără cunoștință de carte, ființe blînde — orĭ-ce s'ar zice,—suferind în tăcere toate relele cu nădejdea vecĭnică cum că ziua de mîine va fi maĭ bună, cine ar putea să istorisească maĭ bine decît voĭ toate peripețiile prin care a'țĭ trecut pînă cînd din întîmplare să se constate această ne maĭ pomenită și ne controlată jupuială».

Proștĭ nu sunt dînșiĭ; de sigur aŭ ob-

www.dacoromanica.ro

servat îndată că sunt supuşi pe ne drept uneĭ dărĭ, de sigur aŭ găsit în sat vre-un logofăt cu haină albastră care le-a redactat zece petiţiĭ către stăpînire, şi jalbele lor adresate rînd pe rînd Suveranuluĭ, parlamentuluĭ, prezindentuluĭ consiliuluĭ, aŭ făcut negreşit adesea orĭ, ocolul de la Radovan la Bucureştĭ şi înapoĭ, purtînd resoluţiile legendare: «Să recomandă d-luĭ ministru — se recomandă d-luĭ prefect — se recomandă d-luĭ sub-prefect — se recomandă d-luĭ primar».

Poate că după alţĭ patru-zecĭ de anĭ, la o altă inspecţie ministerială, administraţia va avea norocul să dea peste acele petiţiĭ uitate în fundul unuĭ dulap, saŭ în sertarul meseĭ d-luĭ notar. Şi dacă cel puţin aceĭ care 'şĭ iaŭ sarcina să apere pe sătenĭ contra abuzuluĭ saŭ indiferenţeĭ administrative, contra lăcomiĭ vecinuluĭ maĭ puternic, ar fi oamenĭ conştiincioşĭ!

Ţăranul însă cînd are vre-o nevoe, cade în mîinele unuĭ samsar de sat saŭ de la oraş, care îl exploatează tot aşa de neomeneşte ca faimoşiĭ perceptorĭ de la Radovan, cu bine-voitoarea îngăduire a au-

www.dacoromanica.ro

torităților polițienești. Iĭ ia parale pentru petiții și timbre înzecit decît taxa legală, îĭ ea parale pentru a merge la Bucureștĭ, pentru a plăti cheltuelele sale de hrană, locuință, îl dă pe mîna unuĭ agiamiu în drept, dar veteran în pungășiĭ, care după ce 'l sfănțuește se mulțumește să asiste la judecarea pricineĭ, fără să poată spune un cuvînt.

Cînd să pronunță sentința prin care i se respinge cererea ca nedovedită, săteanul, uluit, ne înțelegînd nimic din limbagiul juridic, întoarce privirea sa înduioșată către apărător, scoate din sîn teancul de hîrtiĭ unsuroase pe care le arată de departe judecătorilor, și întreabă: «Cum a rămas?» Iar samsarul și apărătorul îĭ respund;

Aĭ cîștigat! Să facĭ apel!

www.dacoromanica.ro

Păcăleală.

Suntem noĭ Romîniĭ din fire oamenĭ care înţelegem gluma şi nu ne supărăm nicĭ atuncĭ cînd ne păcăleşte un prieten.

Dar trebue oare care discernămînt în alegerea păcălelĕĭ ca să o putem înghiţi cu surîsul pe buze şi dacă s'ar apuca cineva să ne vestească spre pildă că am cîştigat lotul cel mare la «*Magyar Kiralyi Alami sors jatĕk*», iar a doua zi am dovedi că a fost la mijloc o curată păcăleală, de sigur am da tava pe infamul mistificator.

In această dispoziţie sufletească, trebue să se găsească astă-zĭ o mulţime de oamenĭ care se îndeletnicesc cu politica în ţara romînească. De o dată se respîndeşte vestea prin firul telegrafic că Parisianu, faimosul Parisianu, a fost găsit asasinat, saŭ sinucis în Comuna Brezoiu pe valea Lotruluĭ.

www.dacoromanica.ro

Fie asasinat, fie sinucidere, *ad-libitum*, după dorințele fie-căruia, în baza maximeĭ care spune: morțiĭ cu morțiĭ, viĭ cu viĭ, inimele'a unor sume de romînĭ aŭ săltat de bucurie, cînd s'a lățit svonul despre această nefericită întîmplare.

Maĭ întîĭ aŭ tresărit cu satisfacție șeapte suflete ministeriale.

«In sfîrșit aŭ exclamat gurele celor șeapte suflete, Parisianu s'a sinucis și noĭ am scăpat de amenințările sale, de memoriul săŭ scris pe una mie nouă sute fețe, de acuzarea că l'am făcut scăpat, și multe altele. Parisianu s'a sinucis! Dumnezeŭ să'l erte cum ne-a ertat pe noĭ Pictorian!»

In vremea aceasta, politicianiĭ năbădăioșĭ îșĭ frecaŭ mîinele cu satisfacție, gazetariĭ 'șĭ pregăteaŭ topul de hîrtie, îșĭ alegeaŭ condeele și cu toțĭ strigaŭ: «Ha! ha! ha! Se 'ngroașe gluma; a fost ce a fost, dar de acum înainte are să fie maĭ frumos. Parisianu a fost asasinat din ordinul guvernuluĭ, cu mîna unuĭ agent al guvernului, pentru ca să i se fure memoriul scris pe patru mii nouă sute de fețe» și daĭ înainte tot crescendo. Revoluția era gata, gata.

www.dacoromanica.ro

Această veselie generală n'a fost întreruptă de cît printr'un amănunt plicticos găsit în relațiunele telegrafice; se precisa anume că răposatul cu cipicĭ de lac și jobenul lustruit, avea în fundul pălărieĭ însemnate inițialele G. B. Dar nu renunță omul așa lesne la dulcile sale ilusiunĭ, nu primește el cu una cu două, să'ĭ risipeștĭ visul, și de aceea toțĭ s'aŭ pus de acord pentru a declara că e negreșit eroare la mijloc și că răŭ s'a citit G. B. acolo unde era scris A. P. Le trebuea oamenilor cadavrul luĭ Parisianu, și pace!

Cînd colo tocmaĭ cînd se înfierbîntase lumea maĭ bine și aștepta acuma amănunte, tronc sosește vestea, că răposatul de la Lotru nu e Parisianu.

Eĭ glume d'astea nu să fac, ele sunt de prost gust; miniștriĭ oftează maĭ cu foc decît tot-d'auna, opoziția e turbată de necaz.

Iată guvernul iar silit să găsească o explicațiune pentru dispariția luĭ Parisianu, iată opoziția remasă fără o teribilă armă de luptă.

Și cînd te gîndeștĭ că 'ĭ-ar fi fost așa ușor luĭ Parisianu să producă un fenomen

www.dacoromanica.ro

ne mai pomenit, un act care avea darul de a mulțumi în același timp și opoziția și guvernul: să treacă pe valea Lotrului și să bage în portofoliul decedatului cartea sa de visită: «*A. Parisianu ex director al comptabilității Statului romîn*».

Il încredințez că putea să vie pe urmă în București, să se așeze la o masă în cafeneaua Capșa, căci tot el rămînea mortul de la Lotru, și pentru guvern și pentru opoziție.

Dar poate că 'i-a fost imposibil să adopte această idee ingenioasă din cauza că itinerarul pentru America, unde Parisianu profesează actualmente meseria de fotograf, nu e tocmai prin comuna Brezoiu.

www.dacoromanica.ro

Apa şi Vutca.

Vestea perderilor însemnate pe care le-a suferit flota rusească, nimicirea aproape totală a celor maĭ principale cuirasate, capturarea unor vase şi alte numeroase incidente din resbelul Ruso-Japonez pe mare, a dat naştere la numeroase discuţiunĭ în cafeneaua Colaro, unde precum se ştie, încă din timpurile resbeluluĭ Turco-Grec se fac criticele strategice cele maĭ serioase şi documentate asupra operaţiunelor militare. Acolo publicul se împarte în două tabere; Rusofiliĭ carĭ nu consumă de cît rachiŭ şi vutcă, Japonyofiiĭ carĭ nu beaŭ de cît apă.

Alaltă-erĭ, îndată ce a sosit de la Wei-hai-Wei, ştirea că resbelul pe mare e în detrimentul Rusieĭ, discuţiunile se înţelege aŭ fost cît se poate de animate. Temistocli Zaharicopulo, a emis imediat idea că ţara rumunească se convoţe un consiliŭ ca se

www.dacoromanica.ro

terţeţeze daca nu a venito ţeasul se sară Rumunia în ajutor cu flota eĭ, şi a fost de părere că pentru înlocuirea vaselor ruseştĭ deteriorate, să trimetem imediat la Port-Arthur vaporaşele luĭ Vasiliu care fac serviciul de-a lungul Dîmboviţeĭ.

Această propunere privită ca o glumă de prost gust, de către consumatorĭ rusofilĭ, a dat la moment naştere la o ceartă violentă şi cuvîntul: «*Sto gaideros*», a fost adesea pronunţat în ambele tabere.

— Aiţĭ a fost o tactică bre! den catalanvanis, zicea Epaminonda Lemonidis care ţine parte muscalilor.

Amiralul Alexewos, a lăsat'o să se prăpădească toată pamporia dinadins, ca să nu intre japonezĭĭ la Port-Arthur. Nu mĭ înţelegĭ dimita?

Dacă este aiţĭ una cononiera înfundata, aiţĭ zeţe pamporia sfărîmate, dincoaţe alta remorcfiere sparte... ele astupă intrarea şi japonezĭĭ n'aŭ pe unde se treţe. Sta pe loc japonezĭĭ şi la muscali ţe le pasa!»

Argumentul de şi părea foarte convingător, a lăsat totuşĭ nedomiriţĭ pe mulţĭ care căutaŭ o explicaţie maĭ temeinică a

www.dacoromanica.ro

înfrîngeriĭ Ruşilor pe apă. Uniĭ susţineaŭ că japoneziĭ aŭ lucrat pe furiş, alţiĭ pretindeaŭ că depeşile sunt falşe, şi părtinitoare de oare-ce vin din Londra şi Engleziĭ sunt duşmanĭ muscalilor.

Discuţia ameninţa să nu se maĭ sfîrşească dacă nu se scula Temistocli Zaharicopulo a doua oară spre a pune punctul pe i, şi a destăinui defectul capital al marineĭ ruseştĭ.

— Mă înţelegeţĭ, a zis Temistocli, să vă spun ego unde este buba. Muscaliĭ trebue să manînţe batae pe apă, cum te vedo şi me vezi. Să nu mă ziţi la mine Temistocli Zaharicopulo, daca nu este aşa...! Ţe este vorba?.. batalia pe mare, adică pe un liquid... Ei muscalo nu sufere liquidul pe din afăra. Pe din nauntru cît poftesti... si apoi el este ţertato cu apa!.. Sofronie maĭ adu o vutca!!!

Chiar ceĭ maĭ aprigĭ rusofilĭ, aŭ plecat capu cu resemnare.

www.dacoromanica.ro

Roba avocaţilor.

Precum se discuta acum cît-va timp cu mare foc cestiunea de a se şti dacă e saŭ ba folositor pentru doamne şi domnişoare, să poarte corsetul, tot ast-fel s'a încins acum o ceartă în toată regula asupra robeĭ ce se impune domnilor avocaţĭ cu începere de la I-iŭ Februarie, sub pedeapsă de a nu maĭ putea perde procesele onorateĭ lor clientelă. Fenomen caracteristic, dar foarte lesne de explicat, pe cînd în cestiunea corsetuluĭ, domnişoarele şi damicelele eraŭ contra corsetuluĭ considerîndu-l ca instrument inutil şi adesea orĭ supărător, iar doamnele care aŭ trecut gherdapurile, îl găseaŭ folositor şi indispensabil; în cestiunea robeĭ, avocaţiĭ ceĭ tinerĭ sunt pentru, şi ceĭ bătrînĭ contra robeĭ.

În special d. Petre Grădişteanu, s'a pus în capul uneĭ ligĭ — astă face a doua ligă

www.dacoromanica.ro

pe care o presidează — spre a obține pe cale legislativă o interdicțiune în toată forma, a înfățișăreĭ robeĭ înaintea instanțelor judecătorești, pe considerentul că acest obiect de îmbrăcăminte este anti-democratic. Cu oare-care temeiŭ, d-sa susține că într'o țară în care e tolerat reprezentanților națiuneĭ, să se urce la tribuna parlamentuluĭ, îmbrăcați cu vestonul, zis pe franțuzește *pet en l'air* — cuvînt pe care cu regret nu-l pot traduce pe romînește, — e nepotrivită exigența decanatuluĭ de a impune costume speciale avocaților.

Președintul ligeĭ anti-robiste, maĭ are negreșit și alte argumente pentru susținerea cauzeĭ sale, dar cu toată perspicacitatea sa, sunt convins că n'a ghicit adevăratul motiv care a împins pe membriĭ consiliuluĭ de disciplină al baroulŭi Capitaleĭ, să facă din portul robeĭ, un costum obligătoriŭ pentru avocați.

O simplă privire comparativă aruncată asupra tablouluĭ avocaților județuluĭ Ilfov pe ceĭ din urmă cinci anĭ, ar fi fost suficientă spre a convinge pe d. Grădișteanu că speța avocaților a ajuns să facă o con-

www.dacoromanica.ro

curență serioasă din punctul de vedere al reproducțiuneĭ, speței epurilor de casă.

E îngrozitor lucru cum să 'nmulțesc avocațiĭ, pe cînd clienții scad.

Să impunea dar o rețetă drastică și economică în același timp pentru distrugerea avocaților, precum se practică la țară distrugerea epurilor de casă.

Măsura a fost găsită și rețeta redactată de simpaticul meŭ amic Mișu Antonescu. E ușoară și bună de urmat chiar în incinta palatuluĭ de justiție : O robă, o simplă robă elegantă, pusă în spinarea unuĭ avocat, căruia îĭ daĭ apoĭ drumul în sălile edificiuluĭ, unde se distribue cu aceașĭ ocaziune justiția de către magistrații și pneumoniile de către zeul Eol, împărțitorul vînturilor. Avocatul supus acestuĭ regim cincĭ-sprezece zile în șir, poate cu siguranță, maĭ comptînd și pe ajutorul medical, să'șĭ facă testamentul și să'șĭ trimită roba la hala cu vechiturĭ spre a mări fondurile necesare pentru înmormîntarea sa.

Acesta fiind singurul mijloc practic de a micșora stocul avocaților în ființă, consiliul de disciplină a fost nevoit să recurgă

www.dacoromanica.ro

la dînsul, invocînd ca scuză maxima de drept aşa cunoscută «*Dura lex, sed lex*».

Naturile maĭ resistente din baroŭ să se grăbească dar a trimite decanuluĭ avocaţilor felicitările lor pentru chibzuinţa cu care a găsit leacul spre a micşora concurenţa, şi implicit a mări clientela.

Cele plăpînde, să'şĭ cumpere loc la cimitir, unde iubitul lor decan, va rosti negreşit cuvenitul discurs cu regrete eterne.

www.dacoromanica.ro

Cartoforeasa.

E văduvă; a trecut vîrsta de 40 anĭ şi nu se ştie dacă a fost vr'o dată frumoasă.

Pelea obrajilor 'ĭ este tăbăcită, ochiĭ sunt tăeaţĭ şi umflaţĭ. Fumează ca un paşă ţigărĭ peste ţigărĭ; colţul buzeĭ de sus din stînga 'i-a ajuns galben de fum, iar degetul arătător de la mîna dreaptă a prins faţa coajeĭ de curcan bine fript.

Se scoală la două-spre-zece şi se culcă la două, treĭ, patru din noapte, după împrejurărĭ. Are partidă de cărţĭ la dînsa acasă saŭ la alte prietene, atît ziua cît şi seara! Lunĭ la cocoana Mândica, Marţĭ la cocoana Frusinica, Mercurĭ la Despina, şi aşa maĭ 'nainte. De obiceĭ, joacă *maca*, *chemin de fer*, *maus*, *ferbel*, *poker*.

La *chemin de fer*, îndată ce a bătut de treĭ orĭ şi se repede vre-o vecină ca să ţie un banc însemnat, cartoforeasa îĭ strigă

www.dacoromanica.ro

desluşit: *Eclairez*, căcĭ nu vrea să se încurce cu datoriĭ. La a patra bătae, de fricĭ să nu pearză, trece mîna, adăogînd drept consolare proverbul: «Ce-ĭ în mînă, nu-ĭ minciună!»

Dacă mîna a fost cu noroc, atuncĭ să te ţiĭ la blesteme: Apoĭ de, nu e afurisită cartea! Dracu m'a pus să trec mîna! Puteam să cîştig o sută de leĭ! Afurisită să fie cine o maĭ sta altă dată!»

— Lasă cocoană Mărdico, zice vecina din dreapta. Puteaĭ să cîştigĭ, dar puteaĭ şi să pierzĭ!

— Maĭ bine să perz draculuĭ tot, de cît să 'mĭ umfle alta norocul de sub nas!

La sindrofia cartoforeselor, pe cînd se amestecă şi se tae cărţile, se pun în circulaţie toate cancanurile, toate ultimele informaţiĭ ale zileĭ.

Acolo se istoriseşte pe şleaŭ că X. avocatul a prins pe nevasta sa cu inginerul Y. că d-şoara Z. care s'a măritat de treĭ săptămînĭ, nu erea fată mare, că are copiĭ la mahala. Acolo se scornesc combinaţiile politice cele maĭ extravagante, di-

www.dacoromanica.ro

vorţurile, căsătoriile, şi cîte prin gînd nu 'ţĭ trec.

Adesea, sindrofia să sparge prin ceartă şi vorbe groase, pentru că una din cocoane prea are noroc cu ghiotora. Ce draculuĭ!... Par'că ar fi cărţile măsluite!... Nu zic că sunt; Doamne fereşte! Dar de, prea ne baţĭ pe toate!

Cartoforeasa este de o sgîrcenie nepomenită.

Rochia 'ĭ e murdară, pîrlită în poală de ţigărĭ, batista neagră ca otreapa, dar nu vrea să facă cheltuelĭ pentru toaletă sub pretext că n'are de unde.

Păstrează baniĭ pentru cărţĭ şi nu face de cît o cheltueală extra-ordinară: francul la birjar cînd se întoarce noaptea acasă.

Prin sindrofiile cartoforeselor se rătăceşte cîte-odată un tînăr care se zice că... Mă opresc aci, ca să nu fiŭ şi eŭ cu gura rea cum e cocoana Despina.

www.dacoromanica.ro

Resbelul Ruso-Romîno-Japonez.

De cît-va timp, s'aŭ luat gazetele la întrecere cu lauda, căutînd fie-care să convingă publicul că în prăvălia sa se găsesc toate trufandalele. Un ziar a mers cu lauda aşa departe, în cît cu mare seriositate atrăgea atenţiunea cititorilor asupra faptuluĭ că el a fost cel d'intîĭ care a comunicat publiculuĭ ştirea cutremuruluĭ sîmţit în Bucureştĭ Vinerĕa trecută. Dacă nu se gîndea acel ziar să ne comunice acest eveniment, cine ştie doamne Dumnezeule, ce am fi putut să ne închipuim a doua zi? S'ar fi colportat poate prin oraş că artileria a cutreerat noaptea în galop uliţele capitaleĭ!

De cînd a început şi resbelul între Japoneziĭ cu Muscaliĭ, apoĭ concursul între ziare pentru comunicarea ultimelor evenimente, a devenit maĭ straşnic.

www.dacoromanica.ro

Erĭ dimineaţă, «Adevărul» s'a grăbit să ne destăinuească rolul pe care România este chemată să'l joace în acest rezbel: pacificarea Macedonieĭ şi tîrnueala Bulgarieĭ sub înaltul şi bine-voitorul patronagiŭ al onor. P. T. (onor. P. T. însemnează onorabilele puterĭ Europeneştĭ).

Dacă e vorba aşa, nu ştiŭ pentru ce am compromite interesele materiale ale ziaruluĭ, *Epoca* unde colaborez, păstrînd tăcerea asupra unor viitoare evenimente, pe care le cunoaştem maĭ bine decit orĭ-cine graţie legăturilor prietineştĭ dintre noĭ şi partidul liberal, plus că ambiĭ şefĭ maĭ sunt şi cumnaţĭ şi aŭ hotărît să formeze un minister împreună.

Să daŭ dar pe faţă acest mare secret, rugînd onorabilul public să bine-voească a observa că data asta, noĭ suntem ceĭ d'întiĭ carĭ am destăinuit macheavelicurile guvernuluĭ actual.

Să ascultăm şi să luăm aminte: Domnul D. Sturza, preşedintele consiliuluĭ, ştie de mult timp — de cînd a aflat'o de la Galileŭ — că pămîntul e rotund, că se întoarce mereŭ şi tot ast-fel se reîntorc ia-

www.dacoromanica.ro

răşĭ evenimentele din trecut. Istoria toată — precum a spus'o un observator semeţ — se compune din aceleaşĭ evenimente carĭ se reproduc în mod sistematic la anumite intervale — dovadă fike-ok-clockul domnişoareĭ Eva cu junele Adam în grădina «la Paradis» început odinioară sub auspicele unuĭ şearpe şi reprodus acum sub patronagiul unor ţaţe.

Aşa, dar, bazat pe aceste observaţiunĭ, domnu Dimitrie Sturza amintindu-şĭ mersul resbeluluĭ Ruso-Turc din 1877 şi maĭ ales după ce a citit telegrama, anunţînd prima înfrîngere a Ruşilor şi scufundarea bastimentelor lor de resbel, se aşteapta ca din ceas în ceas să primească de la împăratul Nicolae II-lea o depeşe ast-fel concepută: «Dimitrie Sturdza ministru de resbel, Bucureştĭ. Cauza creştinismuluĭ în primejdie. Amiralul japonez Jemanfu a nimicit flota noastră. Rog trece-ţĭ Prutul şi veniţi-ne în ajutor imediat». Generalul Mitică Sturdza imitînd exemplul defunctuluĭ general Brătianu, îşĭ încălecă bidiviul şĭ o porneşte la bătălie ca să salveze sfînta cauză a creştinismuluĭ.

www.dacoromanica.ro

Că avem să ne întoarcem victorioşĭ, nicĭ nu maĭ încape vorbă; dar poate sunteţĭ curioşĭ să aflaţĭ ce se va întîmpla pe urmă şi cu ce avem să ne alegem noĭ! Voĭ comite şi această ultimă indiscreţiune:

Indată după încheerea păceĭ, un mare congres v'a fi convocat şi Rusia ne va lua Moldova oferindu-ne drept compensaţie insula Formoza 2.500.000 locuitorĭ, capitală Fai-Huen (pentru maĭ multe informaţiunĭ consultaţĭ, geografia Gorjan — ediţie epuizată.) Maĭ *formaz*, — pardon maĭ frumos, nicĭ că se poate!

www.dacoromanica.ro

Amorezatul.

Se frizează şi se rade în toate zilele. Se spală cu săpun opoponax, dă cu brileantină pe mustăţi, cu pomadă Lubin pe păr, şi pune parfum cu ghiotura pe batistă.

De cînd l'a isbit afurisita de dragoste, nu mai ştie unde-i este capul. A perdut şi somn şi mîncare, şi cîntă într'una toate melodiile de amor din repertoriul Opereĭ Italiane. Se sue în birje, se dă jos la colţul stradelor, trece pe sub ferestrele dumneaeĭ de o sută de orĭ, se urcă iar în birje.

Dacă n'a văzut-o la fereastră, presupune că nu este acasă şi o porneşte de-alungul poduluĭ Mogoşoae ca s'o întîlnească.

Intră zăpăcit la Capşa, la Magazin Universel, pretutindenĭ unde nădăjdueşte să o vază, şi dacă a umblat treĭ ceasurĭ de

www.dacoromanica.ro

prisos, se întoarce iarăşĭ sub ferestrele dumneaeĭ.

Cine ştie, poate o fi acasă? Simte nevoia să împărtăşească tuturor suferinţele sale şi-ţĭ face confidenţe ceasurĭ întregĭ. Îţĭ istoriseşte unde a întîlnit-o, cum i-a făcut cunoştinţa, ce a vorbit cu dînsa, ce gînduri are. Jură că i s'a scîrbit cu viaţă, că are să facă un scandal, chiar moarte de om, dacă nu se va hotărî să'şĭ lase bărbatul, şi cere fie-căruia parola de onoare că are să păstreze secretul acestuĭ amor, căcĭ nimenĭ, absolut nimenĭ nu'l cunoaşte. Scoate mereu poza cocoaneĭ cu pricina din portofel şi 'ţĭ-o arată pe sub masă zicîndu-ţĭ:

Bagă de seamă să nu vază cine-va. Cum o găseştĭ? Aşa e că e frumoasă? Din cînd în cînd, se duce chiar la cărturăreasă, ca să afle ce maĭ zic cărţile, şi dacă cumva i-a căzut bucurie pe drum de seară cu dragoste şi cu dama de ghindă, dă cincĭ leĭ cărturăreseĭ.

Amorul l'a transformat în cel maĭ dibaciŭ agent poliţienesc.

A cumpărat toate slugile din casa cocoaneĭ, a cumpărat şi pe gardistul care

www.dacoromanica.ro

păzește la colțul stradeĭ. Știe ce vizite aŭ venit, la cîte s'aŭ culcat stăpîniĭ, la cîte s'aŭ sculat, și dacă a fost ceva ceartă.

La teatru nu-și maĭ ia ochiĭ și binoclul de pe dumneaeĭ. A avut nenorocirea să dea peste un afurisit de loc care îl silește să stea cu gîtul sucit, și în loc să privească scena, se uită mereŭ spre ușa de intrare de la mijloc.

Dar ce să ziceĭ! E tînăr.

N'are niciĭ 25 de anĭ.

Cine la amor nu crede
N'ar maĭ călca iarbă verde
Cine nu'ĭ amorezat
Las să moară, nu'ĭ păcat!

Așa zice cu drept cuvînt lăutarul Petrache Șoleanu.

www.dacoromanica.ro

La spiţerie.

Zilele trecute nu'mĭ-a fost bine de loc.

Ce anume am avut să nu mă întrebaţĭ. E destul să vă spun, ca domnul doctor mi-a scris o reţetă în care reventul nu ocupă un loc însemnat. Din contra. M'am dus fuga la spiţerie şi am cerut iute, iute de tot, medicamentul.

Domnul spiţer a luat reţeta, a sucit-o, a răsucit-o, pe urmă a aşezat-o pe masă şi a pus peste dînsa ca *presse papier* o greutate oare-care.

— D-le spiţer, daţĭ zor mă rog.

— Indată.

Apoĭ domnul spiţer a luat o sticluţă, a învîrtit-o întocmaĭ ca reţeta, a clătit-o şi a aşezat-o pe masă. Pe urmă a adus din galantar vre-o cincĭ sticle şi le-a aşezat pe masă.

— Mă rog domnule spiţer, daţĭ maĭ iute.

www.dacoromanica.ro

— La moment.

A destupat sticlele şi picătură cu picătură a turnat din fie-care în sticluţa mea care aştepta pe cîntar.

— D-le spiţer....

— Acum ! Acum.

A început să scuture sticla d-nul spiţer, dar tot mai răŭ mă scutura pe mine inima. In sfîrşit răsuflu, văd că încep preparativele de astuparea sticleĭ... Un dop... e prea mare ! Alt dop... e prea mic!... Altul... e prea gros... In fine cu ajutorul unuĭ cleşte se potriveşte dopul, sunt scăpat !..

Ţi-aĭ găsit! D-nul spiţer deschide o carte la fila 16, pe urmă la fila 30, pe urmă la fila 3, pe urmă iar la fila 10 ! şi scrie, scrie mereŭ 30 banĭ, plus 50 banĭ, plus 10 banĭ, plus 80 banĭ, plus....

— D-le spiţer, fie-ţĭ milă nu maĭ pot !

— Face 3 leĭ 50 banĭ.

— Poftim şi 5 leĭ dă-mĭ medicamentul...

— La moment.

Incepe altă operaţie ; d. spiţer deschide o condică, prescrie reţeta şi ea un număr. Numărul îl însemnează pe un petic de hîrtie roşie pe care scrie apoĭ: «*A se lua*

www.dacoromanica.ro

toată poțiunea odată !» Hîrtiuța o lipește pe sticlă !

— D-le spițer, dă'mĭ iute, simt că 'mĭ vine răŭ !....

— La moment !

Domnul spițer ea o hîrtie albă subțire, și alta albastră ca pentru zmeŭ la rotocoale, le așează peste dop, le încrețește.

— Do. .om...nule spi...țer.

Domnul spițer ea ceară roșie pecetluește dopul și'l leagă cu o sforicică, tae sforicica.

— Pentru nu...me...le luĭ Dumn...nezeŭ.

Domnul spițer face toaleta sticluțeĭ, o înfășură într'o hîrtie subțire albă vărgată cu verde...

— Aoleo !... Aoleo... Domnule...

Din hîrtia vărgată sticluța trece în alta roșie din cea roșie în alta albă...

— Aoleo !

— Gata striga spițerul cu satisfacție.

— Aoleo !.. Prea tîrziŭ !... Inima ! Prea tîrziŭ !.. N'am ce face de o cam dată cu medicamentul !...

Sunt și eŭ gata !..

www.dacoromanica.ro

Ipocondrul.

Năiță Tremuricĭ e o victimă a dicționaruluĭ de medicină și a manualuluĭ pentru îngrijirea sănătățeĭ.

Intr'o zi, îl durea capul și căuta în dicționar o rețetă. Deschise la cuvîntul *Migraine*. Citi, citi, și din citire în citire ajunse la examinarea tuturor boalelor care sunt în legătură cu creeriĭ.

Paralizia, Menengita, Apoplexia, și cu cît citia maĭ mult, cu atît îl durea capul maĭ tare, și i se părea că resimte simptomele acestor boale.

Nimic nu e maĭ periculos de cît ispita. Sunt convins — cu toate că sfînta Scriptură nu destăinuește lucrul — ca mama Eva după ce a mîncat din cel d'intăiŭ măr, a mușcat și din altele ca să vadă ce gust aŭ.

Tot asemenea Năiță Tremuricĭ, odată cufundat în citirea științelor medicale, a

www.dacoromanica.ro

dorit să aibă o idee despre simptomele diferitelor boale.

Astăzi e omul cel mai versat în cunoştinţele medicale, şi ştie pe de rost cum se tratează boalele de stomac, cîte bătăi trebue să aibă inima pe minut, ce fel de tratament se impune pentru oamenii slabi de piept, şi igiena înainte de toate, igiena o păzeşte pentru că simte că nu e de loc sănătos.

Ce o fi avînd nici el nu ştie, nici doctorul nu ştie, pentru că boala lui e foarte complicată, aşa zice el cel puţin.

Boala sa închipuită l'a făcut nervos şi fricos.

Dimineaţa cînd se scoală din pat, Năiţă se repede la oglindă, sgîieşte ochii, scoate limba, şi dacă i se pare ceva încărcată, trage o curăţenie.

Dacă l'a slujit curăţenia prea mult, îi e frică să nu'l fi isbit vre-o colerină şi'i trage repede picăturile lui Davila. Dacă strănută de trei ori de-a rîndul, e convins că a răcit, că e ameninţat să aibă o pneumonie, şi să bagă în aşternut, pune ventuze, bea ceaiuri, nu ese din casă 15 zile.

In timpuri de epidenie, Năiţă Tremuricî e prăpădit de frică, fuge din oraş în oraş,

www.dacoromanica.ro

umblă cu flanelă pe pîntece şi cu o sumă de medicamente prezervative în buzunar.

N'a rămas doctor în Bucureştĭ pe care să nu'l fi consultat pentru boalele sale, nicĭ tratament pe care să nu'l fi urmat. Ba nu mănîncă de cît zarzavaturĭ, ba nu bea de cît lapte; a făcut idroterapie, omeopathie şi a urmat cura doctoruluĭ Matheiŭ. Acum stă pe gînduri dacă n'ar face bine să meargă şi la stabilimentul Kneipp.

Cînd moare cine-va, ipocondrul stă pe gînduri în casă şi oftează, vorbind mereŭ despre sfîrşitul săŭ apropiat.

— Rîdeţĭ, rîdeţĭ cît poftiţĭ! Tot aşa a murit şi săracul Elefterie pe care l'a îngropat alaltă-erĭ, zice Năiţă, dacă te încercĭ să'l eĭ în bătae de joc.

Cînd începe discuţia despre viaţă şi moarte, Năiţă Tremuricĭ emite suspinînd următoarea filosofică cugetare: S'aŭ inventat în secolul nostru, o mie şi o mie de lucrurĭ! De ce naiba nu se inventează ceva ca să nu maĭ moară omul!

Semne particulare: Ipocondrul sfîrşeşte prin a-şĭ îngropa el tot neamul.

www.dacoromanica.ro

Popor civilizat.

Suntem un popor foarte cult și foarte civilizat, de și încă tînăr ca vîrstă bine-înțeles, căci suntem bătrîni în cultură și civilizație.

In materie de cultură, aproape putem să dăm concurs cu toate cele lalte popoare: vorbim franțuzește, nemțește, am început să o rupem binișor și englezește de cît-va timp; poate că numaĭ romînește vorbim și scrim încă ceva pocit.

Apoĭ, mergem mînă în mînă cu progresul și n'apucă vre-un stat europeenesc să legifereze cîte ceva, fără ca să nu ne luăm imediat după dînsul.

Cu deosebire în privința aceasta, urmăm moda cu aceeașĭ sfințenie ca pentru gulerile pînă la urechĭ și pentru pălăriile cu cozorocul care se resfrînge de'asupra nasuluĭ.

www.dacoromanica.ro

Mai avem şi calitatea să fim un popor umanitar, adică cu inimă bună, înduioşat de suferinţele aproapelui nostru, respectuos pentru drepturile sale.

De aceea, în Constituţie şi în legile noastre găseşti de toate: libertatea conştiinţei şi a cugetărei, a întrunirelor publice, apoi vine libertatea individuală, libertatea votului, într'un cuvînt toate libertăţile afară de aceea de a circula pe stradă de la ora 11 noaptea înainte, dacă n'ai împlinit 18 ani. Aceasta a fost suprimată printr'un ukaz al d-luĭ prefect de poliţie, acum în urmă de tot.

Veţi bine-voi a mai observa că la noĭ nu există pedeapsa cu moarte, că munca silnică e relativ dulce, căcĭ sunt oameni liberĭ cari muncesc relativ mai mult de cît ceĭ din temniţe, dovadă slujbaşii de la tramvayurĭ şi ceĭ de la căile ferate, de şi aceştia n'aŭ dat examen de admisibilitate înnaintea Curţilor cu juraţĭ.

Oamenii ceĭ mai răĭ, ceĭ mai perverşĭ, se bucură şi eĭ de oare-care milostivire, căcĭ nu sunt supuşĭ neomenosuluĭ sistem celular în timpul osîndeĭ. Ucigaşul, incen-

www.dacoromanica.ro

diarul, paricidul, tîlharul, nu'şĭ petrec anii între paturĭ ziduri, fără să poată schimba un cuvînt cu semenii lor, dîndu-li-se mîncarea printr'o ferestrue, primind aerul de sus printr'o crăpătură a ziduluĭ ca în Franţa, Germania şi alte state.

Pentru osîndiţiĭ ţăreĭ noastre există viaţa în comun, şi într'un singur penitenciar, numaĭ în timpul nopţeĭ, eĭ sunt izolaţi.

Dar toate aceste amănunte pe carĭ le înşir aci spre a dovedi gradul de civilizaţie al poporuluĭ nostru, le cunoaşteţĭ în de-ajuns.

Le-aţĭ auzit probabil de la dascălĭ prin şcolĭ; iar maĭ tîrziŭ prin întruniri publice, prin parlamente vi s'a spus de miĭ de orĭ de către oratorĭ carĭ luptă de la Tudor Vladimirescu neîncetat spre a ne maĭ dărui cîte o libertate, astfel în cît nu o să maĭ ştim unde să le punem pe toate.

Din nenorocire, pe tabloul cel maĭ frumos, vine cîte o muscă de'şĭ lasă urmele.

N'avem sistemul celular pentru «*osîndiţĭ*», îl avem însă în practică pentru «*preveniţĭ*», adică pentru omul care nu se ştie la urma urmelor dacă e saŭ nu vinovat.

www.dacoromanica.ro

Cruzimea oprită de lege față de acel dovedit că a comis o faptă criminală, e tolerată de către acel care presidează la respectarea legeĭ, dacă se întrebuințează în contra unuĭ simplu suspect.

Pe acesta, pe cînd magistrații și avocații, discută cu seriositate în camera de chibzuire, dacă nu s'ar cuveni să fie pus în libertate provizorie, judecătorul de instrucție îl închide într'o cutie înconjurată de patru ziduri, unde viețuește fără lumină, fără așternut, fără putință d'a comunica cu cine-va, supus într'un cuvînt unuĭ tratament nepermis chiar contra unuĭ osîndit.

De aceea, în țărĭ civilizate ca a noastră, este mult maĭ înțelept și folositor lucru, să te facĭ ucigaș pe față, de cît să daĭ de bănuit că aĭ trecut pe o stradă și pe lîngă o curte de unde s'a furat un puĭ de găină.

www.dacoromanica.ro

Din mizeriile celor mici.

Acum cît-va timp, un nenorocit sătean, s'a pomenit ridicat pe sus de la vatra sa, adus în Bucureştĭ şi închis la Văcăreştĭ, în virtutea unuĭ mandat de depunere, dat pe baza uneĭ sentinţe definitive.

A protestat omul imediat, ne ştiindu-se vinovat întru nimic, dar vorbă de geabă. Administraţia şi jeandarmeria n'aŭ vreme de discutat; forţa publică nu'şĭ perde timpul cu asemenea fleacurĭ.

In penitenciar, spunînd păsul săŭ, ţăranul a dat peste o inimă bună care l'a învăţat să facă contestaţie spre a obţine punerea în libertate dacă e eroare la mijloc. A ascultat povaţa, a făcut contestaţie şi după *o lună* de aşteptare, i-a venit rîndul să dea ochĭ cu justiţia.

În faţa magistraţilor, cu glasul muiat de lăcrămĭ, fără să aştepte să fie interogat,

www.dacoromanica.ro

săteanul s'a grăbit să spue: «să trăiţi boerï D-v, nu sunt eŭ; e o pacoste pe capul meŭ. M'a închis în locul altuia, eŭ nicï nu sunt din satul unde s'a comis furtul».

N'a avut însă vreme să'şï sfîrşească spovedania şi prezidentul l'a întrerupt zicîndu-ï: «Toate bune băete, dar n'a venit dosarul fondului. Contestaţia se amînă». Jeandarmul a luat pe sătean şi l'a condus la Văcăreştï unde a maï stat *altă lună* închis.

În sfîrşit, a venit şi dosarul fonduluï, a venit şi ziua judecăţeï. Contestaţia a fost admisă, tribunalul a constatat că dînsa era întemeiată şi a ordonat punerea în libertate a săteanuluï.

Nenorocitul a făcut semnul cruceï, a blagoslovit pe judecătorï, s'a retras oftînd şi totul s'a sfîrşit.

Răul e, că totul s'a sfîrşit, tocmaï atuncï cînd totul ar fi trebuit să înceapă. Faptul acesta monstruos că un nevinovat a fost arestat şi ţinut închis două luni, urma în primul rînd să emoţioneze pe reprezentantul ministeruluï public. Era dator să semnaleze imediat superiorilor săï şi autorită-

www.dacoromanica.ro

ţilor în drept, toate cele petrecute şi să ceară pedepsirea celuĭ ce executase mandatul de arestare.

Ministrul de interne era ţinut apoi să facă lumină desăvîrşită, să afle care e sub-prefectul, primarul saŭ jeandarmul vinovat, şi constatînd că a fost la mijloc rea credinţă, să dea pe culpabil judecăţeĭ. Nu s'a mişcat însă nicĭ procurorul, nu s'a mişcat nicĭ ministrul care, probabil, nicĭ nu cunoaşte faptul.

Cu pronunţarea sentinţeĭ care admitea contestaţia, s'a terminat odisea săteanuluĭ. Poate că vre un magistrat maĭ bun la suflet s'o fi mulţumit, să şoptească: «Bietul om, bine că a scăpat!»

Cînd o inichitate ca aceia despre care vorbiĭ maĭ sus, s'ar comite cu un om de la oraş,—răul n'ar fi aşa mare, abstracţiune făcînd de fapt, bine înţeles. Orăşeanul se va pricepe el să-şĭ caute şi să-şĭ găsească satisfacţia datorită.

Săteanul sărmanul, e mulţumit că a scăpat cu zile, că nu i-aŭ putrezit oasele prin închisoare, şi nicĭ nu-l tae capul ce ar putea să facă maĭ departe. De aceia, pentru dînsul,

www.dacoromanica.ro

administrația și ministerul public sunt datorĭ să se transforme în tutorĭ și să-ĭ arate ea că poartă grijea intereselor sale.

Numaĭ procedînd așa, guvernele pot isbuti să-șĭ atragă dragostea adevărată a țăranuluĭ în locul temereĭ reverențioase a celuĭ slab de cel puternic.

www.dacoromanica.ro

Cu împrumut.

— Calul muerea şi puşca, să nu daĭ cu împrumut — zice un vechiŭ proverb romînesc, lăsînd astfel să se înţeleagă cum că aceste treĭ lucrurĭ ar fi acelea la care ţine omul maĭ mult.

O fi povaţa bună întru cît priveşte calul şi puşca, pentru că e în putinţa noastră să le dăm saŭ nu împrumut vecinuluĭ şi acesta să le strice; dar cînd e vorba despre muere, dînsa nu prea aşteaptă voea stăpînuluĭ dacă'ĭ vine pofta să sară gardul. Femeea să mulţumeşte să facă operaţiunea financiară cunoscută în politică sub denumirea de *împrumut forţat.*

In afară de aceĭ cu o deosebită afecţiune pentru calul, muerea şi puşca lor, sunt oamenĭ cari nu fac parte nicĭ din categoria călăreţilor nicĭ din aceea a însuraţilor, saŭ a vînătorilor, şi totuşĭ ţin cu

www.dacoromanica.ro

drept cuvînt foarte mult la proprietatea bunuluĭ lor.

Pentru aceştia, proverbele nu conţin nicĭ o povaţă bună cu toate că aŭ dreptul la compătimirea generală maĭ ales în ţara noastră unde lucrul luat împrumut, adesea nu se da nicĭ o dată îndărăt (afară de muere bine înţeles, care vecinic se înapoiază bărbatuluĭ).

Umbrela luată de la un prieten într'o seară cu cerul plin de norĭ, perechea de mănuşĭ cerută pentru a asista la ultimul bal, cartea eşită de curînd de sub tipar, şi despre care s'a vorbit mult prin presă, volumul din operile unuĭ jurisconsult, îndată ce aŭ eşit din domiciliul stăpînuluĭ, cu greŭ să maĭ reîntorc acolo.

Intru cît priveşte cu deosebire cărţile, nu poţĭ întîlni bibliofil căruia să nu'ĭ lipsească o sumă de volume date împrumut unuĭ prieten, şi s'a înrădăcinat aşa mult în noĭ obiceiul de a nu restitui mărunţişurile luate sub formă de împrumut, încit procedarea nu ni se maĭ pare cîtuşĭ de puţin incorectă.

Pentru a desvăţa pe amicĭĭ şi cunoştin-

www.dacoromanica.ro

ţele sale de acest năravu, răposatul C. A. Rosetti, a recurs odinioară la un mijloc foarte hazliŭ.

El poseda o bibliotecă bogată, din care pusese cu cea mai mare plăcere la dispoziţia prietenilor cîte-va volume. Astăzi îi luase unul volumul întîiŭ din J. J. Rousseau, mîine luase altul volumul cutare din Voltaire, poimîine recursese un al treilea la alt volum din Thiers, astfel încît la un moment dat, s'a trezit omul cu toate *operile complecte* pe care le poseda, cu desăvîrşire desperecheate.

A reamintit C. A. Rosetti în diferite rînduri sus zişilor prieteni că tot nu'i aŭ adus înapoi volumele luate împrumut, dar reamintirea a rămas zadarnică.

Atunci, isteţul publicist, s'a hotărît şi a pùblicat în «*Romînul*» următorul anunciŭ: «Rog cu insistenţă pe d-nii X. Y. Z. cărora le-am dat împrumut de acum trei ani volumele 3, 4, 7 din operile luĭ J. J. Rousseau, volumele 5, 8, 9 din operile luĭ Thiers, volumele 7 şi 4 din Voltaire — să bine voiască a trece pe la mine spre a'şĭ lua şi celelalte volume care mi-aŭ mai rămas,

www.dacoromanica.ro

de oare ce, mie mi-aŭ rămas fără folos fiind desperecheate, iar domniilor lor le vor fi necesare spre a avea cel puțin astfel operile complecte ale acestor autorĭ».

Peste treĭ zile, C. A. Rosetti, grație acestuĭ sistem, reintră în posesiunea cărților sale.

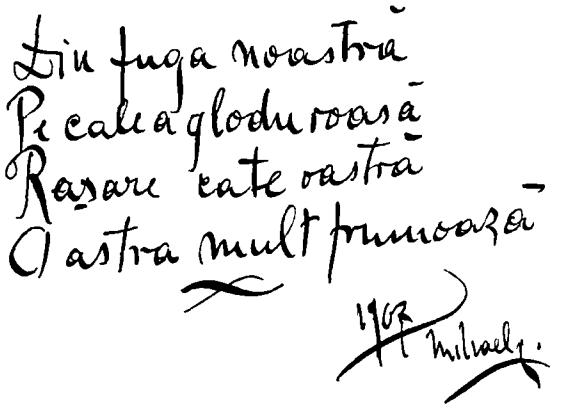

www.dacoromanica.ro

TABLA DE MATERIE

	Pag.
Statistica şi Amorul	5
La Biserică	9
Don Juan, pungaş	13
Cerşetoriĭ Bucureştiuluĭ	17
Curius Dentatus	21
Virtuţile Răposaţilor	29
Mama ta !.. Tata tău !..	33
Lampa	37
O jalbă	42
Napoleon Păunică	46
Moftangiĭ	53
Condiţiĭ de admisibilitate	57
Trotoarul Bucureştiuluĭ	60
La examen	64
Creditor şi debitor, saŭ influenţa calendaruluĭ asupra datorieĭ flotante	67
Pentru paradă	72
Holera	76
Incurajarea viciuluĭ	80
Părul alb	83
Bucureştĭ-Varna	86
Domnul care se lasă de tutun	97
Regrete eterne !	101
Răposatul Născocilă	106
Fecior de Banĭ-gata	111

www.dacoromanica.ro

Pag.

Pentru Saracĭ. 115
Eva 119
Idealul 123
Ram ! Plan ! Plan ! Rataplan ! 127
Două neveste. 131
Intreprindere generală pentru manifestaţiĭ spontanee (Limited). 134
Mişeliile Doctorilor. 137
Murdăria oprită 140
Max şi Radu în 1896 143
Domnul care şi-a uitat punga. 145
Ciupelĭ Administrative 149
Om prietenos. 152
Formalităţile 155
Chibritul naţional 159
Cu mîna stîngă 162
Căsătorie cu Călătorie 166
Credulitatea publică 169
Naţionalist for ever! 173
De-a buşele 177
Dreptatea 180
Păcăleală 184
Apa şi Vutca. 188
Roba avocaţilor. 191
Cartoforeasa 195
Resbelul Ruso-Romîno-Japonez 198
Amorezatul 202
La spiţerie. 205
Ipocondrul. 208
Popor civilizat 211
Din mizeriile celor micĭ. 215
Cu împrumut. 219

www.dacoromanica.ro